

1. vuosiluokka	
Tavoitteet	Sisällöt
	S1 Ajattelun taidot
T1-T5, T12	<ul style="list-style-type: none"> - Looginen ajattelu <ul style="list-style-type: none"> - yhtäläisyyksien erojen ja säännönmukaisuuksien löytäminen - vertailu, luokittelu ja järjestykseen asettaminen - syy-seuraussuhteiden ja yhteyksien havaitseminen - ongelmanratkaisutaidot ja ratkaisujen sanallistaminen - laskutarinat - ohjelmoinnin alkeet
	S2 Luvut ja laskutoimitukset
T1-T8	<ul style="list-style-type: none"> - Luonnollisten lukujen (lukumäärän, lukusana ja numeromerkinnän välinen yhteys) vahva hallinta lukualueella 0-20 - Lukujonotaidot (lukujen vertailu ja järjestykseen asettaminen) - Lukujen ominaisuudet: parillisuus, monikerrat, puolittaminen ja lukujen 1-10 hajotelmat. - Kymmenjärjestelmän periaatteen ymmärtäminen (ykköset ja kymmenet) - Yhteen- ja vähennyslaskun periaatteen ymmärtäminen (myös vaihdannaisuus ja liitännäisyys) ja niiden soveltaminen lukualueella 0-20 - Erilaisten laskustrategioiden harjoittelu (pääsälaskutaito, tulosten arviointi ja tarkistaminen, matematiikasta keskusteleminen)
	S3 Geometria ja mittaaminen
T1-T5, T9-T10	<ul style="list-style-type: none"> - Ympäristön hahmottaminen (suunta- ja sijaintikäsitteet) - Kappaleiden ja tasokuvioiden (kuutio, kolmio, neliö ja ympyrä) ominaisuuksien löytäminen, nimeäminen ja luokittelu - Mittaaminen: pituus (m, cm) ja aika (tasatunnit ja puolet tunnit)

	- Rahayksiköt: euro
	S4 Tietojenkäsittely ja tilastot
T1-T5, T11	- Yksinkertaisten taulukoiden ja pylväsdiagrammien rakentaminen konkreettisilla välineillä ja niiden tulkinta

2. vuosiluokka	
Tavoitteet	Sisällöt
	S1 Ajattelun taidot
T1-T5, T12	<ul style="list-style-type: none"> - Looginen ajattelu <ul style="list-style-type: none"> - yhtäläisyyksien erojen ja säännönmukaisuuksien löytäminen - vertailu, luokittelu ja järjestykseen asettaminen - syy-seuraussuhteiden ja yhteyksien havaitseminen - ongelmanratkaisutaidot - ohjelmoinnin alkeet: laaditaan vaiheittaisia toimintaohjeita oman toiminnanohjauksen tueksi
	S2 Luvut ja laskutoimitukset
T1-T8	<ul style="list-style-type: none"> - Luonnollisten lukujen (lukumäärän, lukusana ja numeromerkinnän välinen yhteys) vahva hallinta lukualueella 0-100 sekä tutustuminen lukualueeseen 0-1000 - Lukujonotaidot (lukujen vertailu ja järjestykseen asettaminen) - Lukujen ominaisuudet: parillisuus, monikerrat, puolittaminen ja lukujen 1-20 hajotelmat sekä sataparit. - Kymmenjärjestelmän periaatteen ymmärtäminen (ykköset, kymmenet, sadat ja tuhannet) - Yhteen- ja vähennyslaskun periaatteen varmistaminen (myös vaihdannaisuus ja liitännäisyys) ja niiden soveltaminen lukualueella 0-100. Käsitteet: yhteenlaskettavat, summa, vähenevä, vähentäjä ja erotus. - Kertolaskun käsite (tulontekijät ja tulo) ja periaate (kertotaulut 1-5 ja

	<p>10) sekä niiden vaihdannaisuus</p> <ul style="list-style-type: none"> - Luodaan pohja ymmärtää jakolasku sekä kerto- ja jakolaskun yhteys - Pohjustetaan murtoluvun käsitettä jakamalla kokonainen yhtä suuriin osiin konkreettisin välinein - Erilaisten laskustrategioiden harjoittelu (päässäälaskutaito, tulosten arviointi ja tarkistaminen, matematiikasta keskusteleminen)
	S3 Geometria ja mittaaminen
T1-T5, T9-T10	<ul style="list-style-type: none"> - Ympäristön kolmiulotteisuuden hahmottaminen - Kappaleiden ja tasokuvioiden (lieriöt, kartiot ja muut kappaleet sekä monikulmiot ja muut kuviot) ominaisuuksien löytäminen, nimeäminen ja luokittelu - Vahvistetaan mittaamisen periaatetta: <ul style="list-style-type: none"> - Yleisimpien suureiden käsittely ja käyttäminen: pituus (m, cm), massa (kg, g) ja tilavuus (l, dl) - Vahvistetaan kellonaikojen osaamista (tunti, minuutti, vaille ja yli) sekä oman toiminnan ohjausta ajankäytön suhteen arjessa. - Rahayksiköt: euro, snt
	S4 Tietojenkäsittely ja tilastot
T1-T5, T11	<ul style="list-style-type: none"> - Yksinkertaisten taulukoiden ja pylväsdiagrammien rakentaminen konkreettisilla välineillä ja niiden tulkinta

HUOM! 1-2. luokkien taulukko opetussuunnitelman 32.6.3. Käsityö osion loppuun.

	1. luokka	2. luokka
lankatyöt	<ul style="list-style-type: none">• aloitussilmukka ja ketjusilmukka sormivirkkaamalla• kierretty nyöri	<ul style="list-style-type: none">• tupsu• ketjusilmukka virkkuukoukulla• kierretty nyöri
ompelu	<ul style="list-style-type: none">• ompelun aloittaminen ja päättely• etupisto -> sauman tekeminen etupistoin	<ul style="list-style-type: none">• ensimmäisen luokan tietojen ja taitojen syventäminen• pykäpisto reunojen huolitteluun ja kappaleiden yhteen liittämiseen
kudonta		<ul style="list-style-type: none">• loimeen kudonta (esimerkiksi ryijynukka/ryijysolmu)
kirjonta ja huovutus	<ul style="list-style-type: none">• vohvelipujotus	<ul style="list-style-type: none">• märkähuovutus
puutekniikat	<ul style="list-style-type: none">• Tunnistetaan käsityövälineitä• puun hiominen• naulaaminen ja liimaaminen• pieni puutyö	<ul style="list-style-type: none">• puun sahaaminen• hiominen ja pinnan käsittely• puun naulaaminen, liimaaminen• pieni puutyö (esimerkiksi geolauta)

HUOM! 3-4. luokkien taulukko opetussuunnitelman 33.6.41. Käsiyö osioon (4. luokan sisällön perään s. 205).

	3. luokka	4. luokka
lankatyöt		<ul style="list-style-type: none"> ● virkkaaminen: <ul style="list-style-type: none"> ○ kiinteä silmukka ○ värin vaihtaminen ○ työn viimeistely ○ peruskäsitteistön ymmärtäminen ● pieni virkkaustyö (esimerkiksi tasona virkkaamalla)
ompelu	<ul style="list-style-type: none"> ● ompelukoneeseen tutustuminen: <ul style="list-style-type: none"> ○ suoraommel, siksakommel, peruutus ● käsitteisiin tutustuminen: <ul style="list-style-type: none"> ○ piston pituus, ompeleen leveys, saumavara, sauma ja taite ● ompeluajokortin suorittaminen ● pieni ompelutyö (esimerkiksi tyynyliina, jumppakassi) 	<ul style="list-style-type: none"> ● vahvistetaan koneompelutaitoja ● ompelukoneen sujuva käyttötaito ● ompelujärjestys ● huollittelu ● pieni ompelutyö (esimerkiksi niskatyyny)
kankaan käsittely	<ul style="list-style-type: none"> ● kankaanpainanta / värjäys / kirjonta käsin tai koneella (esimerkiksi aurinkovärjäys, erilaiset painokuviot) ● silittäminen 	<ul style="list-style-type: none"> ● vahvistetaan 3. vuosiluokan taitoja ● silittäminen
puutekniikat	<ul style="list-style-type: none"> ● mittaaminen ja merkitseminen ● viilaaminen ● suorakulman käyttäminen ● yksinkertaiset liitokset (esim. liima- tai naulaliitos) ● pintakäsittely 	<ul style="list-style-type: none"> ● vahvistetaan 3. vuosiluokan taitoja ● höylääminen

	<ul style="list-style-type: none"> • pieni puutyö (esimerkiksi linnunpönttö) 	
elektroniikkatyöt		<ul style="list-style-type: none"> • valmistetaan avoin ja suljettu virtapiiri • juotosprosessin läpikäyminen • pieni sähkötyö (esimerkiksi pujottelupeli)

HUOM! 5-6. luokkien taulukko opetussuunnitelman 33.6.41. Käsityö osioon (6. luokan sisällön perään s. 219).

	5. luokka	6. luokka
lankatyöt	<ul style="list-style-type: none"> • neulonta kahdella puikolla <ul style="list-style-type: none"> ○ silmukoiden luominen ○ oikea silmukka ○ päättely ja viimeistely ○ käsitteet silmukka ja kerros • pieni neuletyö (esimerkiksi patalappu, ranneke, panta) 	
ompelu	<ul style="list-style-type: none"> • ompelukoneen sujuva käyttötaito <ul style="list-style-type: none"> ○ ompelujärjestys ○ huolittelu • pieni ompelutyö (esimerkiksi tilkkutyö) 	<ul style="list-style-type: none"> • vahvistetaan koneompelutaitoja <ul style="list-style-type: none"> ○ ompelukoneen sujuva käyttötaito ○ ompelujärjestys ○ huolittelu • vaateompelussa opetellaan mittojen ottamista, kaavan piirtämistä, kaavamerkintöjen lukemista ja kaavan asettamista kankaalle • ompelutyö (esimerkiksi reppu, essu)
kudonta, solmeilu		<ul style="list-style-type: none"> • perinnekäsityö (esimerkiksi pirtanauha, ryijytyö, makrame)
puutekniikat	<ul style="list-style-type: none"> • liitos ja liittäminen (esimerkiksi tapit, ruuvit ja 	<ul style="list-style-type: none"> • Vahvistetaan alakoulussa käytettävien

	<ul style="list-style-type: none"> niitit sekä muunlaiset liitokset puutyö (esimerkiksi jakkara, rasia) 	työvälineiden tuntemusta ja hallintaa
metallitekniikat		<ul style="list-style-type: none"> metallin työstäminen
Elektroniikkarakentelu		<ul style="list-style-type: none"> elektroniikkatyön valmistaminen (esimerkiksi tölkkiformula)

Vuosiluokan 1 tavoitteisiin

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4	L1, L2
T2	S1, S2, S3	L1, L4, L5
T3	S1, S2, S3, S4	L1, L7
T4	S2, S3, S4	L4, L6
T5	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L3

- T3 ohjata oppilasta suunnittelemaan ja valmistamaan käsityötuotteita tai teoksia luottaen omiin esteettisiin ja teknisiin ratkaisuihinsa

1. lk

S1 Ideointi Oppilas ideoi työnsä omasta kokemusmaailmastaan tai opettajan esittelemän tarinan, musiikin, kuvan tai teeman pohjalta.

S2 Kokeilu Oppilas kokeilee rohkeasti eri materiaalien yhdistämistä omassa työssään.

S3 Suunnittelu Oppilas piirtää kuvan omasta työstään ja valitsee työhönsä sopivan materiaalin, värit, muodon, koon ja mitat.

S4 Tekeminen Oppilas harjoittelee eri työvälineiden ja materiaalien tarkoituksenmukaista ja turvallista käyttöä. Oppilas opettelee käsityön tekemisessä tarvittavia perustekniikoita. Ompelutekniikoista aloitussolmu ja päättely sekä käsitteet etupisto ja pujottelu. Oppilas opettelee lankatekniikoista aloitussilmukan ja ketjusilmukan sormivirkkaamalla. Puutekniikoista opetellaan mittaaminen, sahaaminen, hiominen, naulaaminen, liimaaminen ja pintojen käsittely.

Vuosiluokan 3 tavoitteisiin

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L2
T2	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L5
T3	S1, S2, S3, S4, S5	L2, L4, L5
T4	S2, S3, S4	L4, L6
T5	S1, S2, S3, S4, S5	L3, L6
T6	S1, S2, S6	L5

- T3 ohjata oppilasta suunnittelemaan ja valmistamaan käsityötuotteita tai teoksia luottaen omiin esteettisiin ja teknisiin ratkaisuihinsa

S1 Ideointi Oppilas oppii ideoimaan omia töitä itse, pareittain ja ryhmässä erilaista virikemateriaalia käyttäen opeteltavan tekniikan tai aiheen mukaan. Oppilas voi käyttää ideoinnin apuna tietokonetta.

S2 Suunnittelu Oppilaan, parin tai ryhmän suunnitelmassa on kuva, mitat ja värit. Oppilas piirtää oman kaavan ja ymmärtää käsitteen saumanvara. Oppilas noudattaa yksinkertaista työohjetta.

S3 Kokeilu Kokeillaan yhdistellä erilaisia materiaaleja omassa työssä. Kokeillaan erilaisia tapoja koristella kangasta ompelukoneompeleilla. Kokeillaan ompelukoneen säätöjen vaikutusta ompeleisiin.

S4 Tekeminen Keskitytään tekstiili- ja teknisen työn perustaitojen ja –tekniikoiden oppimiseen. Ompelutekniikat: koneompelua (sik-sak, suora ommel, peruutus) sekä käsitteet piston pituus, ompeleen leveys, saumanvara, sauma ja taite, silitys ja pieni ompelutyö. Puutekniikat: mittaus ja merkitseminen, viilaus, suorakulman käyttö, liima-naula-liitos, pintakäsittely.

S5 Soveltaminen Oppilas soveltaa käsitöiden tekemisessä tarvittavia perustekniikoita tarkoituksenmukaisesti omaan, parin tai ryhmän työhön.

- T4 ohjata oppilasta tunnistamaan käsitteistöä sekä tuntemaan monia erilaisia materiaaleja ja työstämään niitä tarkoituksenmukaisesti

S2 Suunnittelu Oppilaan, parin tai ryhmän suunnitelmassa on kuva, mitat ja värit. Oppilas piirtää oman kaavan ja ymmärtää käsitteen saumanvara. Oppilas noudattaa yksinkertaista työohjetta.

S3 Kokeilu Kokeillaan yhdistellä erilaisia materiaaleja omassa työssä. Kokeillaan erilaisia tapoja koristella kangasta ompelukoneompeleilla. Kokeillaan ompelukoneen säätöjen vaikutusta ompeleisiin.

S4 Tekeminen Keskitytään tekstiili- ja teknisen työn perustaitojen ja –tekniikoiden oppimiseen. Ompelutekniikat: koneompelua (sik-sak, suora ommel, peruutus) sekä käsitteet piston pituus, ompeleen leveys, saumanvara, sauma ja taite, silitys ja pieni ompelutyö. Puutekniikat: mittaus ja merkitseminen, viilaus, suorakulman käyttö, liima-naula-liitos, pintakäsittely.

S5 Soveltaminen Oppilas soveltaa käsitöiden tekemisessä tarvittavia perustekniikoita tarkoituksenmukaisesti omaan, parin tai ryhmän työhön.

Vuosiluokan 4 tavoitteisiin

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L2
T2	S1, S2, S3, S4, S5, S6	L1, L5
T3	S3, S5	L4, L6
T4	S3, S5	L4, L6
T5	S1, S2, S3, S4, S5	L3, L6
T6	S1, S2, S6	L5

- T3 ohjata oppilasta suunnittelemaan ja valmistamaan käsityötuotteita tai teoksia luottaen omiin esteettisiin ja teknisiin ratkaisuihinsa

S3 Kokeilu Tutkitaan materiaalien ominaisuuksia sekä käsityön tekemisessä tarvittavien tavallisimpien koneiden ja laitteiden toimintaperiaatteita. Sovelletaan näin hankittua tietoa omassa työssä. Kokeillaan monipuolisesti erilaisia materiaaleja kuten erilaisia puulajeja, metalleja, muoveja, kuituja, lankoja, kankaita ja kierrätysmateriaaleja. Harjoitellaan ohjelmoimalla aikaan saatuja toimintoja, joista esimerkkinä robotiikka ja automaatio. Kokeilujen pohjalta tuotetta tai teosta kehitetään vielä eteenpäin.

S4 Tekeminen Valmistetaan erilaisia yksilöllisiä ja /tai yhteisöllisiä tuotteita ja teoksia, joiden toteuttamiseen käytetään monenlaisia käsityössä tarvittavia valmistustekniikoita, työvälineitä, koneita ja laitteita. Työskennellään itse tehdyn suunnitelman ohjaamana.

Vuosiluokan 3 tavoitteisiin

T1, T2 ja T5 → jokaisessa sisältöalue 4, jossa muutettava käsite: **siveltimen käyttö. pintakäsittely.**

S4 Tekeminen

Keskitytään tekstiili- ja teknisen työn perustaitojen ja –tekniikoiden oppimiseen.

Ompelutekniikat: koneompelua (sik-sak, suora ommel, peruutus) sekä käsitteet piston pituus, ompeleen leveys, saumanvara, sauma ja taite, silitys ja pieni ompelutyö.

Puutekniikat: mittaus ja merkitseminen, viilaus, suorakulman käyttö, liima-naula-liitos, **siveltimen käyttö.pintakäsittely.**

Ruotsin kieli, B2-oppimäärä Ruotsin kieli

Vuosiluokka 6 Vuosiluokan keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen:

Tarkastellaan ja verrataan ruotsin kielen ja entuudestaan tuttujen kielten tärkeimpiä yhtäläisyyksiä ja eroja.

- Oppilasta ohjataan ymmärtämään eri kielten keskinäisiä suhteita, ruotsin kielen vaikutusta suomen kieleen sekä tutustumaan suomen ja ruotsin asemaan kansalliskielinä.
- Oppilas tutustuu ruotsin kieleen vertailemalla sitä muiden osaamiensa kielten yhtäläisyyksiin ja eroihin.
- Oppilasta ohjataan löytämään ruotsinkielisiä oppimisympäristöjä ja hyödyntämään ruotsin kieltä myös koulun ulkopuolella.

S2 Kielenopiskelutaidot

Asetetaan tavoitteita ja suunnitellaan toimintaa yhdessä. Selvitetään, missä ruotsin taitoa tarvitaan ja missä sitä voi käyttää. Opetellaan huomaamaan, miten ruotsin kieli näkyy erilaisissa arkisissa yhteyksissä.

- Oppilasta ohjataan harjaannuttamaan viestinnällisiä taitojaan, käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa sekä ottamaan vastuuta opiskelustaan ja arvioimaan osaamistaan.
- Oppilaan kanssa yhdessä kielenkäytön aihepiirejä.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisten aihepiirien yhteydessä, kuten minä itse, perheeni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto. Lisäksi valitaan yhdessä kiinnostavia kielenkäytön aihepiirejä. Opetellaan ruotsin kielen tärkeimmät suomesta poikkeavat foneettiset merkit ja niiden luonteva ääntäminen. Harjoitellaan erilaisia vuorovaikutustilanteita.

- Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisten aihepiirien yhteydessä, kuten minä itse, perheeni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajanvietto.
- Tervehtiminen ja voinnin tiedustelu, onnitteleminen, kiittäminen, toisen esittelemine ja mielipiteen ilmaiseminen
- Harjoitellaan ääntämistä ja yksinkertaisia vuorovaikutustilanteita. Viestinnällisten tavoitteiden saavuttamiseksi harjoitellaan kielen perusrakenteita. Näitä ovat esim. lukusanat, verbien preesensmuodot, perusasiat substantiivien taivutuksesta sekä päälauseen sanajärjestys.

Vuosiluokan 6. tavoitteet

T1 auttaa oppilasta jäsentämään käsitystään kaikkien osaamiensa kielten keskinäisestä suhteesta

- Oppilas ymmärtää eri kielten keskinäisiä suhteita, ruotsin kielen vaikutusta suomen kieleen sekä tutustuu suomen ja ruotsin asemaan kansalliskielinä.
- Oppilas tutustuu ruotsin kieleen vertailemalla sitä muiden osaamiensa kielten yhtäläisyyksiin ja eroihin. Oppilas selvittää, missä ruotsin taitoa tarvitaan, missä se näkyy ja tarkastelee, miten sitä voi käyttää arjen eri tilanteissa.

T2 tutustuttaa oppilas suomen ja ruotsin asemaan kansalliskielinä sekä ruotsin kielen vaikutukseen suomen kieleen

- Oppilas ymmärtää eri kielten keskinäisiä suhteita, ruotsin kielen vaikutusta suomen kieleen sekä tutustuu suomen ja ruotsin asemaan kansalliskielinä.
- Oppilas tutustuu ruotsin kieleen vertailemalla sitä muiden osaamiensa kielten yhtäläisyyksiin ja eroihin. Oppilas selvittää, missä ruotsin taitoa tarvitaan, missä se näkyy ja tarkastelee, miten sitä voi käyttää arjen eri tilanteissa.

T3 ohjata oppilasta harjaannuttamaan viestinnällisiä taitojaan sallivassa opiskeluympäristössä ja myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen sekä ottamaan vastuuta opiskelustaan ja arvioimaan osaamistaan

- Oppilas harjoittelee viestinnällisiä taitojaan, käyttää tieto- ja viestintäteknologiaa sekä ottaa vastuuta opiskelustaan ja arvio osaamistaan.
- Oppilas osaa löytää ruotsinkielisiä oppimisympäristöjä ja hyödyntää ruotsin kieltä myös koulun ulkopuolella.
- Oppilas asettaa tavoitteita.

T4 rohkaista oppilasta näkemään ruotsin taito tärkeänä osana elinikäistä oppimista ja oman kielivarannon karttumista ja rohkaista ruotsinkielisten oppimisympäristöjen löytämiseen ja hyödyntämiseen myös koulun ulkopuolella

- Oppilas harjoittelee viestinnällisiä taitojaan, käyttää tieto- ja viestintäteknologiaa sekä ottaa vastuuta opiskelustaan ja arvio osaamistaan.
- Oppilas osaa löytää ruotsinkielisiä oppimisympäristöjä ja hyödyntää ruotsin kieltä myös koulun ulkopuolella.
- Oppilas asettaa tavoitteita.

T5 ohjata oppilasta harjoittelemaan erilaisia, erityisesti suullisia viestintätilanteita

- Oppilas osaa sanastoa ja rakenteita monenlaisten aihepiirien yhteydessä, kuten minä itse, perheeni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajanvietto.

- Oppilas harjoittelee ääntämistä ja yksinkertaisia vuorovaikutustilanteita (tervehtiminen, voinnin tiedustelu, onnitteleminen ja kiittäminen, toisen esittelemine, mielipiteen ilmaiseminen).
- Viestinnällisten tavoitteiden saavuttamiseksi oppilas harjoittelee kielen perusrakenteita. Näitä ovat esim. lukusanat, kellonajat, verbien preesensmuodot, perusasiat substantiivien taivutuksesta sekä päälauseen sanajärjestys.
- Oppilas harjoittelee kirjoittamaan lyhyitä virkkeitä opiskeltavista aihepiireistä.

T6 rohkaista oppilasta käyttämään viestinsä perille saamiseksi monenlaisia, myös ei-kielellisiä keinoja ja pyytämään tarvittaessa toistoa ja hidastusta.

- Oppilas osaa sanastoa ja rakenteita monenlaisten aihepiirien yhteydessä, kuten minä itse, perheeni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajanvietto.
- Oppilas harjoittelee ääntämistä ja yksinkertaisia vuorovaikutustilanteita (tervehtiminen, voinnin tiedustelu, onnitteleminen ja kiittäminen, toisen esittelemine, mielipiteen ilmaiseminen).
- Viestinnällisten tavoitteiden saavuttamiseksi oppilas harjoittelee kielen perusrakenteita. Näitä ovat esim. lukusanat, kellonajat, verbien preesensmuodot, perusasiat substantiivien taivutuksesta sekä päälauseen sanajärjestys.

T7 ohjata oppilasta harjoittelemaan erilaisia kohteliaisuuden ilmauksia

- Oppilas osaa sanastoa ja rakenteita monenlaisten aihepiirien yhteydessä, kuten minä itse, perheeni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajanvietto.
- Oppilas harjoittelee ääntämistä ja yksinkertaisia vuorovaikutustilanteita (tervehtiminen, voinnin tiedustelu, onnitteleminen ja kiittäminen, toisen esittelemine, mielipiteen ilmaiseminen).
- Viestinnällisten tavoitteiden saavuttamiseksi oppilas harjoittelee kielen perusrakenteita. Näitä ovat esim. lukusanat, kellonajat, verbien preesensmuodot, perusasiat substantiivien taivutuksesta sekä päälauseen sanajärjestys.
- Oppilas harjoittelee kirjoittamaan lyhyitä virkkeitä opiskeltavista aihepiireistä

T8 rohkaista oppilasta ottamaan selvää tilanneyhteyden avulla helposti ennakoitavasta ja ikätasolle sopivasta puheesta tai kirjoitetusta tekstistä

- Oppilas tunnistaa tekstistä yksittäisiä tietoja.
- Oppilas osaa sanastoa ja rakenteita monenlaisten aihepiirien yhteydessä, kuten minä itse, perheeni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajanvietto.
- Oppilas harjoittelee ääntämistä ja yksinkertaisia vuorovaikutustilanteita.
- Viestinnällisten tavoitteiden saavuttamiseksi oppilas harjoittelee kielen perusrakenteita. Näitä ovat esim. lukusanat, kellonajat, verbien preesensmuodot, perusasiat substantiivien taivutuksesta sekä päälauseen sanajärjestys.
- Oppilas harjoittelee kirjoittamaan lyhyitä virkkeitä opiskeltavista aihepiireistä

T9 tarjota oppilaalle runsaasti tilaisuuksia harjoitella ikätasolle sopivaa hyvin pienimuotoista puhumista ja kirjoittamista

- Oppilas osaa kirjoittaa joitakin erillisiä sanoja ja sanontoja.

- Oppilas osaa sanastoa ja rakenteita monenlaisten aihepiirien yhteydessä, kuten minä itse, perheeni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajanvietto.
- Oppilas harjoittelee ääntämistä ja yksinkertaisia vuorovaikutustilanteita.
- Viestinnällisten tavoitteiden saavuttamiseksi oppilas harjoittelee kielen perusrakenteita. Näitä ovat esim. lukusanat, kellonajat, verbien preesensmuodot, perusasiat substantiivien taivutuksesta sekä päälauseen sanajärjestys.
- Oppilas harjoittelee kirjoittamaan lyhyitä virkkeitä opiskeltavista aihepiireistä

1. LUOKKA

T1

- oppilaan oma perhe ja erilaiset perheet
- oppilaan oma uskonto, oman perheen katsomukset
- kirkkovuoden juhlat (adventti, joulukuukuu, pääsiäinen)
- esimerkiksi seuraavat Raamatun kertomukset: Jouluevankeliumi ja Itämaan tietäjät
- kristilliseen elämäntapaan liittyvät juhlat: kaste
- kristillinen käsitys Jumalasta: Jumala on taivaan isä, Jumala antaa anteeksi, Jeesus on Jumalan Poika
- Jeesuksen elämä, toiminta, huolenpito ja kotimaa
- kirkkorakennus
- kirkkovuoteen ja teemaan liittyviä virsiä ja hengellistä musiikkia
- elämän kunnioittaminen, ihmisarvo ja lasten oikeudet
- oppilaan elämäntapamallit ja kristillinen näkökulma niihin

T2

- kristinuskoon ja seurakuntaan liittyvät keskeiset käsitteet: kirkko, risti, kristitty, seurakunta, 12 opetuslasta, Raamattu ja rukous
- Raamatun kertomukset: Luomiskertomus, Hyvä paimen, Jeesus siunaa lapsia, Jeesus tyhnyttää myrskyn, Viisi leipää ja kaksi kalaa, jouluevankeliumi ja pääsiäiskertomukset
- Yhteistyö seurakunnan kanssa. Opintoretki lähialueen kohteeseen mahdollisuuksien mukaan (esim. kirkko).

T3

- perheiden juhlaperinteet
- oppilaan oma uskonto, oman perheen katsomukset
- kirkkovuoden juhlat: mikkelinpäivä, pyhäinpäivä, adventti, joulukuukuu, pääsiäinen, helatorstai

T4

- kannustaa oppilasta tutustumaan luokan, koulun ja lähiympäristön uskontojen ja katsomusten tapoihin ja juhlaperinteisiin
- oma seurakunta: esim. jumalanpalvelus, pyhäkoulu, kerhot
- rukousrituaalit: esim. käsien ristiminen ja kynttilöiden sytyttäminen
- luokkatoverien katsomukset

T5

- minä olen arvokas
- asennoituminen erilaisuuteen ja heikompaan, empaattisuus ja arkipäivän lähimmäisyys
- omassa luokkayhteisössä eläminen: kultainen sääntö
- anteeksiantaminen ja -saaminen
- omat eettiset kysymykset

T6

- elämän kunnioittaminen, ihmisarvo ja lasten oikeudet
- omassa luokkayhteisössä sovussa eläminen
- kiusaamisen tunnistaminen
- oppilaan elämäntapamallit ja kristillinen näkökulma niihin

- omien tunteiden tunnistaminen ja ilmaiseminen

T7

- ihminen osana luomakuntaa
- luomiskertomus

2. LUOKKA

T2

- keskeinen kysymys: Kuka Jeesus oli?
- käsitteet: kristitty, Vanha testamentti, Uusi testamentti, evankeliumit, juutalaisuus, temppeli, sapatti, rabbi ja fariseus
- Raamatun kertomukset: Jeesus 12-vuotiaana temppelissä, Jeesus kutsuu opetuslapset, Jeesus parantaa sokeana syntyneen, Sakkeus, Laupias samarialainen, Jeesuksen ristiinnaulitseminen, Jeesuksen hautaaminen, Jeesus ilmestyy Magdalan Marialle
- keskeiset symbolit: risti, alttari, kala, kyyhkynen
- Yhteistyö seurakunnan kanssa. Opintoretki lähialueen kohteeseen mahdollisuuksien mukaan (esim. kirkko).

T3

- ohjata oppilasta tutustumaan opiskeltavan uskonnon vuodenkiertoon, juhliin ja tapoihin
- Yhteistyö seurakunnan kanssa. Opintoretki lähialueen kohteeseen mahdollisuuksien mukaan (esim. kirkko).

T4

- oman seurakunnan toiminta: esim. leirit ja partio
- monenlaisia kristittyjä, esim. katolilaiset, ortodoksit ja luterilaiset
- rukousrituaaleja: esim. ristinmerkki, oppilaiden omia rukouksia
- kouluyhteisössä läsnä olevat katsomukset

T5

- mahdollisuus ihmettelyyn ja pohdiskeluun
- mahdollisuus keskustelun avulla selkeyttää omia näkemyksiä

T6

- elämän kunnioittaminen, ihmisarvo ja lasten oikeudet
- YK:n lasten oikeuksien sopimus
- Kultainen sääntö
- arkipäivän lähimmäisyys: muista huolehtiminen
- omassa luokkayhteisössä eläminen: kiusaamis- ja riitatilanteiden rakentava selvittäminen
- oppilaan elämäkysymykset ja kristillinen näkökulma niihin
- omien tunteiden tunnistaminen ja ilmaiseminen: riita ja sopu
- arkipäivän etiikka: anteeksi antaminen ja -saaminen, rehellisyys
- oppilaan omat eettiset kysymykset
- ajankohtaiset eettiset kysymykset

T7

- ihminen osana luomakuntaa
- ympäristön suojeluun liittyvät arjen valinnat

T8

- mahdollisuus omien mielipiteiden ja näkemysten esittämiseen sekä niistä keskustelemiseen

3. LUOKKA

T1

- Kymmenen käskyä
- Vanhan Testamentin keskeiset kertomukset (Abraham, Jaakob ja Eesau, Joosef, Mooses)
- Pääsiäisen tapahtumat

T2

- rukous
- Yhteistyö seurakunnan kanssa. Opintoretki lähialueen kohteeseen mahdollisuuksien mukaan (esim. kirkko/ muut pyhät paikat).

T3

- Vanhan Testamentin keskeiset kertomukset (T1)
- Rakkauden kaksoiskäsky ja kultainen sääntö

T4

- tutustutaan Raamattuun/ netti-Raamattuun

T5+T6

- Vanhan Testamentin keskeiset kertomukset (T1)
- Kristinusko/ katsaus juutalaisuuteen ja islamiin

T7

- asiallinen käytös uskonnollisissa tilaisuuksissa (kirkko, hautausmaa ja seurakunnan päivänavaukset)

T8

- Rakkauden kaksoiskäsky ja kultainen sääntö

T9

- YK:n Lapsen oikeuksien sopimus

T10

- ihminen osana luomakuntaa
- vastuullisuus koulussa ja kotona

T11

- oppilaan elämänskysymykset ja kristillinen näkökulma niihin

- omien tunteiden tunnistaminen ja ilmaiseminen: riita ja sopu
- arkipäivän etiikka: anteeksiantaminen ja -saaminen, rehellisyys
- oppilaan omat eettiset kysymykset
- ajankohtaiset eettiset kysymykset

T12

- luottamus elämään ja Jumalan johdatukseen (ei arvioitava).

4. LUOKKA

T1

- Uuden Testamentin kertomukset
- Jeesuksen elämä ja opetukset

T2

- rukous
- Yhteistyö seurakunnan kanssa. Opintoretki lähialueen kohteeseen mahdollisuuksien mukaan (esim. kirkko/ muut pyhät paikat).

T3

- Uuden Testamentin keskeiset kertomukset
- Rakkauden kaksoiskäsky ja kultainen sääntö

T4

- tutustutaan Raamattuun/ netti-Raamattuun

T5+T6

- Uuden Testamentin keskeiset kertomukset
- Kristinusko/ katsaus juutalaisuuteen ja islamiin liittyviin juhlaperinteisiin

T7

- asiallinen käytös uskonnollisissa tilaisuuksissa (kirkko, hautausmaa ja seurakunnan päivänavaukset)

T8

- Rakkauden kaksoiskäsky ja kultainen sääntö

T9

- YK:n Lapsen oikeuksien sopimus

T10

- ihminen osana luomakuntaa
- vastuullisuus koulussa ja kotona

T11

- oppilaan elämäkysymykset ja kristillinen näkökulma niihin
- omien tunteiden tunnistaminen ja ilmaiseminen: riita ja sopu

- arkipäivän etiikka: anteeksiantaminen ja -saaminen, rehellisyys
- oppilaan omat eettiset kysymykset
- ajankohtaiset eettiset kysymykset
- yhdessä oleminen ja erilaisuuden hyväksyminen

T12

- luottamus elämään ja Jumalan johdatukseen (ei arvioitava).

5. LUOKKA

T1

- kristinuskon synty ja kasvu maailmanuskonnoksi
- Martti Luther ja reformaatio

T2

- katsaus kristittyjen elämänkaaren juhliin
- jumalanpalvelus
- Yhteistyö seurakunnan kanssa. Opintoretki lähialueen kohteeseen mahdollisuuksien mukaan (esim. kirkko/ muut pyhät paikat).

T3

- Rakkauden kaksoiskäsky ja kultainen sääntö

T4

- tutustutaan Raamattuun/ netti-Raamattuun

T5+T6

- kristilliset juhlat
- juutalaisuuden ja islamin elämäntapaan tutustuminen

T7

- asiallinen käytös uskonnollisissa tilaisuuksissa (kirkko, hautausmaa ja seurakunnan päivänavaukset)
- muiden uskontojen tapojen ja perinteiden kunnioittaminen

T8

- Rakkauden kaksoiskäsky ja kultainen sääntö -> moraali

T9

- YK:n Lapsen oikeuksien sopimus

T10

- ihminen osana luomakuntaa -> kestävä kehitys
- vastuullisuus koulussa ja kotona

T11

- oppilaan elämänskysymykset ja kristillinen näkökulma niihin

- omien tunteiden tunnistaminen ja ilmaiseminen: riita ja sopu
- arkipäivän etiikka: anteeksiantaminen ja -saaminen, rehellisyys
- oppilaan omat eettiset kysymykset
- ajankohtaiset eettiset kysymykset
- yhdessä oleminen ja erilaisuuden hyväksyminen

T12

- luottamus elämään ja Jumalan johdatukseen (ei arvioitava).

6. LUOKKA

T1

- kristinuskon synty ja kasvu maailmanuskonnoksi
- luterilaisuus Suomessa
- katsaus maailman uskontoihin

T2

- katsaus kristittyjen elämänkaaren juhliin
- jumalanpalvelus
- Yhteistyö seurakunnan kanssa. Opintoretki lähialueen kohteeseen mahdollisuuksien mukaan (esim. kirkko/ muut pyhät paikat).

T3

- Rakkauden kaksoiskäsky ja kultainen sääntö

T4

- tutustutaan Raamattuun/ netti-Raamattuun

T5+T6

- kristilliset juhlat
- juutalaisuuden ja islamin elämäntapaan tutustuminen

T7

- asiallinen käytös uskonnollisissa tilaisuuksissa (kirkko, hautausmaa ja seurakunnan päivänavaukset)
- muiden uskontojen tapojen ja perinteiden kunnioittaminen

T8

- Rakkauden kaksoiskäsky ja kultainen sääntö -> moraali

T9

- YK:n Lapsen oikeuksien sopimus

T10

- ihminen osana luomakuntaa -> kestävä kehitys
- vastuullisuus koulussa ja kotona

T11

- oppilaan elämänkysymykset ja kristillinen näkökulma niihin
- omien tunteiden tunnistaminen ja ilmaiseminen: riita ja sopu
- arkipäivän etiikka: anteeksiantaminen ja -saaminen, rehellisyys
- oppilaan omat eettiset kysymykset
- ajankohtaiset eettiset kysymykset
- yhdessä oleminen ja erilaisuuden hyväksyminen

T12

- luottamus elämään ja Jumalan johdatukseen (ei arvioitava).

Ympäristöoppi

Vuosiluokka 1

Lisätään tavoite T7.

S1 Kasvu ja kehitys

Sisältöjä valitaan siten, että oppilaalle muodostuu ymmärrys ihmisen kehon osista ja elintoiminnoista sekä elämänculusta ja oman ikäkauden kasvusta ja kehityksestä pääpiirteissään. Harjoitellaan tunnetaitoja ja mielen hyvinvoinnin edistämistä kuten itsensä ja muiden arvostamista ikäkauden mukaisesti.

- ryhmätyötaidot
- itsensä ja toisten arvostaminen
- ihmisen kasvu ja kehitys

S2 Kotona ja koulussa toimiminen

Oppimistehtäviä ja sisältöjä valitaan siten, että ne liittyvät kotona ja koulussa toimimiseen.

Havainnoidaan oppimisympäristöjä turvallisuuden kannalta. Harjoitellaan turvallista toimimista lähiympäristössä ja liikenteessä. Perehdytään turvataitoihin sekä turvallisuusohjeisiin ja niiden perusteluihin. Käytetään ympäristöopin eri tiedonalojen käsitteitä kuvaamaan ilmiöitä ja teknologiaa sekä arjen tilanteita ja toimintaa kuten säänmukaista pukeutumista. Harjoitellaan yhteistyötaitoja ja erilaisissa ryhmissä toimimista. Lisäksi harjoitellaan arjen käyttäytymistapoja erilaisissa tilanteissa, fyysisen koskemattomuuden kunnioittamista, kiusaamisen ehkäisyä, arjen pieniä itsehoitotaitoja ja avun hakemista.

- koulun ja luokan säännöt
- turvallinen koulumatka
- turvataidot

S3 Lähiympäristön ja sen muutosten havainnointi

Havainnointia ja luonnossa tutkimisen ja toimimisen taitoja harjoitellaan koulun lähellä erilaisissa luonnonympäristöissä ja rakennetuissa ympäristöissä.

Tunnistetaan maastossa yleisimpiä eliölajeja ja niiden elinympäristöjä sekä rakennetun ympäristön kohteita. Havainnoidaan luonnon ominaispiirteitä, ilmiöitä ja ominaisuuksia kaikkina vuodenaikoina. Ympäristöä ja sen ilmiöitä kuten säätä kuvataan ympäristöopin eri tiedonalojen käsitteiden avulla. Harjoitellaan pihakartan laatimista tutusta ympäristöstä sekä opitaan ymmärtämään kartan idea.

- elinympäristöinä piha, lähimetsä/taajama ja jokimaisema

- lähiympäristön eliöiden tunnistaminen ja luokittelu
- viikonpäivät, kuukaudet ja vuodenajat
- karttaan tutustuminen

S4 Tutkiminen ja kokeileminen

Sisällöksi valitaan luontoon, rakennettuun ympäristöön, arjen ilmiöihin ja teknologiaan sekä ihmiseen ja ihmisen toimintaan liittyviä ongelmanratkaisu- ja tutkimustehtäviä. Tehtävien avulla harjoitellaan tutkimuksen tekemisen eri vaiheita. Arjen pulmiin kokeillaan ja keksitään yhdessä vaihtoehtoja ja ratkaisuja. Havainnoidaan liikettä ja pohditaan syitä liikkeen muutoksiin. Pienimuotoisia kokeiluja ja tutkimuksia tehdään myös lähiympäristössä sekä kasveja kasvattamalla.

- pienimuotoisen kokeilun tai tutkimuksen suunnittelu ja toteutus

S5 Elämän perusedellytysten pohtiminen

Perehdytään elämän perusedellytyksiin ravinnon, veden, ilman, lämmön ja huolenpidon osalta. Tutustutaan ravinnontuotantoon ja juomaveden alkuperään. Perehdytään arjen terveystottumuksiin ja harjoitellaan niihin liittyviä taitoja. Pohditaan, mitkä asiat tuottavat ihmiselle hyvää mieltä ja iloa. Koulupäivän toimintatapoja kehitetään yhdessä terveyden, hyvinvoinnin ja oppimisen kannalta.

- hyvät ruokailutavat
- terveelliset elämäntavat
- ihmisen elämäntapa
- ruuan alkuperä ja tuotanto
- juomaveden alkuperä ja veden tutkiminen

S6 Kestävän elämäntavan harjoittaminen

Sisältöjä valitaan monipuolisesti kestävän kehityksen eri osa-alueilta. Omista ja yhteisistä tavaroista huolehtimista harjoitellaan. Omalla toiminnalla vähennetään syntyvää jätettä sekä opitaan kierrättämään tavaroita ja lajittelemaan jätteitä. Tutustutaan omaan kotiseutuun ja sen merkitykseen. Osallistutaan oman lähiympäristön tilan sekä kouluyhteisön hyvinvoinnin edistämiseen. Pohditaan omien tekojen merkitystä itselle, muille ihmisille sekä omalle lähiympäristölle.

- kierrättäminen ja lajittelu
- omista ja yhteisistä tavaroista sekä lähiympäristöstä huolehtiminen

Vuosiluokka 2

S1 Kasvu ja kehitys

Sisältöjä valitaan siten, että oppilaalle muodostuu ymmärrys ihmisen kehon osista ja elintoiminnoista sekä elämäkulusta ja oman ikäkauden kasvusta ja kehityksestä pääpiirteissään. Harjoitellaan tunnetaitoja ja mielen hyvinvoinnin edistämistä kuten itsensä ja muiden arvostamista ikäkauden mukaisesti.

- ryhmätyötaidot
- itsensä ja toisten arvostaminen
- kehon toiminnot
- omien ja muiden tunteiden tunnistaminen ja toiminnan säätely

S2 Kotona ja koulussa toimiminen

Oppimistehtäviä ja sisältöjä valitaan siten, että ne liittyvät kotona ja koulussa toimimiseen.

Havainnoidaan oppimisympäristöjä turvallisuuden kannalta. Harjoitellaan turvallista toimimista lähiympäristössä ja liikenteessä. Perehdytään turvataitoihin sekä turvallisuusohjeisiin ja niiden perusteluihin. Käytetään ympäristöopin eri tiedonalojen käsitteitä kuvaamaan ilmiöitä ja teknologiaa sekä arjen tilanteita ja toimintaa kuten säänmukaista pukeutumista. Harjoitellaan yhteistyötaitoja ja erilaisissa ryhmissä toimimista. Lisäksi harjoitellaan arjen käyttäytymistapoja erilaisissa tilanteissa, fyysisen koskemattomuuden kunnioittamista, kiusaamisen ehkäisyä, arjen pieniä itsehoitotaitoja ja avun hakemista.

- koulun ja luokan säännöt
- turvallinen liikennekäyttäytyminen
- turvataidot
- kaveri- ja yhteistyötaidot

S3 Lähiympäristön ja sen muutosten havainnointi

Havainnointia ja luonnossa tutkimisen ja toimimisen taitoja harjoitellaan koulun lähellä erilaisissa luonnonympäristöissä ja rakennetuissa ympäristöissä.

Tunnistetaan maastossa yleisimpiä eliölajeja ja niiden elinympäristöjä sekä rakennetun ympäristön kohteita. Havainnoidaan luonnon ominaispiirteitä, ilmiöitä ja ominaisuuksia kaikkina vuodenaikoina. Ympäristöä ja sen ilmiöitä kuten säätä kuvataan ympäristöopin eri tiedonalojen käsitteiden avulla. Harjoitellaan pihakartan laatimista tutusta ympäristöstä sekä opitaan ymmärtämään kartan idea.

- elinympäristöinä piha, lähimetsä/taajama ja jokimaisema
- lähiympäristön eliöiden tunnistaminen ja luokittelu
 - viikonpäivät, kuukaudet ja vuodenaajat
 - karttaan tutustuminen
 - sään tutkiminen

S4 Tutkiminen ja kokeileminen

Sisällöksi valitaan luontoon, rakennettuun ympäristöön, arjen ilmiöihin ja teknologiaan sekä ihmiseen ja ihmisen toimintaan liittyviä ongelmanratkaisu- ja tutkimustehtäviä. Tehtävien avulla harjoitellaan tutkimuksen tekemisen eri vaiheita. Arjen pulmiin kokeillaan ja keksitään yhdessä vaihtoehtoja ja ratkaisuja. Havainnoidaan liikettä ja pohditaan syitä liikkeen muutoksiin. Pienimuotoisia kokeiluja ja tutkimuksia tehdään myös lähiympäristössä sekä kasveja kasvattamalla.

- pienimuotoisen kokeilun tai tutkimuksen suunnittelu ja toteutus
- kasvien kasvattaminen

S5 Elämän perusedellytysten pohtiminen

Perehdytään elämän perusedellytyksiin ravinnon, veden, ilman, lämmön ja huolenpidon osalta. Tutustutaan ravinnontuotantoon ja juomaveden alkuperään. Perehdytään arjen terveystottumuksiin ja harjoitellaan niihin liittyviä taitoja. Pohditaan, mitkä asiat tuottavat ihmiselle hyvää mieltä ja iloa. Koulupäivän toimintatapoja kehitetään yhdessä terveyden, hyvinvoinnin ja oppimisen kannalta.

- hyvät ruokailutavat
- terveelliset elämäntavat
- ihmisen elämäntapa
- ruuan alkuperä ja tuotanto
- juomaveden alkuperä ja veden tutkiminen

S6 Kestävän elämäntavan harjoittelu

Sisältöjä valitaan monipuolisesti kestävän kehityksen eri osa-alueilta. Omista ja yhteisistä tavaroista huolehtimista harjoitellaan. Omalla toiminnalla vähennetään syntyvää jätettä sekä opitaan kierrättämään tavaroita ja lajittelemaan jätteitä. Tutustutaan omaan kotiseutuun ja sen merkitykseen. Osallistutaan oman lähiympäristön tilan sekä koulu-yhteisön hyvinvoinnin edistämiseen. Pohditaan omien tekojen merkitystä itselle, muille ihmisille sekä omalle lähiympäristölle.

- kierrättäminen ja lajittelu
- omista ja yhteisistä tavaroista sekä lähiympäristöstä huolehtiminen

Ympäristöoppi

Vuosiluokka 3

S1 Minä ihmisenä

Sisältöjä valitaan siten, että ne liittyvät ihmisen rakenteeseen ja keskeisiin elintoimintoihin sekä ihmisen kasvun ja kehityksen eri vaiheisiin. Sisällöissä kiinnitetään huomiota kehityksen ajankohtaisiin muutoksiin ja niiden yksilöllisen luonteen ymmärtämiseen. Käsitellään ikäkauden mukaisesti seksuaalista kehitystä ja ihmisen lisääntymistä. Harjoitellaan tunnistamaan oman kehon ja mielen viestejä ja tiedostamaan omia ajatuksia, tarpeita, asenteita ja arvoja. Perehdytään terveyden osa-alueisiin ja voimavaroihin, arjen terveystottumuksiin, mielenterveystaitoihin, sairauksien ehkäisyyn ja itsehoitotaitoihin. Lisäksi harjoitellaan tunteiden tunnistamista, ilmaisua ja säätelyä. Tunnistetaan omaa oppimista tukevia asioita.

- [terveystottumukset](#)
- [tunnetaidot](#)

S2 Arjen tilanteissa ja yhteisöissä toimiminen

Oppimistehtäviä ja sisältöjä valitaan siten, että ne liittyvät arjen tilanteissa ja yhteisöissä toimimiseen. Harjoitellaan selittämään arjen tilanteita, ilmiöitä ja teknologiaa eri tiedonalojen käsitteillä ja malleilla. Tutkitaan laitteiden toimintaperiaatteita ja erilaisia rakenteita. Harjoitellaan turvallisuuden edistämistä ja turvataitoja esimerkiksi seuraavilla osa-alueilla: liikenne-, palo-, sähköturvallisuus, tapaturmat, myrkytykset, päihteet, kiusaamisen ehkäisy, fyysinen ja henkinen koskemattomuus sekä toiminta ensiapu- ja vaaratilanteissa. Harjoitellaan toimimista erilaisissa yhteisöissä sekä pohditaan erilaisten vuorovaikutustilanteiden ja yhteisöjen merkitystä hyvinvoinnille.

- [säännöt koulussa, kotona ja ystävien kanssa](#)
- [liikenneturvallisuus](#)

S3 Löytöretkelle monimuotoiseen maailmaan

Monipuolisten alueellisten esimerkkien ja ajankohtaisten uutisten avulla hahmotetaan Suomen, Pohjoismaiden, Euroopan ja muiden maanosien luonnonympäristöä ja ihmisen toimintaa. Keskeisiä näkökulmia ovat luonnon ja kulttuurien moninaisuuden arvostaminen sekä globaalin ymmärryksen vahvistaminen. Maailmankuvan ja sen alueellisen viitekehyksen rakentamisessa käytetään monipuolisesti karttoja ja muuta geomediala.

- Suomi
 - vuodenajat
 - sää
 - kartta
- Muhoksen kotiseutu tutuksi

S4 Ympäristön tutkiminen

Sisällöiksi valitaan omaan elinympäristöön liittyviä tutkimustehtäviä. Elinympäristössä kiinnitetään huomiota elolliseen ja elottomaan luontoon, rakennettuun ja sosiaaliseen ympäristöön sekä ympäristön ilmiöihin, materiaaleihin ja teknologisiin sovelluksiin. Tehtävien avulla harjoitellaan tutkimuksen tekemisen eri vaiheita. Tutkitaan säätä sekä maa- ja kallioperää. Tutkimalla kappaleiden liikkeen muutoksia tutustutaan voiman käsitteeseen. Tunnistetaan eliöitä ja elinympäristöjä, laaditaan kasvio ohjatusti sekä tutkitaan kokeellisesti kasvien kasvua. Kotiseudun erilaisten ympäristöjen merkitystä havainnoidaan myös hyvinvoinnin näkökulmasta. Tutustutaan ympäristössä toimimisen oikeuksiin ja velvollisuuksiin.

- elollinen ja eloton luonto
- tutustuminen mahdollisuuksien mukaan lähiympäristön luontokohteisiin

S5 Luonnon rakenteet, periaatteet ja kiertokulut

Erilaisten materiaalien ja aineiden avulla tarkastellaan olomuotoja ja aineiden ominaisuuksia. Palaminen, yhteyttäminen ja veden kiertokulku muodostavat pohjan aineen muutosten ja aineen säilymisen periaatteen hahmottamiselle. Lämpötilan mittaamisen, lämpöenergiaan perehtymisen ja energialajien muuntumisen avulla tutustutaan energian säilymisen periaatteeseen. Tutkitaan ääni- ja valoilmioita. Perehdytään lähiavaruuteen, vuodenaikoihin, päivän ja yön vaihteluun sekä maapallon rakenteeseen. Tutkitaan eliöiden ja niiden elinympäristöjen sekä ihmisen toiminnan vuorovaikutussuhteita. Tutustutaan ravintoketjuihin, eläinten ja kasvien lisääntymiseen, ravinnon tuotantoon ja ruoan reitteihin sekä metsien hyötykäyttöön.

- pihojen ja metsien kasveja ja eläimiä
 - ravintoketjut
 - eläinten ja kasvien lisääntyminen ja rakenne
- veden kiertokulku

S6 Kestävän tulevaisuuden rakentaminen

Sisältöjä valittaessa otetaan huomioon luonnon monimuotoisuuden vaaliminen, ilmastonmuutos ja sen hillitseminen, luonnonvarojen kestävä käyttö, terveyden edistäminen, oman kulttuuriperinnön vaaliminen, monikulttuurisessa maailmassa eläminen sekä ihmiskunnan globaali hyvinvointi nyt ja tulevaisuudessa. Pohditaan oman toiminnan vaikutuksia itselle, toisiin

ihmisiin, eläinten hyvinvointiin, luontoon ja yhteiskuntaan. Harjoitellaan ympäristövastuullista toimintaa omassa lähiympäristössä sekä toisista huolehtimista. Toteutetaan yhteinen vaikuttamisprojekti, jossa harjoitellaan osallistumista ja vaikuttamista paikallisella tai globaalilla tasolla.

- luonnonvarojen ja metsien kestävä hyötykäyttö
 - ympäristönsuojelua käytännössä
 - jokamiehenoikeudet
 - kierrätys

Vuosiluokka 4

Lisätään tavoitteet T8 ja T9

S1 Minä ihmisenä

Sisältöjä valitaan siten, että ne liittyvät ihmisen rakenteeseen ja keskeisiin elintoimintoihin sekä ihmisen kasvun ja kehityksen eri vaiheisiin. Sisällöissä kiinnitetään huomiota kehityksen ajankohtaisiin muutoksiin ja niiden yksilöllisen luonteen ymmärtämiseen. Käsitellään ikäkauden mukaisesti seksuaalista kehitystä ja ihmisen lisääntymistä. Harjoitellaan tunnistamaan oman kehon ja mielen viestejä ja tiedostamaan omia ajatuksia, tarpeita, asenteita ja arvoja. Perekäytään terveyden osa-alueisiin ja voimavaroihin, arjen terveystottumuksiin, mielenterveystaitoihin, sairauksien ehkäisyyn ja itsehoitotaitoihin. Lisäksi harjoitellaan tunteiden tunnistamista, ilmaisua ja säätelyä. Tunnistetaan omaa oppimista tukevia asioita.

- lapsen oikeudet ja velvollisuudet
- opiskelutaidot
- hyvinvointi
 - sairauksien ehkäisy ja hygienia
 - liikunta
 - ravinto
 - uni ja lepo
 - harrastukset
 - lemmikkieläimet

S2 Arjen tilanteissa ja yhteisöissä toimiminen

Oppimistehtäviä ja sisältöjä valitaan siten, että ne liittyvät arjen tilanteissa ja yhteisöissä toimimiseen. Harjoitellaan selittämään arjen tilanteita, ilmiöitä ja teknologiaa eri tiedonalojen käsitteillä ja malleilla. Tutkitaan laitteiden toimintaperiaatteita ja erilaisia rakenteita. Harjoitellaan

turvallisuuden edistämistä ja turvataitoja esimerkiksi seuraavilla osa-alueilla: liikenne-, palo-, sähköturvallisuus, tapaturmat, myrkytykset, päihteet, kiusaamisen ehkäisy, fyysinen ja henkinen koskemattomuus sekä toiminta ensiapu- ja vaaratilanteissa. Harjoitellaan toimimista erilaisissa yhteisöissä sekä pohditaan erilaisten vuorovaikutustilanteiden ja yhteisöjen merkitystä hyvinvoinnille.

- kodin turvallisuus
- sähkö
 - mahdollisuuksien mukaan tutustuminen Muhoksen voimalaitoksiin

S3 Löytöretkelle monimuotoiseen maailmaan

Monipuolisten alueellisten esimerkkien ja ajankohtaisten uutisten avulla hahmotetaan Suomen, Pohjoismaiden, Euroopan ja muiden maanosien luonnonympäristöä ja ihmisen toimintaa. Keskeisiä näkökulmia ovat luonnon ja kulttuurien moninaisuuden arvostaminen sekä globaalin ymmärryksen vahvistaminen. Maailmankuvan ja sen alueellisen viitekehyksen rakentamisessa käytetään monipuolisesti karttoja ja muuta geomediala.

- Pohjoismaat ja Baltia
- Itämeri

S4 Ympäristön tutkiminen

Sisällöiksi valitaan omaan elinympäristöön liittyviä tutkimustehtäviä. Elinympäristössä kiinnitetään huomiota elolliseen ja elottomaan luontoon, rakennettuun ja sosiaaliseen ympäristöön sekä ympäristön ilmiöihin, materiaaleihin ja teknologisiin sovelluksiin. Tehtävien avulla harjoitellaan tutkimuksen tekemisen eri vaiheita. Tutkitaan säätä sekä maa- ja kallioperää. Tutkimalla kappaleiden liikkeen muutoksia tutustutaan voiman käsitteeseen. Tunnistetaan eliöitä ja elinympäristöjä, laaditaan kasvio ohjatusti sekä tutkitaan kokeellisesti kasvien kasvua. Kotiseudun erilaisten ympäristöjen merkitystä havainnoidaan myös hyvinvoinnin näkökulmasta. Tutustutaan ympäristössä toimimisen oikeuksiin ja velvollisuuksiin.

- vesistö
 - kalalajeja
 - vesikasveja

S5 Luonnon rakenteet, periaatteet ja kiertokulut

Erilaisten materiaalien ja aineiden avulla tarkastellaan olomuotoja ja aineiden ominaisuuksia. Palaminen, yhteyttäminen ja veden kiertokulku muodostavat pohjan aineen muutosten ja aineen säilymisen periaatteen hahmottamiselle. Lämpötilan mittaamisen, lämpöenergiaan perehtymisen ja energialajien muuntumisen avulla tutustutaan energian säilymisen periaatteeseen. Tutkitaan ääni- ja valoilmioita. Perehdytään lähiavaruuteen, vuodenaikoihin, päivän ja yön vaihteluun sekä

maapallon rakenteeseen. Tutkitaan eliöiden ja niiden elinympäristöjen sekä ihmisen toiminnan vuorovaikutussuhteita. Tutustutaan ravintoketjuihin, eläinten ja kasvien lisääntymiseen, ravinnon tuotantoon ja ruoan reitteihin sekä metsien hyötykäyttöön.

- ruoan matka maatilalta ruokapöytään
 - viljely
 - maatilan eläimiä
- rantojen eläimiä

S6 Kestävän tulevaisuuden rakentaminen

Sisältöjä valittaessa otetaan huomioon luonnon monimuotoisuuden vaaliminen, ilmastonmuutos ja sen hillitseminen, luonnonvarojen kestävä käyttö, terveyden edistäminen, oman kulttuuriperinnön vaaliminen, monikulttuurisessa maailmassa eläminen sekä ihmiskunnan globaali hyvinvointi nyt ja tulevaisuudessa. Pohditaan oman toiminnan vaikutuksia itselle, toisiin ihmisiin, eläinten hyvinvointiin, luontoon ja yhteiskuntaan. Harjoitellaan ympäristövastuullista toimintaa omassa lähiympäristössä sekä toisista huolehtimista. Toteutetaan yhteinen vaikuttamisprojekti, jossa harjoitellaan osallistumista ja vaikuttamista paikallisella tai globaalilla tasolla.

- vesistöjen suojele

Vuosiluokka 5

Lisätään tavoitteet T3, T4, T8 ja T9

Keskeiset sisältöalueet

S1 Minä ihmisenä

Sisältöjä valitaan siten, että ne liittyvät ihmisen rakenteeseen ja keskeisiin elintoimintoihin sekä ihmisen kasvun ja kehityksen eri vaiheisiin. Sisällöissä kiinnitetään huomiota kehityksen ajankohtaisiin muutoksiin ja niiden yksilöllisen luonteen ymmärtämiseen. Käsitellään ikäkauden mukaisesti seksuaalista kehitystä ja ihmisen lisääntymistä. Harjoitellaan tunnistamaan oman kehon ja mielen viestejä ja tiedostamaan omia ajatuksia, tarpeita, asenteita ja arvoja. Perehdytään terveyden osa-alueisiin ja voimavaroihin, arjen terveystottumuksiin, mielenterveystaitoihin, sairauksien ehkäisyyn ja itsehoitotaitoihin. Lisäksi harjoitellaan tunteiden tunnistamista, ilmaisua ja säätelyä. Tunnistetaan omaa oppimista tukevia asioita.

- ihmisen rakenne ja keskeiset elintoiminnot
- murrosikä ja ihmisen lisääntyminen

S2 Arjen tilanteissa ja yhteisöissä toimiminen

Oppimistehtäviä ja sisältöjä valitaan siten, että ne liittyvät arjen tilanteissa ja yhteisöissä toimimiseen. Harjoitellaan selittämään arjen tilanteita, ilmiöitä ja teknologiaa eri tiedonalojen käsitteillä ja malleilla. Tutkitaan laitteiden toimintaperiaatteita ja erilaisia rakenteita. Harjoitellaan turvallisuuden edistämistä ja turvataitoja esimerkiksi seuraavilla osa-alueilla: liikenne-, palo-, sähköturvallisuus, tapaturmat, myrkytykset, päihteet, kiusaamisen ehkäisy, fyysinen ja henkinen koskemattomuus sekä toiminta ensiapu- ja vaaratilanteissa. Harjoitellaan toimimista erilaisissa yhteisöissä sekä pohditaan erilaisten vuorovaikutustilanteiden ja yhteisöjen merkitystä hyvinvoinnille.

- [asioihin vaikuttaminen](#)

S3 Löytöretkelle monimuotoiseen maailmaan

Monipuolisten alueellisten esimerkkien ja ajankohtaisten uutisten avulla hahmotetaan Suomen, Pohjoismaiden, Euroopan ja muiden maanosien luonnonympäristöä ja ihmisen toimintaa. Keskeisiä näkökulmia ovat luonnon ja kulttuurien moninaisuuden arvostaminen sekä globaalin ymmärryksen vahvistaminen. Maailmankuvan ja sen alueellisen viitekehyksen rakentamisessa käytetään monipuolisesti karttoja ja muuta geomediala.

- [Eurooppa](#)
- [Atlantti](#)
- [Maapallo](#)
 - [liike](#)
 - [navat](#)
 - [asteverkko](#)
 - [ilmasto](#)
 - [kasvillisuusvyöhykkeet](#)

S4 Ympäristön tutkiminen

Sisällöiksi valitaan omaan elinympäristöön liittyviä tutkimustehtäviä. Elinympäristössä kiinnitetään huomiota elolliseen ja elottomaan luontoon, rakennettuun ja sosiaaliseen ympäristöön sekä ympäristön ilmiöihin, materiaaleihin ja teknologisiin sovelluksiin. Tehtävien avulla harjoitellaan tutkimuksen tekemisen eri vaiheita. Tutkitaan säätä sekä maa- ja kallioperää. Tutkimalla kappaleiden liikkeen muutoksia tutustutaan voiman käsitteeseen. Tunnistetaan eliöitä ja elinympäristöjä, laaditaan kasviohjatusti sekä tutkitaan kokeellisesti kasvien kasvua. Kotiseudun erilaisten ympäristöjen merkitystä havainnoidaan myös hyvinvoinnin näkökulmasta. Tutustutaan ympäristössä toimimisen oikeuksiin ja velvollisuuksiin.

- [kaupunkiympäristö](#)
- [puisto](#)

S5 Luonnon rakenteet, periaatteet ja kiertokulut

Erilaisten materiaalien ja aineiden avulla tarkastellaan olomuotoja ja aineiden ominaisuuksia. Palaminen, yhteyttäminen ja veden kiertokulku muodostavat pohjan aineen muutosten ja aineen säilymisen periaatteen hahmottamiselle. Lämpötilan mittaamisen, lämpöenergiaan perehtymisen ja energialajien muuntumisen avulla tutustutaan energian säilymisen periaatteeseen. Tutkitaan ääni- ja valoilmioita. Perehdytään lähiavaruuteen, vuodenaikoihin, päivän ja yön vaihteluun sekä maapallon rakenteeseen. Tutkitaan eliöiden ja niiden elinympäristöjen sekä ihmisen toiminnan vuorovaikutussuhteita. Tutustutaan ravintoketjuihin, eläinten ja kasvien lisääntymiseen, ravinnon tuotantoon ja ruoan reitteihin sekä metsien hyötykäyttöön.

- ilma
 - palaminen
 - yhteyttäminen
- voima
 - vipuvarsi
 - kaltevasato
- routa

S6 Kestävän tulevaisuuden rakentaminen

Sisältöjä valittaessa otetaan huomioon luonnon monimuotoisuuden vaaliminen, ilmastonmuutos ja sen hillitseminen, luonnonvarojen kestävä käyttö, terveyden edistäminen, oman kulttuuriperinnön vaaliminen, monikulttuurisessa maailmassa eläminen sekä ihmiskunnan globaali hyvinvointi nyt ja tulevaisuudessa. Pohditaan oman toiminnan vaikutuksia itselle, toisiin ihmisiin, eläinten hyvinvointiin, luontoon ja yhteiskuntaan. Harjoitellaan ympäristövastuullista toimintaa omassa lähiympäristössä sekä toisista huolehtimista. Toteutetaan yhteinen vaikuttamisprojekti, jossa harjoitellaan osallistumista ja vaikuttamista paikallisella tai globaalilla tasolla.

- kompostointi
- ilmastonmuutos

Vuosiluokka 6

Lisätään tavoitteet T3, T4, T8 ja T9 ja T19

S1 Minä ihmisenä

Sisältöjä valitaan siten, että ne liittyvät ihmisen rakenteeseen ja keskeisiin elintoimintoihin sekä ihmisen kasvun ja kehityksen eri vaiheisiin. Sisällöissä kiinnitetään huomiota kehityksen

ajankohtaisiin muutoksiin ja niiden yksilöllisen luonteen ymmärtämiseen. Käsitellään ikäkauden mukaisesti seksuaalista kehitystä ja ihmisen lisääntymistä. Harjoitellaan tunnistamaan oman kehon ja mielen viestejä ja tiedostamaan omia ajatuksia, tarpeita, asenteita ja arvoja. Perehdytään terveyden osa-alueisiin ja voimavaroihin, arjen terveystottumuksiin, mielenterveystaitoihin, sairauksien ehkäisyyn ja itsehoitotaitoihin. Lisäksi harjoitellaan tunteiden tunnistamista, ilmaisua ja säätelyä. Tunnistetaan omaa oppimista tukevia asioita.

- elämänhallinta
 - päihteet
- ensiaputaidot

S2 Arjen tilanteissa ja yhteisöissä toimiminen

Oppimistehtäviä ja sisältöjä valitaan siten, että ne liittyvät arjen tilanteissa ja yhteisöissä toimimiseen. Harjoitellaan selittämään arjen tilanteita, ilmiöitä ja teknologiaa eri tiedonalojen käsitteillä ja malleilla. Tutkitaan laitteiden toimintaperiaatteita ja erilaisia rakenteita. Harjoitellaan turvallisuuden edistämistä ja turvataitoja esimerkiksi seuraavilla osa-alueilla: liikenne-, palo-, sähköturvallisuus, tapaturmat, myrkytykset, päihteet, kiusaamisen ehkäisy, fyysinen ja henkinen koskemattomuus sekä toiminta ensiapu- ja vaaratilanteissa. Harjoitellaan toimimista erilaisissa yhteisöissä sekä pohditaan erilaisten vuorovaikutustilanteiden ja yhteisöjen merkitystä hyvinvoinnille.

- nuoren ihmissuhteet
 - kaveritaidot ja kiusaaminen
 - seurustelu

S3 Löytöretkelle monimuotoiseen maailmaan

Monipuolisten alueellisten esimerkkien ja ajankohtaisten uutisten avulla hahmotetaan Suomen, Pohjoismaiden, Euroopan ja muiden maanosien luonnonympäristöä ja ihmisen toimintaa. Keskeisiä näkökulmia ovat luonnon ja kulttuurien moninaisuuden arvostaminen sekä globaalin ymmärryksen vahvistaminen. Maailmankuvan ja sen alueellisen viitekehyksen rakentamisessa käytetään monipuolisesti karttoja ja muuta geomediala.

- maanosat

S4 Ympäristön tutkiminen

Sisällöiksi valitaan omaan elinympäristöön liittyviä tutkimustehtäviä. Elinympäristössä kiinnitetään huomiota elolliseen ja elottomaan luontoon, rakennettuun ja sosiaaliseen ympäristöön sekä ympäristön ilmiöihin, materiaaleihin ja teknologisiin sovelluksiin. Tehtävien avulla harjoitellaan tutkimuksen tekemisen eri vaiheita. Tutkitaan säätä sekä maa- ja kallioperää. Tutkimalla kappaleiden liikkeen muutoksia tutustutaan voiman käsitteeseen. Tunnistetaan eliöitä ja elinympäristöjä, laaditaan kasvio ohjatusti sekä tutkitaan kokeellisesti kasvien kasvua. Kotiseudun erilaisten ympäristöjen merkitystä havainnoidaan myös hyvinvoinnin näkökulmasta. Tutustutaan ympäristössä toimimisen oikeuksiin ja velvollisuuksiin.

- ilmastonmuutos

S5 Luonnon rakenteet, periaatteet ja kiertokulut

Erialaisten materiaalien ja aineiden avulla tarkastellaan olomuotoja ja aineiden ominaisuuksia. Palaminen, yhteyttäminen ja veden kiertokulku muodostavat pohjan aineen muutosten ja aineen säilymisen periaatteen hahmottamiselle. Lämpötilan mittaamisen, lämpöenergiaan perehtymisen ja energialajien muuntumisen avulla tutustutaan energian säilymisen periaatteeseen. Tutkitaan ääni- ja valoilmioita. Perehdytään lähiavaruuteen, vuodenaikoihin, päivän ja yön vaihteluun sekä maapallon rakenteeseen. Tutkitaan eliöiden ja niiden elinympäristöjen sekä ihmisen toiminnan vuorovaikutussuhteita. Tutustutaan ravintoketjuihin, eläinten ja kasvien lisääntymiseen, ravinnon tuotantoon ja ruoan reitteihin sekä metsien hyötykäyttöön.

- energian monet muodot
- voima, liike, kitka
- kemia kotona
 - ruuan säilyminen
 - siivousaineet
 - kemikaalien varoitusmerkit
- veden ominaisuudet
- vesi maapallolla (napa-alueet, makea- ja suolainen vesi)
- aurinkokunta

S6 Kestävän tulevaisuuden rakentaminen

Sisältöjä valittaessa otetaan huomioon luonnon monimuotoisuuden vaaliminen, ilmastonmuutos ja sen hillitseminen, luonnonvarojen kestävä käyttö, terveyden edistäminen, oman kulttuuriperinnön vaaliminen, monikulttuurisessa maailmassa eläminen sekä ihmiskunnan globaali hyvinvointi nyt ja tulevaisuudessa. Pohditaan oman toiminnan vaikutuksia itselle, toisiin ihmisiin, eläinten hyvinvointiin, luontoon ja yhteiskuntaan. Harjoitellaan ympäristövastuullista toimintaa omassa lähiympäristössä sekä toisista huolehtimista. Toteutetaan yhteinen vaikuttamisprojekti, jossa harjoitellaan osallistumista ja vaikuttamista paikallisella tai globaalilla tasolla.

- suomalainen metsä ja sen talouskäyttö

1. vuosiluokka	
Tavoite	Sisällöt
	S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen
T1-T4	<ul style="list-style-type: none"> - Harjoitellaan ympäristön kielellistä jäsentämistä ja nimeämistä. Harjoitellaan keskittymistä, keskustelemista, kertomista, kuvailemista sekä kuuntelemista, kysymistä ja vastaamista. Oppilailla on päivittäin tilaisuuksia puhua ja tulla kuulluksi. - Harjoitellaan suullisia, kirjallisia, sähköisiä ja muita ryhmäviestinnän käytänteitä niin kasvokkain kuin erilaisissa virtuaalisissa ympäristöissä tapahtuvissa vuorovaikutustilanteissa. Niistä havainnoidaan esimerkiksi viestinnän sisältöä, selkeyttä ja esittämistapaa. - Käsitellään erilaisten vuorovaikutusharjoitusten, keskustelujen, kuuntelujen ja draaman avulla lastenkirjallisuutta, satuja, kertomuksia, loruja, tietotekstejä, mediatekstejä ja pelejä.
	S2 Tekstien tulkitseminen
T5-T8	<ul style="list-style-type: none"> - Lukemaan opetteleminen: kirjaimen muuttaminen äänneeksi, äänneiden kokoaminen tavuiksi, tavujen kokoaminen sanoiksi ja sanojen yhdistäminen virkkeeksi - Ympäristön monimuotoisten tekstien havainnointia ja tulkintaa sekä kertomista (lopetusmerkki, otsikko, teksti ja kuva; esimerkiksi sadut, runot, lorut, riimit, kuvakirjat, lyhyet kokonaisteokset, lasten tietokirjat, sarjakuvat ja mediatekstit) sekä niiden avulla oman sana- ja käsitevaraston laajentaminen - Tiedon etsinnän harjoittelu ja tiedon kertominen toisille sekä medialukutaidon alkeiden harjoittelu (fakta ja fiktio) - Kerronnan peruskäsitteiden harjoittelu (päähenkilö,

	tapahtumapaikka ja - aika sekä tarinan alku, tapahtuma ja loppu)
	S3 Tekstien tuottaminen
T9-T11	<ul style="list-style-type: none"> - Tekstien tuottaminen (äänteen muuttaminen kirjaimeksi, kirjainten kokoaminen tavuiksi, tavujen kokoaminen sanoiksi ja sanojen kokoaminen virkkeeksi) - Isojen ja pienten tekstauskirjainten kirjoittaminen - Harjoitellaan näppäintaitoja (perusrivi ja kymmensormijärjestelmä) - Sanojen kirjoittaminen äänne-kirjainvastaavuudeltaan oikein. - Virkkeen muodostaminen puhumalla ja niiden kirjoittamisen harjoittelu (tavutus, iso alkukirjain, sanaväli, lopetusmerkki)
	S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen
T12-T14	<ul style="list-style-type: none"> - Kielitietoisuuden herättäminen ja eri puhetaipojen, kielten ja kielenkäytön vaikutuksien havainnointi (esimerkiksi sanojen, sanontojen ja ilmaisutapojen pohtiminen yhdessä; kielellä leikkiminen lorujen, runojen ja sanaleikkien avulla) - Monimuotoisiin teksteihin tutustuminen (esimerkiksi sadut, runot, lorut, riimit, kuvakirjat, lyhyet kokonaisteokset, lasten tietokirjat, sarjakuvat ja mediatekstit) ja oman lukutaidon mukaisten tekstien lukeminen (esimerkiksi lukudiplomi tai muu kannustusmenetelmä kuten lokakuu on lukukuu) - Tutustuminen lastenkulttuuriin (esimerkiksi lapsille suunnattu kirjallisuus ja elokuvat) sekä lähiympäristön tarjoamaan lastenkulttuuriin (kirjastoon tutustuminen, esimerkiksi koulukirjasto ja kirjastoauto) ja niihin liittyvän tapakulttuurin opettelu (esimerkiksi) - Tutustutaan erilaisiin kulttuuri- ja juhlaperinteisiin sekä tapoihin. Harjoitellaan esitysten tuottamista visuaalisesti ja kirjallisesti.

2. vuosiluokka	
Tavoite	Sisällöt
T1- T4	S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen
	<ul style="list-style-type: none"> - Kuuntelu- ja keskustelutaitojen harjoittelu ja vahvistaminen - Ilmeiden ja eleiden käyttäminen kerronnassa - Erilaisten tekstien käsittely myös draaman keinoin
T5- T8	S2 Tekstien tulkitseminen
	<ul style="list-style-type: none"> - Lukemisen sujuvuuden ja nopeuden vahvistaminen - Harjoitellaan tekstin ymmärtämisen taitoja: havainnoiden, tulkiten, pohtien merkityksiä ja rakenteita (sadut, runot, lorut, riimit, kuvakirjat, lyhyet kokonaisteokset, lasten tietokirjat, sarjakuvat ja mediatekstit) - Tiedon etsinnän harjoittelu ja tiedon kertominen toisille - Kerronnan peruskäsitteiden laajentaminen: juoni - Tutustuminen erilaisiin tapoihin ilmaista aikaa, paikkaa ja järjestystä
	S3 Tekstien tuottaminen
T5- T8 T 9 - T 11	<ul style="list-style-type: none"> - Tekstin tuottamiseen sisältyvät tekstin tulkitsemisessä mainitut sisällöt - Tekstin suunnittelu ja tuottaminen yksin ja yhdessä (kirje, viesti, kortti, mielipide, ilmoitus, kutsu, lyhyet tarinat ja tietotekstit) - Omissa teksteissä virkkeen tuntomerkkien käyttäminen (Iso alkukirjain, sanaväli, lopetusmerkki) - Tutustuminen tekstin tuottamisessa tarvittaviin näppäintaitoihin.
	S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen
T 12- T 14	<ul style="list-style-type: none"> - Kielitietoisuuden vahvistaminen, sana- ja käsitevaraston rikastaminen ja havaintojen tekeminen eri puhetavoista ja kielistä sekä

	<p>kielenkäytön vaikutuksista (esim. sanojen, sanontojen ja ilmaisutapojen pohtiminen yhdessä; kielellä leikkiminen lorujen, runojen ja sanaleikkien avulla)</p> <ul style="list-style-type: none">- Oman lukutaidon mukaisten monimuotoisten tekstien lukeminen (esim. lukudiplomi).- Kirjastoon ja sen käyttöön tutustuminen, kirjavinkkaus- Osallistuminen lähiympäristön tarjoamiin lastenkulttuurimuotoihin ja niihin liittyvän tapakulttuurin opetteleminen.- Juhla- ja kansanperinne suomalaisessa kulttuurissa; omien esitysten toteuttaminen
--	--

Vuosiluokka 3

Tavoitteet

T1 opastaa oppilasta vahvistamaan taitoaan toimia rakentavasti erilaisissa viestintäympäristöissä ja ilmaisemaan mielipiteensä.

T5 ohjata oppilasta sujuvoittamaan lukutaitoaan ja käyttämään tekstin ymmärtämisen strategioita sekä tarkkailemaan ja arvioimaan omaa lukemistaan.

T9 rohkaista oppilasta ilmaisemaan kokemuksiaan, ajatuksiaan ja mielipiteitään ja vahvistamaan myönteistä kuvaa itsestään tekstien tuottajana.

T13 ohjata oppilasta vahvistamaan kielitietoisuuttaan, innostaa häntä tutkimaan ja tarkkailemaan kieltä ja sen eri variantteja ja harjaannuttaa käyttämään käsitteitä, joiden avulla kielestä ja sen rakenteista puhutaan ja auttaa ymmärtämään kielellisten valintojen vaikutuksia.

T14 kannustaa oppilasta laajentamaan tekstivalikoimaansa ja lukemaan lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta sekä rohkaista lukuharrastukseen ja lukuelämysten jakamiseen ja kirjaston aktiiviseen käyttöön

Keskeiset sisältöalueet

S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen

Tarjotaan monipuolisia tilaisuuksia harjoitella omien kokemusten, ajatusten ja mielipiteiden jakamista, toisten kuuntelemista ja rakentavan palautteen antamista ja saamista eri viestintäympäristöissä. Harjoitellaan ja havainnoidaan omaa vuorovaikutusta erilaisissa viestintätilanteissa, esimerkiksi tapoja olla kohtelias, toimia tavoitteellisesti ja esittää oma mielipiteensä ja perustella se ottaen toiset huomioon. Harjoitellaan ilmaisukeinoja erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa. Ohjataan kokonaisilmaisuun, hyödynnetään draaman toimintamuotoja erilaisten ajankohtaisten aiheiden, teemojen ja kirjallisuuden käsittelyssä. Tarjotaan mahdollisuuksia osallistua oman luokan ja kouluyhteisön kulttuuritoiminnan suunnitteluun ja toteutukseen.

- Harjoitellaan erilaisia vuorovaikutustilanteita.
- Harjoitellaan keskittymistä, toisten kuuntelemista, rakentavan palautteen antamista ja saamista erilaisissa tilanteissa ja ympäristöissä.
- Harjoitellaan ottamaan toiset huomioon ja olemaan kohtelias erilaisissa viestintätilanteissa.

- Harjoitellaan eri rooleissa työskentelemistä kokeillen erilaisia fiktiivisiä roolihahmoja.

S2 Tekstien tulkitseminen

Harjoitellaan erilaisten tekstien, kuten kaunokirjallisuuden, tietotekstien ja kuvaa ja tekstiä yhdistävien mediatekstien, sujuvaa lukemista ja käyttämään tilanteeseen ja tavoitteeseen sopivia tekstinymmärtämisen strategioita ja ajattelutaitoja. Tarkkaillaan ja arvioidaan omaa lukutaitoa. Syvennetään tekstin tulkinnan taitoja tutkimalla ja vertailemalla monimuotoisia tekstejä. Harjoitellaan selittämään, vertailemaan ja pohtimaan sanojen, niiden synonyymien, kielikuvien, sanontojen ja käsitteiden merkityksiä ja niiden hierarkioita. Opitaan tunnistamaan kertovien, kuvaavien, ohjaavien ja yksinkertaisten kantaa ottavien tekstien kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Laajennetaan oppilaiden tietoja kielen piirteistä tekstejä tutkimalla. Luokitellaan sanoja merkityksen ja muodon perusteella (sanaluokat). Pohditaan, millaisia merkityksiä eri sijamuodot sisältävät ja opitaan verbien taipuminen persoona- ja aikamuodoissa. Luetaan ja kuunnellaan yhteisesti ja itse valittua lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta, myös kokonaisia teoksia. Aiemmin opittujen käsitteiden lisäksi opitaan käyttämään käsitteitä kertoja, aihe ja teema. Etsitään tietoa eri lähteistä ja laajennetaan tietämystä luetun avulla. Harjoitellaan arvioimaan tekstien ja lähteiden luotettavuutta.

- Luetaan ja kuunnellaan monipuolisesti lapsille suunnattua kirjallisuutta kuten kaunokirjallisuutta, tietokirjallisuutta sekä kuvaa ja tekstiä yhdistävää mediatekstiä.
- Vahvistetaan sujuvan ja ymmärtävän lukutaidon kehittymistä kunkin oppilaan taitotaso huomioiden.
- Harjoitellaan tarkkailemaan ja arvioimaan omaa lukutaitoa, lukupäiväkirja.
- Kerrataan lukemisessa tarvittavia käsitteitä kuten esimerkiksi sana, virke, välimerkki, otsikko, väliotsikko teksti ja kuva.
- Laajennetaan ja rikastutetaan sana- ja käsitevarastoa, vastakohtat ja synonyymit.
- Harjoitellaan tekstin ymmärtämisen strategioita ja ajattelutaitoja.
- Opiskellaan tärkeimmät sanaluokat (substantiivi, verbi, adjektiivi, persoonapronominit).
- Harjoitellaan etsimään tietoa eri lähteistä, sekä arvioimaan tekstien ja lähteiden luotettavuutta.

S3 Tekstien tuottaminen

Tuotetaan sekä fiktiivisiä että ei-fiktiivisiä monimuotoisia tekstejä omien kokemusten, havaintojen, ajatusten ja mielipiteiden sekä toisten tekstien pohjalta. Pohditaan kirjoittamisen tarkoitusta ja sitä, miten se näkyy kielellisissä valinnoissa. Sujuvoitetaan käsikirjoittamista ja näppäintaitoja. Tutkitaan ja harjoitellaan käyttämään kertomiselle, kuvaamiselle, ohjaavalle ja kantaa ottavalle ilmaisulle tyypillisiä kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Harjoitellaan tekstien otsikointia, rakenteita ja kappalejakoa, sekä opitaan käyttämään niitä omissa teksteissä. Harjoitellaan tekstien elävöittämistä ja tarkastellaan sananvalintojen, sanontojen ja sanajärjestyksen yhteyttä tekstin merkityksiin. Kiinnitetään huomiota kirjoitetun ja puhutun kielen eroihin. Opitaan tunnistamaan tekstistä virke, päälause ja sivulauseiden selkeät perustyytit sekä lauseen pääjäsenet ja käyttämään tietoa apuna oman tekstin tuottamisessa. Opitaan käyttämään

persoona- ja aikamuotoja tekstien aikasuhteiden ilmaisussa. Harjoitellaan tekstin tuottamisen vaiheita, omien tekstien tarkastelua ja arviointia sekä palautteen antamista ja vastaanottamista. Opitaan käyttämään omista teksteistä oikeinkirjoituksen perusasioita. Harjoitellaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja, kuten muistiinpanojen tekemistä ja tiivistämistä, ja harjoitellaan lähteiden käyttöä ja merkintää sekä tiedostetaan, miten verkossa tulee toimia eettisesti yksityisyyttä kunnioittaen ja tekijänoikeuksia noudattaen.

- Oikeinkirjoitussäännöt.
- Vuoropuhelun kirjoittaminen vuorosanaviivaa käyttäen.
- Juonellinen tarina, kuvaus, pienet tietotekstit.
- Opetellaan kerronnan peruskäsitteet päähenkilö, sivuhenkilö tapahtumapaikka, tekstin tapahtumien aika ja järjestys, alku, tapahtuma ja loppu
- Tekstien tuottamisessa rohkaistaan käyttämään omaa mielikuvitusta.
- Tieto- ja viestintäteknologiaa käytetään työskentelyssä.
- Harjoitellaan sujuvaa käsin kirjoittamista ja näppäintaitoja.

S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

Tutkitaan kielen vaihtelua tilanteen ja aiheen mukaan ja pohditaan sanojen, ilmaisutapojen ja tekstien merkityksiä. Tutkitaan tekstienvälisyyttä monimuotoisissa teksteissä. Tutustutaan oppilaan omaan ja muihin kulttuureihin ja kieliin ja vertaillaan suomea muiden, oppilaille tutujen kielten piirteisiin. Tutustutaan oppilaille läheisiin kansanperinteen lajeihin ja niiden jatkaajiin nykykulttuurissa. Hyödynnetään lapsille ja nuorille suunnattua media- ja kulttuuritarjontaa, esimerkiksi kirjastoa, elokuvia, teatteria ja museoita. Tarkastellaan mediakulttuurin ilmiöitä ja ikäkaudelle tarkoitettuja sisältöjä ja keskustellaan median roolista oppilaan arjessa. Suunnitellaan ja toteutetaan omia esityksiä. Kannustetaan ja tutustutaan kirjaston aktiiviseen ja monipuoliseen käyttöön, etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa ja tuetaan omaehtoista lukemisen ja kirjoittamisen harrastamista. Luetaan koti- ja ulkomaista lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta nykykirjallisuudesta klassikoihin ja ikäkaudelle suunnattua tietokirjallisuutta ja pohditaan kirjallisuuden herättämiä kysymyksiä.

- Tutustutaan monipuolisesti lasten kirjallisuuteen ja kulttuuriin sekä ohjataan oppilasta löytämään itselle sopivaa kirjallisuutta.
- Kannustetaan ja tutustutaan kirjaston aktiiviseen ja monipuoliseen käyttöön.
- Kannustetaan tekemään yhdessä Ilmaisu - ja esitysharjoituksia.
- Tutustutaan erilaisiin kulttuuri- ja juhlaperinteisiin sekä tapoihin.
- Huomioidaan Topelius kirjailijana ja hänen tuotantonsa.
- Hyödynnetään lapsille ja nuorille suunnattua media- ja kulttuuritarjontaa, esimerkiksi elokuvia, teatteria, museoita ja verkkosisältöä.
-
- Lukudiplomin saa suorittaa kaikki halukkaat. Diplomin saa suorittaa omassa tahdissa.

Vuosiluokka 4

Tavoitteet

T2 ohjata oppilasta huomaamaan omien kielellisten ja viestinnällisten valintojensa vaikutuksia ja huomioimaan toisten tarpeita ryhmäviestintätilanteissa

T6 opastaa oppilasta kehittämään monimuotoisten tekstien erittelyn, arvioinnin ja tulkitsemisen taitoja ja laajentamaan sana- ja käsitevarantoaan sekä edistämään ajattelutaitojaan

T10 kannustaa ja ohjata oppilasta kielentämään ajatuksiaan ja harjoittelemaan kertovien, kuvaavien, ohjaavien ja yksinkertaisten kantaa ottavien tekstien tuottamista, myös monimediaisissa ympäristöissä

T14 kannustaa oppilasta laajentamaan tekstivalikoimaansa ja lukemaan lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta sekä rohkaista lukuharrastukseen ja lukuelämysten jakamiseen ja kirjaston aktiiviseen käyttöön

Keskeiset sisältöalueet

S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen

Tarjotaan monipuolisia tilaisuuksia harjoitella omien kokemusten, ajatusten ja mielipiteiden jakamista, toisten kuuntelemista ja rakentavan palautteen antamista ja saamista eri viestintäympäristöissä. Harjoitellaan ja havainnoidaan omaa vuorovaikutusta erilaisissa viestintätilanteissa, esimerkiksi tapoja olla kohtelias, toimia tavoitteellisesti ja esittää oma mielipiteensä ja perustella se ottaen toiset huomioon. Harjoitellaan ilmaisukeinoja erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa. Ohjataan kokonaisilmaisuun, hyödynnetään draaman toimintamuotoja erilaisten ajankohtaisten aiheiden, teemojen ja kirjallisuuden käsittelyssä. Tarjotaan mahdollisuuksia osallistua oman luokan ja kouluyhteisön kulttuuritoiminnan suunnitteluun ja toteutukseen.

- Harjoitellaan erilaisia vuorovaikutustilanteita.
- Harjoitellaan keskittymistä, toisten kuuntelemista, rakentavan palautteen antamista ja saamista erilaisissa tilanteissa ja ympäristöissä.
- Harjoitellaan ottamaan toiset huomioon ja olemaan kohtelias erilaisissa viestintätilanteissa.
- Harjoitellaan tekstiviesti- ja puhelutaitoja.
- Harjoitellaan eri rooleissa työskentelemistä kokeillen erilaisia fiktiivisiä roolihahmoja.

S2 Tekstien tulkitseminen

Harjoitellaan erilaisten tekstien, kuten kaunokirjallisuuden, tietotekstien ja kuvaa ja tekstiä yhdistävien mediatekstien, sujuvaa lukemista ja käyttämään tilanteeseen ja tavoitteeseen sopivia tekstinymmärtämisen strategioita ja ajattelutaitoja. Tarkkaillaan ja arvioidaan omaa lukutaitoa. Syvennetään tekstin tulkinnan taitoja tutkimalla ja vertailemalla monimuotoisia tekstejä. Harjoitellaan selittämään, vertailemaan ja pohtimaan sanojen, niiden synonyymien, kielikuvien, sanontojen ja käsitteiden merkityksiä ja niiden hierarkioita. Opitaan tunnistamaan kertovien, kuvaavien, ohjaavien ja yksinkertaisten kantaa ottavien tekstien kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Laajennetaan oppilaiden tietoja kielen piirteistä tekstejä tutkimalla. Luokitellaan sanoja merkityksen ja muodon perusteella (sanaluokat). Pohditaan, millaisia merkityksiä eri sijamuodot sisältävät ja opitaan verbien taipuminen persoona- ja aikamuodoissa. Luetaan ja kuunnellaan yhteisesti ja itse valittua lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta, myös kokonaisia teoksia. Aiemmin opittujen käsitteiden lisäksi opitaan käyttämään käsitteitä kertoja, aihe ja teema. Etsitään tietoa eri lähteistä ja laajennetaan tietämystä luetun avulla. Harjoitellaan arvioimaan tekstien ja lähteiden luotettavuutta.

- Luetaan ja kuunnellaan monipuolisesti lapsille suunnattua kirjallisuutta: kaunokirjallisuutta, tietokirjallisuutta sekä kuvaa ja tekstiä yhdistävää mediatekstiä.
- Vahvistetaan sujuvan ja ymmärtävän lukutaidon kehittymistä kunkin oppilaan taitotaso huomioiden.
- Harjoitellaan tarkkailemaan ja arvioimaan omaa lukutaitoa, lukupäiväkirja.
- Laajennetaan ja rikastutetaan sana- ja käsitevarastoa, vastakohtat ja synonyymit.
- Harjoitellaan tekstin ymmärtämisen strategioita ja ajattelutaitoja.
- Opiskellaan sanaluokat.
- Harjoitellaan etsimään tietoa eri lähteistä, sekä arvioimaan tekstien ja lähteiden luotettavuutta.

S3 Tekstien tuottaminen

Tuotetaan sekä fiktiivisiä että ei-fiktiivisiä monimuotoisia tekstejä omien kokemusten, havaintojen, ajatusten ja mielipiteiden sekä toisten tekstien pohjalta. Pohditaan kirjoittamisen tarkoitusta ja sitä, miten se näkyy kielellisissä valinnoissa. Sujuvoitetaan käsikirjoittamista ja näppäintaitoja. Tutkitaan ja harjoitellaan käyttämään kertomiselle, kuvaamiselle, ohjaavalle ja kantaa ottavalle ilmaisulle tyypillisiä kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Harjoitellaan tekstien otsikointia, rakenteita ja kappalejakoja, sekä opitaan käyttämään niitä omissa teksteissä. Harjoitellaan tekstien elävöittämistä ja tarkastellaan sananvalintojen, sanontojen ja sanajärjestyksen yhteyttä tekstin merkityksiin. Kiinnitetään huomiota kirjoitetun ja puhutun kielen eroihin. Opitaan tunnistamaan tekstistä virke, päälause ja sivulauseiden selkeät perustyyppit sekä lauseen pääjäsenet ja käyttämään tietoa apuna oman tekstin tuottamisessa. Opitaan käyttämään persoona- ja aikamuotoja tekstien aikasuhteiden ilmaisussa. Harjoitellaan tekstin tuottamisen vaiheita, omien tekstien tarkastelua ja arviointia sekä palautteen antamista ja vastaanottamista. Opitaan käyttämään omissa teksteissä oikeinkirjoituksen perusasioita. Harjoitellaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja, kuten muistiinpanojen tekemistä ja tiivistämistä, ja harjoitellaan lähteiden käyttöä ja merkintää sekä tiedostetaan, miten verkossa tulee toimia eettisesti yksityisyyttä kunnioittaen ja tekijänoikeuksia noudattaen

- Oikeinkirjoitussäännöt.
- Vuoropuhelun kirjoittaminen vuorosanaviivaa käyttäen.
- Juonellinen tarina, kuvaus, pienet tieto- ja mielipidetekstit.
- Kerrataan kerronnan peruskäsitteet päähenkilö, sivuhenkilö tapahtumapaikka, tekstin tapahtumien aika ja järjestys, alku, tapahtuma ja loppu.
- Tieto- ja viestintäteknologiaa käytetään työskentelyssä.
- Harjoitellaan sujuvaa käsinkirjoittamista ja näppäintaitoja.
- Tutustutaan ja harjoitellaan kuvan ja äänen sekä videon tai animaation tekemistä.

S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

Tutkitaan kielen vaihtelua tilanteen ja aiheen mukaan ja pohditaan sanojen, ilmaisutapojen ja tekstien merkityksiä. Tutkitaan tekstienvälisyyttä monimuotoisissa teksteissä. Tutustutaan oppilaan omaan ja muihin kulttuureihin ja kieliin ja vertaillaan suomea muiden, oppilaille tutujen kielten piirteisiin. Tutustutaan oppilaille läheisiin kansanperinteen lajeihin ja niiden jatkajiin nykykulttuurissa. Hyödynnetään lapsille ja nuorille suunnattua media- ja kulttuuritarjontaa, esimerkiksi kirjastoa, elokuvia, teatteria ja museoita. Tarkastellaan mediakulttuurin ilmiöitä ja ikäkaudelle tarkoitettuja sisältöjä ja keskustellaan median roolista oppilaan arjessa. Suunnitellaan ja toteutetaan omia esityksiä. Kannustetaan ja tutustutaan kirjaston aktiiviseen ja monipuoliseen käyttöön, etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa ja tuetaan omaehtoista lukemisen ja kirjoittamisen harrastamista. Luetaan koti- ja ulkomaista lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta nykykirjallisuudesta klassikoihin ja ikäkaudelle suunnattua tietokirjallisuutta ja pohditaan kirjallisuuden herättämiä kysymyksiä.

- Tutustutaan monipuolisesti lasten kirjallisuuteen ja kulttuuriin sekä ohjataan oppilasta löytämään itselle sopivaa kirjallisuutta.
- Kannustetaan ja tutustutaan kirjaston aktiiviseen ja monipuoliseen käyttöön.
- Hyödynnetään lapsille ja nuorille suunnattua media- ja kulttuuritarjontaa, esimerkiksi elokuvia, teatteria, museoita ja verkkosisältöä.
- Kannustetaan tekemään yhdessä Ilmaisu- ja esitysharjoituksia.
- Tutustutaan erilaisiin kulttuuri- ja juhlaperinteisiin sekä tapoihin.

Lukudiplomin saa suorittaa kaikki halukkaat. Diplomin saa suorittaa omassa tahdissa.

Vuosiluokka 5

Tavoitteet

T3 ohjata oppilasta käyttämään luovuuttaan ja ilmaisemaan itseään monipuolisesti erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa, myös draaman avulla

T7 ohjata oppilasta tiedonhankintaan, monipuolisten tiedonlähteiden käyttöön ja tiedon luotettavuuden arviointiin

T8 kannustaa oppilasta kehittämään kirjallisuuden tuntemusta ja kiinnostustaan lapsille ja nuorille tarkoitettua kirjallisuutta, media- ja muita tekstejä kohtaan, luomalla mahdollisuuksia myönteisiin lukukokemuksiin ja -elämyksiin, tiedonhalun tyydyttämiseen sekä lukukokemusten jakamiseen, myös monimediaisissa ympäristöissä

T11 ohjata oppilasta edistämään käsinkirjoittamisen ja näppäintaitojen sujuvoitumista ja vahvistamaan kirjoitetun kielen, ja tekstien rakenteiden ja oikeinkirjoituksen hallintaa

T15 tukea oppilasta kielellisen ja kulttuurisen identiteetin rakentamisessa ja ohjata arvostamaan eri kulttuureja ja kieliä sekä luoda oppilaalle mahdollisuuksia media- ja kulttuuritarjontaan tutustumiseen sekä oman kulttuurin tuottamiseen

Keskeiset sisältöalueet

S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen

Tarjotaan monipuolisia tilaisuuksia harjoitella omien kokemusten, ajatusten ja mielipiteiden jakamista, toisten kuuntelemista ja rakentavan palautteen antamista ja saamista eri viestintäympäristöissä. Harjoitellaan ja havainnoidaan omaa vuorovaikutusta erilaisissa viestintätilanteissa, esimerkiksi tapoja olla kohtelias, toimia tavoitteellisesti ja esittää oma mielipiteensä ja perustella se ottaen toiset huomioon. Harjoitellaan ilmaisukeinoja erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa. Ohjataan kokonaisilmaisuun, hyödynnetään draaman toimintamuotoja erilaisten ajankohtaisten aiheiden, teemojen ja kirjallisuuden käsittelyssä. Tarjotaan mahdollisuuksia osallistua oman luokan ja kouluyhteisön kulttuuritoiminnan suunnitteluun ja toteutukseen.

- Harjoitellaan omien kokemusten, ajatusten ja mielipiteiden esittämistä, jakamista ja perustelemista.
- Harjoitellaan keskittymistä, toisten kuuntelemista, rakentavan palautteen antamista ja vastaanottamista olemalla kohtelias erilaisissa tilanteissa ja ympäristöissä.
- Kehitetään oppilaan kriittisyyttä viestijänä ja viestien vastaanottajana.
- Harjoitellaan haastattelutilanteissa ja väittelyissä toimimista.
- Tarkastellaan sanallisen ja sanattoman viestinnän eroja.
- Harjoitellaan ilmaisutaitoja leikkien ja toimien äänenkäyttö- ja draamaharjoitusten avulla.

S2 Tekstien tulkitseminen

Harjoitellaan erilaisten tekstien, kuten kaunokirjallisuuden, tietotekstien ja kuvaa ja tekstiä yhdistävien mediatekstien, sujuvaa lukemista ja käyttämään tilanteeseen ja tavoitteeseen sopivia tekstinymmärtämisen strategioita ja ajattelutaitoja. Tarkkaillaan ja arvioidaan omaa lukutaitoa. Syvennetään tekstin tulkinnan taitoja tutkimalla ja vertailemalla monimuotoisia tekstejä. Harjoitellaan selittämään, vertailemaan ja pohtimaan sanojen, niiden synonyymien, kielikuvien, sanontojen ja käsitteiden merkityksiä ja niiden hierarkioita. Opitaan tunnistamaan kertovien, kuvaavien, ohjaavien ja yksinkertaisten kantaa ottavien tekstien kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Laajennetaan oppilaiden tietoja kielen piirteistä tekstejä tutkimalla. Luokitellaan sanoja merkityksen ja muodon perusteella (sanaluokat). Pohditaan, millaisia merkityksiä eri sijamuodot sisältävät ja opitaan verbien taipuminen persoona- ja aikamuodoissa. Luetaan ja kuunnellaan yhteisesti ja itse valittua lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta, myös kokonaisia teoksia. Aiemmin opittujen käsitteiden lisäksi opitaan käyttämään käsitteitä kertoja, aihe ja teema. Etsitään tietoa eri lähteistä ja laajennetaan tietämystä luetun avulla. Harjoitellaan arvioimaan tekstien ja lähteiden luotettavuutta.

- Vahvistetaan erilaisia lukustrategioita painetun ja monimediaisen tekstin muodossa.
- Vahvistetaan ymmärtävän lukutaidon taitoja.
- Luetaan ja kuunnellaan ikätasolle sopivia eri tekstilajien tekstejä (esim. tietoteksti, uutinen, kertomus, mielipidekirjoitus, näytelmän käsikirjoitus, runo ja arvostelut).
- Harjoitellaan tunnistamaan erilaisten tekstien tyypillisiä piirteitä.
- Kehitetään kuvan lukemisen taitoja ja harjoitellaan mediakriittisyyttä vertailemalla erilaisia mediatekstejä ja kuvia.
- Arvioidaan tekstien ja lähteiden luotettavuutta.
- Jaetaan luku-, katselu- ja kuuntelukokemuksia. Keskustellaan tekstien sisällöstä ja harjoitellaan tekstien kertomista omin sanoin. Käytetään erilaisia työtapoja esimerkiksi draama- ja lukupiirityöskentelyä.
- Kerrataan ja harjoitellaan sanaluokkia.
- Opetellaan verbin persoona- ja aikamuotoja.
- Harjoitellaan sijamuotoja.
- Opetellaan tunnistamaan lauseenjäsenet.

S3 Tekstien tuottaminen

Tuotetaan sekä fiktiivisiä että ei-fiktiivisiä monimuotoisia tekstejä omien kokemusten, havaintojen, ajatusten ja mielipiteiden sekä toisten tekstien pohjalta. Pohditaan kirjoittamisen tarkoitusta ja sitä, miten se näkyy kielellisissä valinnoissa. Sujuvoitetaan käsinkirjoittamista ja näppäintaitoja. Tutkitaan ja harjoitellaan käyttämään kertomiselle, kuvaamiselle, ohjaavalle ja kantaa ottavalle ilmaisulle tyypillisiä kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Harjoitellaan tekstien otsikointia, rakenteita ja kappalejakoja, sekä opitaan käyttämään niitä omissa teksteissä. Harjoitellaan tekstien elävöittämistä ja tarkastellaan sananvalintojen, sanontojen ja sanajärjestyksen yhteyttä tekstin merkityksiin. Kiinnitetään huomiota kirjoitetun ja puhutun kielen eroihin. Opitaan tunnistamaan tekstistä virke, päälause ja sivulauseiden selkeät perustyytit sekä lauseen pääjäsenet ja käyttämään tietoa apuna oman tekstin tuottamisessa. Opitaan käyttämään persoona- ja aikamuotoja tekstien aikasuhteiden ilmaisussa. Harjoitellaan tekstin tuottamisen vaiheita, omien tekstien tarkastelua ja arviointia sekä palautteen antamista ja vastaanottamista. Opitaan käyttämään omissa teksteissä oikeinkirjoituksen perusasioita. Harjoitellaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja, kuten muistiinpanojen tekemistä ja tiivistämistä, ja harjoitellaan lähteiden käyttöä ja merkintää sekä tiedostetaan, miten verkossa tulee toimia eettisesti yksityisyyttä kunnioittaen ja tekijänoikeuksia noudattaen.

- Tuotetaan yksin, pareittain ja ryhmässä sekä fiktiivisiä (esim. kertomukset, kuvaukset, runot, näytelmän käsikirjoitus) että ei-fiktiivisiä (esim. tietoteksti, tiivistelmä, määritelmä ja mielipidekirjoitus) monimuotoisia tekstejä.
- Sujuvoitetaan käsinkirjoittamista ja näppäintaitoja.
- Oikeinkirjoitussäännöt.
- Harjoitellaan kappalejakoja.
- Annetaan ja otetaan vastaan rakentavaa palautetta sekä harjoitellaan muokkaamaan tekstiä palautteen avulla.
- Tieto- ja viestintäteknologiaa käytetään työskentelyssä.
- Harjoitellaan kuvan, äänen, videon ja animaation tekemistä.

S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

Tutkitaan kielen vaihtelua tilanteen ja aiheen mukaan ja pohditaan sanojen, ilmaisutapojen ja tekstien merkityksiä. Tutkitaan tekstienvälisyyttä monimuotoisissa teksteissä. Tutustutaan oppilaan omaan ja muihin kulttuureihin ja kieliin ja vertaillaan suomea muiden, oppilaille tutujen kielten piirteisiin. Tutustutaan oppilaille läheisiin kansanperinteen lajeihin ja niiden jatkajiin nykyculttuurissa. Hyödynnetään lapsille ja nuorille suunnattua media- ja kulttuuritarjontaa, esimerkiksi kirjastoa, elokuvia, teatteria ja museoita. Tarkastellaan mediakulttuurin ilmiöitä ja ikäkaudelle tarkoitettuja sisältöjä ja keskustellaan median roolista oppilaan arjessa. Suunnitellaan ja toteutetaan omia esityksiä. Kannustetaan ja tutustutaan kirjaston aktiiviseen ja monipuoliseen käyttöön, etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa ja tuetaan omaehtoista lukemisen ja kirjoittamisen harrastamista. Luetaan koti- ja ulkomaista lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta nykykirjallisuudesta klassikoihin ja ikäkaudelle suunnattua tietokirjallisuutta ja pohditaan kirjallisuuden herättämiä kysymyksiä.

- Tutustutaan monipuolisesti lasten ja nuorten kirjallisuuteen.
- Kannustetaan kirjaston ja muunkin kulttuuriympäristön aktiiviseen ja monipuoliseen käyttöön, etsitään itseä kiinnostavia tekstejä.
- Tuetaan omaehtoista lukemisen ja kirjoittamisen harrastamista.
- Harjoitellaan tekemään yhdessä Ilmaisu - ja esitysharjoituksia.
- Tutustutaan ja vertaillaan erilaisia kulttuuri- ja juhlaperinteitä sekä tapoja.
- Hyödynnetään lapsille ja nuorille suunnattua media- ja kulttuuritarjontaa, esimerkiksi elokuvia, teatteria, museoita ja verkkosisältöä.
-

Lukudiplomin saa suorittaa kaikki halukkaat. Diplomin saa suorittaa omassa tahdissa.

Vuosiluokka 6

Tavoitteet

T4 kannustaa oppilasta kehittämään myönteistä viestijäkuvaa sekä halua ja kykyä toimia erilaisissa, myös monimediaisissa vuorovaikutustilanteissa

T7 ohjata oppilasta tiedonhankintaan, monipuolisten tiedonlähteiden käyttöön ja tiedon luotettavuuden arviointiin

T8 kannustaa oppilasta kehittämään kirjallisuudentuntemusta ja kiinnostustaan lapsille ja nuorille tarkoitettua kirjallisuutta, media- ja muita tekstejä kohtaan, luomalla mahdollisuuksia myönteisiin lukukokemuksiin ja -elämyksiin, tiedonhalun tyydyttämiseen sekä lukukokemusten jakamiseen, myös monimediaisissa ympäristöissä

T12 kannustaa oppilasta kehittämään tekstin tuottamisen prosesseja ja taitoa arvioida omia tekstejä, tarjota mahdollisuuksia tekstien tuottamiseen yhdessä, rakentavan palautteen antamiseen ja saamiseen, ohjata ottamaan huomioon tekstin vastaanottaja sekä toimimaan eettisesti verkossa yksityisyyttä ja tekijänoikeuksia kunnioittaen

T13 ohjata oppilasta vahvistamaan kielitietoisuuttaan, innostaa häntä tutkimaan ja tarkkailemaan kieltä ja sen eri variantteja ja harjaannuttaa käyttämään käsitteitä, joiden avulla kielestä ja sen rakenteista puhutaan ja auttaa ymmärtämään kielellisten valintojen vaikutuksia.

T15 tukea oppilasta kielellisen ja kulttuurisen identiteetin rakentamisessa ja ohjata arvostamaan eri kulttuureja ja kieliä sekä luoda oppilaalle mahdollisuuksia media- ja kulttuuritarjontaan tutustumiseen sekä oman kulttuurin tuottamiseen

Keskeiset sisältöalueet

S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen

Tarjotaan monipuolisia tilaisuuksia harjoitella omien kokemusten, ajatusten ja mielipiteiden jakamista, toisten kuuntelemista ja rakentavan palautteen antamista ja saamista eri viestintäympäristöissä. Harjoitellaan ja havainnoidaan omaa vuorovaikutusta erilaisissa viestintätilanteissa, esimerkiksi tapoja olla kohtelias, toimia tavoitteellisesti ja esittää oma mielipiteensä ja perustella se ottaen toiset huomioon. Harjoitellaan ilmaisukeinoja erilaisissa viestintä- ja esitystilanteissa. Ohjataan kokonaisilmaisuun, hyödynnetään draaman toimintamuotoja erilaisten ajankohtaisten aiheiden, teemojen ja kirjallisuuden käsittelyssä. Tarjotaan mahdollisuuksia osallistua oman luokan ja kouluyhteisön kulttuuritoiminnan suunnitteluun ja toteutukseen.

- Vahvistetaan omien kokemusten, ajatusten ja mielipiteiden esittämistä, jakamista ja perustelemista.
- Harjoitellaan keskittymistä, toisten kuuntelemista, rakentavan palautteen antamista ja vastaanottamista olemalla kohtelias erilaisissa tilanteissa ja ympäristöissä.
- Kehitetään oppilaan kykyä toimia viestijänä erilaisissa medioissa.
- Harjoitellaan haastattelutilanteissa ja väittelyissä toimimista.
- Tarkastellaan sanallisen ja sanattoman viestinnän eroja.
- Harjoitellaan ilmaisutaitoja äänenkäyttö- ja draamaharjoitusten avulla.

S2 Tekstien tulkitseminen

Harjoitellaan erilaisten tekstien, kuten kaunokirjallisuuden, tietotekstien ja kuvaa ja tekstiä yhdistävien mediatekstien, sujuvaa lukemista ja käyttämään tilanteeseen ja tavoitteeseen sopivia tekstinyymmärtämisen strategioita ja ajattelutaitoja. Tarkkaillaan ja arvioidaan omaa lukutaitoa. Syvennetään tekstin tulkinnan taitoja tutkimalla ja vertailemalla monimuotoisia tekstejä. Harjoitellaan selittämään, vertailemaan ja pohtimaan sanojen, niiden synonyymien, kielikuvien, sanontojen ja käsitteiden merkityksiä ja niiden hierarkioita. Opitaan tunnistamaan kertovien, kuvaavien, ohjaavien ja yksinkertaisten kantaa ottavien tekstien kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Laajennetaan oppilaiden tietoja kielen piirteistä tekstejä tutkimalla. Luokitellaan sanoja merkityksen ja muodon perusteella (sanaluokat). Pohditaan, millaisia merkityksiä eri sijamuodot sisältävät ja opitaan verbien taipuminen persoona- ja aikamuodoissa. Luetaan ja kuunnellaan yhteisesti ja itse valittua lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta, myös kokonaisia teoksia. Aiemmin opittujen käsitteiden lisäksi opitaan käyttämään käsitteitä kertoja, aihe ja teema. Etsitään tietoa eri lähteistä ja laajennetaan tietämystä luetun avulla. Harjoitellaan arvioimaan tekstien ja lähteiden luotettavuutta.

- Opetellaan käyttämään tilanteeseen ja tavoitteeseen sopivia lukustrategioita.
- Vahvistetaan kuvelukemisen taitoja.
- Luetaan ja kuunnellaan ikätasolle sopivia eri tekstilajien tekstejä (esim. tietoteksti, uutinen, kertomus, mielipidekirjoitus, näytelmän käsikirjoitus, runo ja arvostelut).

- Harjoitellaan tunnistamaan erilaisten tekstien tyypillisiä piirteitä.
- Arvioidaan tekstien ja lähteiden luotettavuutta
- Jaetaan luku-, katselu- ja kuuntelukokemuksia. Keskustellaan tekstien sisällöstä ja vahvistetaan taitoa kertoa teksti omin sanoin.
- Käytetään erilaisia työtapoja esimerkiksi draama- ja lukupiirityöskentelyä.
- Kerrataan ja harjoitellaan sanaluokkia.
- Kerrataan verbin persoona- ja aikamuotoja.
- Kerrataan ja harjoitellaan sijamuotoja.
- Kerrataan lauseenjäsenet.

S3 Tekstien tuottaminen

Tuotetaan sekä fiktiivisiä että ei-fiktiivisiä monimuotoisia tekstejä omien kokemusten, havaintojen, ajatusten ja mielipiteiden sekä toisten tekstien pohjalta. Pohditaan kirjoittamisen tarkoitusta ja sitä, miten se näkyy kielellisissä valinnoissa. Sujuvoitetaan käsinkirjoittamista ja näppäintaitoja. Tutkitaan ja harjoitellaan käyttämään kertomiselle, kuvaamiselle, ohjaavalle ja kantaa ottavalle ilmaisulle tyypillisiä kielellisiä ja tekstuaalisia piirteitä. Harjoitellaan tekstien otsikointia, rakenteita ja kappalejakoja, sekä opitaan käyttämään niitä omissa teksteissä. Harjoitellaan tekstien elävöittämistä ja tarkastellaan sananvalintojen, sanontojen ja sanajärjestyksen yhteyttä tekstin merkityksiin. Kiinnitetään huomiota kirjoitetun ja puhutun kielen eroihin. Opitaan tunnistamaan tekstistä virke, päälause ja sivulauseiden selkeät perustyytit sekä lauseen pääjäsenet ja käyttämään tietoa apuna oman tekstin tuottamisessa. Opitaan käyttämään persoona- ja aikamuotoja tekstien aikasuhteiden ilmaisussa. Harjoitellaan tekstin tuottamisen vaiheita, omien tekstien tarkastelua ja arviointia sekä palautteen antamista ja vastaanottamista. Opitaan käyttämään omissa teksteissä oikeinkirjoituksen perusasioita. Harjoitellaan opiskelussa tarvittavien tekstien tuottamisen taitoja, kuten muistiinpanojen tekemistä ja tiivistämistä, ja harjoitellaan lähteiden käyttöä ja merkintää sekä tiedostetaan, miten verkossa tulee toimia eettisesti yksityisyyttä kunnioittaen ja tekijänoikeuksia noudattaen.

- Tuotetaan yksin, pareittain ja ryhmässä sekä fiktiivisiä (esim. kertomukset, kuvaukset, runot, näytelmän käsikirjoitus) että ei-fiktiivisiä (esim. tietoteksti, tiivistelmä, koevastaukset, viestit ja mielipidekirjoitus) monimuotoisia tekstejä.
- Sujuvoitetaan käsinkirjoittamista ja näppäintaitoja.
- Oikeinkirjoitussäännöt.
- Harjoitellaan kappalejakoja, otsikointia ja sanavalintoja.
- Annetaan ja otetaan vastaan rakentavaa palautetta sekä harjoitellaan muokkaamaan tekstiä palautteen avulla.
- Tieto- ja viestintäteknologiaa käytetään työskentelyssä.
- Harjoitellaan kuvan, äänen, videon ja animaation tekemistä.

S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen

Tutkitaan kielen vaihtelua tilanteen ja aiheen mukaan ja pohditaan sanojen, ilmaisutapojen ja tekstien merkityksiä. Tutkitaan tekstienvälisyyttä monimuotoisissa teksteissä. Tutustutaan oppilaan omaan ja muihin kulttuureihin ja kieliin ja vertaillaan suomea muiden, oppilaille tutturen kielten piirteisiin. Tutustutaan oppilaille läheisiin kansanperinteen lajeihin ja niiden jatkajiin nykykulttuurissa. Hyödynnetään lapsille ja nuorille suunnattua media- ja kulttuuritarjontaa,

esimerkiksi kirjastoa, elokuvia, teatteria ja museoita. Tarkastellaan mediakulttuurin ilmiöitä ja ikäkaudelle tarkoitettuja sisältöjä ja keskustellaan median roolista oppilaan arjessa. Suunnitellaan ja toteutetaan omia esityksiä. Kannustetaan ja tutustutaan kirjaston aktiiviseen ja monipuoliseen käyttöön, etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa ja tuetaan omaehtoista lukemisen ja kirjoittamisen harrastamista. Luetaan koti- ja ulkomaista lapsille ja nuorille suunnattua kirjallisuutta nykykirjallisuudesta klassikoihin ja ikäkaudelle suunnattua tietokirjallisuutta ja pohditaan kirjallisuuden herättämiä kysymyksiä.

- Tutustutaan monipuolisesti lasten ja nuorten kirjallisuuteen.
- Kannustetaan kirjaston ja muunkin kulttuuriympäristön aktiiviseen ja monipuoliseen käyttöön, etsitään itseä kiinnostavia tekstejä.
- Tuetaan omaehtoista lukemisen ja kirjoittamisen harrastamista.
- Harjoitellaan tekemään yhdessä Ilmaisu - ja esitys harjoituksia.
- Tutustutaan ja vertaillaan erilaisia kulttuuri- ja juhlaperinteitä sekä tapoja.
- Hyödynnetään lapsille ja nuorille suunnattua media- ja kulttuuritarjontaa, esimerkiksi elokuvia, teatteria, museoita ja verkkosisältöä.

Lukudiplomin saa suorittaa kaikki halukkaat. Diplomin saa suorittaa omassa tahdissa.

Englannin A-oppimäärän oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 3-6

Vuosiluokka 4

Tavoitteet

T1 ohjata oppilasta havaitsemaan lähiympäristön ja maailman kielellinen ja kulttuurinen runsaus sekä englannin asema globaalin viestinnän kielenä

Hyödynnetään kotikansainvälisyyttä yhteistyöllä kunnassa olevien ulkomaalaisten kanssa (esim. Päivärinteen vastaanottokeskus, valmistava opetusryhmä).

Sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tutustutaan kielten ja kulttuurien moninaisuuteen sekä englannin levinneisyyteen mm. internetissä. Pohditaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaa. Hankitaan tietoa kielen ja kulttuurin merkityksestä yksilölle ja yhteisölle. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutustilanteissa. Kuunnellaan eri kieliä, katsellaan eri tapoja kirjoittaa, tehdään havaintoja sanojen lainautumisesta kielestä toiseen. Pohditaan, miten voi toimia, jos osaa kieltä vain vähän.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu **Peruste**

Arvioinnin kohde

Kielellisen ympäristön hahmottaminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas osaa kuvata pääpiirteissään, millaisia kieliä on hänen lähiympäristössään, mitkä ovat maailman eniten puhutut kielet ja miten laajalti levinnyt englannin kieli on.

T2 motivoida oppilasta arvostamaan omaa kieli- ja kulttuuritaustansa sekä maailman kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta ja kohtaamaan ihmisiä ilman arvottavia ennako-oletuksia

Hyödynnetään kotikansainvälisyyttä yhteistyöllä kunnassa olevien ulkomaalaisten kanssa (esim. Päivärinteen vastaanottokeskus, valmistava opetusryhmä).

Sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tutustutaan kielten ja kulttuurien moninaisuuteen sekä englannin levinneisyyteen mm. internetissä. Pohditaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaa. Hankitaan tietoa kielen ja kulttuurin merkityksestä yksilölle ja yhteisölle. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutustilanteissa. Kuunnellaan eri kieliä, katsellaan eri tapoja kirjoittaa, tehdään havaintoja sanojen lainautumisesta kielestä toiseen. Pohditaan, miten voi toimia, jos osaa kieltä vain vähän.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen **Peruste**

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu **Peruste**

Arvioinnin kohde

Ei asetettu

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Ei käytetä arvosanan muodostamisen perusteena. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

T3 ohjata oppilasta havaitsemaan kieliä yhdistäviä ja erottavia ilmiöitä sekä tukea oppilaan kielellisen päättelykyvyn kehittymistä

Sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tutustutaan kielten ja kulttuurien moninaisuuteen sekä englannin levinneisyyteen mm. internetissä. Pohditaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaa. Hankitaan tietoa kielen ja kulttuurin merkityksestä yksilölle ja yhteisölle. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutustilanteissa. Kuunnellaan eri kieliä, katsellaan eri tapoja kirjoittaa, tehdään havaintoja sanojen lainautumisesta kielestä toiseen. Pohditaan, miten voi toimia, jos osaa kieltä vain vähän.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen **Peruste**

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu **Peruste**

Arvioinnin kohde

Kielellinen päättely

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas osaa tehdä havaintoja englannin kielen ja äidinkielsä tai muun osaamansa kielen rakenteellisista, sanastollisista tai muista eroista ja yhtäläisyyksistä.

T4 ohjata oppilasta ymmärtämään, että englanniksi on saatavilla runsaasti aineistoa ja valitsemaan niistä omaa oppimistaan edistävää, sisällöltään ja vaikeustasoltaan sopivaa aineistoa

Sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tutustutaan kielten ja kulttuurien moninaisuuteen sekä englannin levinneisyyteen mm. internetissä. Pohditaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaa. Hankitaan tietoa kielen ja kulttuurin merkityksestä yksilölle ja yhteisölle. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutustilanteissa. Kuunnellaan eri kieliä, katsellaan eri tapoja kirjoittaa, tehdään havaintoja sanojen lainautumisesta kielestä toiseen. Pohditaan, miten voi toimia, jos osaa kieltä vain vähän.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu **Peruste**

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot **Peruste**

Arvioinnin kohde

Englanninkielisen aineiston löytäminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas osaa kertoa, millaista englanninkielistä hänen omaa oppimistaan edistävää aineistoa on saatavilla.

T5 tutustua yhdessä opetuksen tavoitteisiin ja luoda salliva opiskeluilmapiiri, jossa tärkeintä on viestin välittyminen sekä kannustava yhdessä oppiminen

Sisältöalueet

S2 Kielenopiskelutaidot

Opetellaan suunnittelemaan toimintaa yhdessä, antamaan ja ottamaan vastaan palautetta ja ottamaan vastuuta. Opetellaan tehokkaita kielenopiskelutapoja, kuten uusien sanojen ja rakenteiden aktiivista käyttöä omissa ilmaisuissa, muistiinpainamiskeinoja, tuntemattoman sanan merkityksen pääättelemistä asiayhteydestä. Totutellaan arvioimaan omaa kielitaitoa esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua käyttäen.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen **Peruste**

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot **Peruste**

Arvioinnin kohde

Tietoisuus tavoitteista ja toiminta ryhmässä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas osaa kuvata opiskelun tavoitteita ja osallistuu ryhmän yhteisten tehtävien tekoon.

T6 ohjata oppilasta ottamaan vastuuta omasta kielenopiskelustaan ja kannustaa harjaannuttamaan kielitaitoaan rohkeasti ja myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen sekä kokeilemaan, millaiset tavat oppia kieliä sopivat hänelle parhaiten

Sisältöalueet

S2 Kielenopiskelutaidot

Opetellaan suunnittelemaan toimintaa yhdessä, antamaan ja ottamaan vastaan palautetta ja ottamaan vastuuta. Opetellaan tehokkaita kielenopiskelutapoja, kuten uusien sanojen ja rakenteiden aktiivista käyttöä omilla ilmaisuihin, muistiinpainamiskeinoja, tuntemattoman sanan merkityksen päättämistä asiayhteydestä. Totutellaan arvioimaan omaa kielitaitoa esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua käyttäen.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen **Peruste**

L4 Monilukutaito **Peruste**

L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen **Peruste**

L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys **Peruste**

Arvioinnin kohde

Kielenopiskelutavoitteiden asettaminen ja löytäminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas asettaa tavoitteita kielenopiskelulle, harjoittelee erilaisia tapoja opiskella kieliä käyttäen myös tieto- ja viestintäteknologiaa, harjaannuttaa ja arvioi taitojaan

T7 ohjata oppilasta harjoittelemaan vuorovaikutusta aihepiiriltään monenlaisissa tilanteissa rohkaisten viestinnän jatkumiseen mahdollisista katkoksista huolimatta

Sisältöalueet

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan englantia monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana on oppilaiden jokapäiväinen elämänpiiri, kiinnostuksen kohteet sekä ajankohtaisuus, näkökulmana minä, me ja maailma. Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia, kuten esimerkiksi tervehtiminen, avun pyytäminen tai mielipiteen ilmaiseminen. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisten

tekstien, kuten pienten tarinoiden, näytelmien, haastattelujen ja sanoitusten yhteydessä. Tarjotaan mahdollisuuksia harjoitella vaativampia kielenkäyttötilanteita. Opetellaan löytämään englanninkielistä aineistoa esimerkiksi ympäristöstä, verkosta ja kirjastosta. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan huomioon englannin kielen levinneisyys ja asema globaalissa kommunikaation kielenä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytimiä ja intonaatiota. Harjoitellaan tunnistamaan englannin kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu **Peruste**

L4 Monilukutaito **Peruste**

L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen **Peruste**

L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen **Peruste**

Arvioinnin kohde

Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Taitotaso A2.1: Oppilas pystyy vaihtamaan ajatuksia tai tietoja tutuissa ja jokapäiväisissä tilanteissa sekä toisinaan ylläpitämään viestintätilannetta.

Keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tutustutaan kielten ja kulttuurien moninaisuuteen sekä englannin levinneisyyteen mm. internetissä. Pohditaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaa. Hankitaan tietoa kielen ja kulttuurin merkityksestä yksilölle ja yhteisölle. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutustilanteissa. Kuunnellaan eri kieliä, katsellaan eri tapoja kirjoittaa, tehdään havaintoja sanojen lainautumisesta kielestä toiseen. Pohditaan, miten voi toimia, jos osaa kieltä vain vähän.

S2 Kielenopiskelutaidot

Opetellaan suunnittelemaan toimintaa yhdessä, antamaan ja ottamaan vastaan palautetta ja ottamaan vastuuta. Opetellaan tehokkaita kielenopiskelutapoja, kuten uusien sanojen ja rakenteiden aktiivista käyttöä omilla ilmaisuihinsa, muistiinpainamiskeinoja, tuntemattoman sanan merkityksen päättelystä asiayhteydestä. Totutellaan arvioimaan omaa kielitaitoa esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua käyttäen.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan englantia monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana on oppilaiden jokapäiväinen elämänpiiri, kiinnostuksen kohteet sekä ajankohtaisuus, näkökulmana minä, me ja maailma. Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia, kuten esimerkiksi tervehtiminen, avun pyytäminen tai mielipiteen ilmaiseminen. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisten tekstien, kuten pienten tarinoiden, näytelmien, haastattelujen ja sanoitusten yhteydessä. Tarjotaan mahdollisuuksia harjoitella vaativampia kielenkäyttötilanteita. Opetellaan löytämään englanninkielistä aineistoa esimerkiksi ympäristöstä, verkosta ja kirjastosta. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan huomioon englannin kielen levinneisyys ja asema globaalin kommunikaation kielenä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytimiä ja intonaatiota. Harjoitellaan tunnistamaan englannin kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä.

T8 rohkaista oppilasta pitämään yllä viestintätilannetta käyttäen monenlaisia viestinnän jatkamisen keinoja

Sisältöalueet

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan englantia monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana on oppilaiden jokapäiväinen elämänpiiri, kiinnostuksen kohteet sekä ajankohtaisuus, näkökulmana minä, me ja maailma. Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia, kuten esimerkiksi tervehtiminen, avun pyytäminen tai mielipiteen ilmaiseminen. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisten tekstien, kuten pienten tarinoiden, näytelmien, haastattelujen ja sanoitusten yhteydessä. Tarjotaan mahdollisuuksia harjoitella vaativampia kielenkäyttötilanteita. Opetellaan löytämään englanninkielistä aineistoa esimerkiksi ympäristöstä, verkosta ja kirjastosta. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan huomioon englannin kielen levinneisyys ja asema globaalin kommunikaation kielenä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytimiä ja intonaatiota. Harjoitellaan tunnistamaan englannin kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L4 Monilukutaito **Perust**

Arvioinnin kohde

Viestintästrategioiden käyttö

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Taitotaso A2.1: Oppilas osallistuu enenevässä määrin viestintään. Oppilas turvautuu harvemmin ei-kielellisiin ilmaisuihin. Oppilas joutuu pyytämään toistoa tai selvennystä melko usein. Oppilas osaa jonkin verran soveltaa viestintäkumppanin ilmaisuja omassa viestinnässään.

T9 tukea oppilaan viestinnän kulttuurista sopivuutta tarjoamalla mahdollisuuksia harjoitella monipuolisia sosiaalisia tilanteita

Sisältöalueet

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan englantia monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana on oppilaiden jokapäiväinen elämänpiiri, kiinnostuksen kohteet sekä ajankohtaisuus, näkökulmana minä, me ja maailma. Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia, kuten esimerkiksi tervehtiminen, avun pyytäminen tai mielipiteen ilmaiseminen. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisten tekstien, kuten pienten tarinoiden, näytelmien, haastattelujen ja sanoitusten yhteydessä. Tarjotaan mahdollisuuksia harjoitella vaativampia kielenkäyttötilanteita. Opetellaan löytämään englanninkielistä aineistoa esimerkiksi ympäristöstä, verkosta ja kirjastosta. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan huomioon englannin kielen levinneisyys ja asema globaalin kommunikaation kielenä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytimiä ja intonaatiota. Harjoitellaan tunnistamaan englannin kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu **Peruste**

L4 Monilukutaito **Peruste**

Arvioinnin kohde

Viestinnän kulttuurinen sopivuus

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Taitotaso A2.1: Oppilas selviytyy lyhyistä sosiaalisista tilanteista. Oppilas osaa käyttää yleisimpiä kohteliaita tervehdyksiä ja puhuttelumuotoja sekä esittää kohteliaasti esimerkiksi pyyntöjä, kutsuja, ehdotuksia ja anteeksipyyntöjä ja vastata sellaisiin.

T10 ohjata oppilasta työskentelemään vaativuudeltaan monentasoisten puhuttujen ja kirjoitettujen tekstien parissa käyttäen erilaisia ymmärtämisstrategioita

Sisältöalueet

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan englantia monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana on oppilaiden jokapäiväinen elämämpiiri, kiinnostuksen kohteet sekä ajankohtaisuus, näkökulmana minä, me ja maailma. Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia, kuten esimerkiksi tervehtiminen, avun pyytäminen tai mielipiteen ilmaiseminen. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisten tekstien, kuten pienten tarinoiden, näytelmien, haastattelujen ja sanoitusten yhteydessä. Tarjotaan mahdollisuuksia harjoitella vaativampia kielenkäyttötilanteita. Opetellaan löytämään englanninkielistä aineistoa esimerkiksi ympäristöstä, verkosta ja kirjastosta. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan huomioon englannin kielen levinneisyys ja asema globaalin kommunikaation kielenä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytmiä ja intonaatiota. Harjoitellaan tunnistamaan englannin kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L4 Monilukutaito **Peruste**

Arvioinnin kohde

Tekstien tulkintataidot

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
------------------	---------------

Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Taitotaso A2.1: Oppilas ymmärtää helppoja, tuttua sanastoa ja ilmaisuja sekä selkeää puhetta sisältäviä tekstejä. Oppilas ymmärtää lyhyiden, yksinkertaisten, itseään kiinnostavien viestien ydinsisällön ja tekstin pääajatuksen tuttua sanastoa sisältävästä, ennakoitavasta tekstistä. Oppilas pystyy hyvin yksinkertaiseen päättelyyn asiayhteyden tukena.
-----------------------------------	--

T11 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia tuottaa puhetta ja kirjoitusta aihepiirejä laajentaen sekä kiinnittäen huomiota myös keskeisiin rakenteisiin ja ääntämisen perussääntöihin

Keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tutustutaan kielten ja kulttuurien moninaisuuteen sekä englannin levinneisyyteen mm. internetissä. Pohditaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaa. Hankitaan tietoa kielen ja kulttuurin merkityksestä yksilölle ja yhteisölle. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutustilanteissa. Kuunnellaan eri kieliä, katsellaan eri tapoja kirjoittaa, tehdään havaintoja sanojen lainautumisesta kielestä toiseen. Pohditaan, miten voi toimia, jos osaa kieltä vain vähän.

Muhoksen kuntakohtainen lisäys:

Oppilaat voivat halutessaan esitellä missä maissa he ovat käyneet ja miten he ovat käyttäneet omaa kielitaitoaan. Lisäksi voidaan pohtia, miten toimitaan, jos kaikkia sanoja ei muistakaan tai ymmärrä.

S2 Kielenopiskelutaidot

Opetellaan suunnittelemaan toimintaa yhdessä, antamaan ja ottamaan vastaan palautetta ja ottamaan vastuuta. Opetellaan tehokkaita kielenopiskelutapoja, kuten uusien sanojen ja rakenteiden aktiivista käyttöä omissa ilmaisuihin, muistiinpainamiskeinoja, tuntemattoman sanan merkityksen päättämistä asiayhteydestä. Totutellaan arvioimaan omaa kielitaitoa esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua käyttäen.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan englantia monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana on oppilaiden jokapäiväinen elämämpiiri, kiinnostuksen kohteet sekä

ajankohtaisuus, näkökulmana minä, me ja maailma. Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia, kuten esimerkiksi tervehtiminen, avun pyytäminen tai mielipiteen ilmaiseminen. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisten tekstien, kuten pienten tarinoiden, näytelmien, haastattelujen ja sanoitusten yhteydessä. Tarjotaan mahdollisuuksia harjoitella vaativampia kielenkäyttötilanteita. Opetellaan löytämään englanninkielistä aineistoa esimerkiksi ympäristöstä, verkosta ja kirjastosta. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan huomioon englannin kielen levinneisyys ja asema globaalin kommunikaation kielenä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytimiä ja intonaatiota. Harjoitellaan tunnistamaan englannin kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä.

Muhoksen kuntakohtainen lisäys:

Laajennetaan itsestä ja arjen tilanteista kertomista monipuolisten tehtävien avulla. Laajennetaan perusrakenteiden ja kieliopin käyttöä. Kerrotaan ja kirjoitetaan eri aihepiireistä peruslausein hyödyntäen käytössä olevien oppimateriaalien sanastoa. Tehdään erilaisia tuottamistehtäviä, joita voidaan toteuttaa myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen.

Englannin A-oppimäärän oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 3-6

Vuosiluokka 3

Tavoitteet

T1 ohjata oppilasta havaitsemaan lähiympäristön ja maailman kielellinen ja kulttuurinen runsaus sekä englannin asema globaalien viestinnän kielenä

Hyödynnetään kotikansainvälisyyttä yhteistyöllä kunnassa olevien ulkomaalaisten kanssa (esim. Päivärinteen vastaanottokeskus, valmistava opetusryhmä).

Sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tutustutaan kielten ja kulttuurien moninaisuuteen sekä englannin levinneisyyteen mm. internetissä. Pohditaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaa. Hankitaan tietoa kielen ja kulttuurin merkityksestä yksilölle ja yhteisölle. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutustilanteissa. Kuunnellaan eri kieliä, katsellaan eri tapoja kirjoittaa, tehdään havaintoja sanojen lainautumisesta kielestä toiseen. Pohditaan, miten voi toimia, jos osaa kieltä vain vähän.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu **Peruste**

Arvioinnin kohde

Kielellisen ympäristön hahmottaminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas osaa kuvata pääpiirteissään, millaisia kieliä on hänen lähiympäristössään, mitkä ovat maailman eniten puhutut kielet ja miten laajalti levinnyt englannin kieli on.

T2 motivoida oppilasta arvostamaan omaa kieli- ja kulttuuritaustansa sekä maailman kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta ja kohtaamaan ihmisiä ilman arvottavia ennako-oletuksia

Hyödynnetään kotikansainvälisyyttä yhteistyöllä kunnassa olevien ulkomaalaisten kanssa (esim. Päivärinteen vastaanottokeskus, valmistava opetusryhmä).

Sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tutustutaan kielten ja kulttuurien moninaisuuteen sekä englannin levinneisyyteen mm. internetissä. Pohditaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaa. Hankitaan tietoa kielen ja kulttuurin merkityksestä yksilölle ja yhteisölle. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutustilanteissa. Kuunnellaan eri kieliä, katsellaan eri tapoja kirjoittaa, tehdään havaintoja sanojen lainautumisesta kielestä toiseen. Pohditaan, miten voi toimia, jos osaa kieltä vain vähän.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen **Peruste**

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu **Peruste**

Arvioinnin kohde

Ei asetettu

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Ei käytetä arvosanan muodostamisen perusteena. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

T3 ohjata oppilasta havaitsemaan kieliä yhdistäviä ja erottavia ilmiöitä sekä tukea oppilaan kielellisen päättelykyvyn kehittymistä

Sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tutustutaan kielten ja kulttuurien moninaisuuteen sekä englannin levinneisyyteen mm. internetissä. Pohditaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaa. Hankitaan tietoa kielen ja kulttuurin merkityksestä yksilölle ja yhteisölle. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutustilanteissa. Kuunnellaan eri kieliä, katsellaan eri tapoja kirjoittaa, tehdään havaintoja sanojen lainautumisesta kielestä toiseen. Pohditaan, miten voi toimia, jos osaa kieltä vain vähän.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen **Peruste**

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu **Peruste**

Arvioinnin kohde

Kielellinen päättely

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas osaa tehdä havaintoja englannin kielen ja äidinkielenensä tai muun osaamansa kielen rakenteellisista, sanastollisista tai muista eroista ja yhtäläisyyksistä.

T4 ohjata oppilasta ymmärtämään, että englanniksi on saatavilla runsaasti aineistoa ja valitsemaan niistä omaa oppimistaan edistävää, sisällöltään ja vaikeustasoltaan sopivaa aineistoa

Sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tutustutaan kielten ja kulttuurien moninaisuuteen sekä englannin levinneisyyteen mm. internetissä. Pohditaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaa. Hankitaan tietoa kielen ja kulttuurin merkityksestä yksilölle ja yhteisölle. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutustilanteissa. Kuunnellaan eri kieliä, katsellaan eri tapoja kirjoittaa, tehdään havaintoja sanojen lainautumisesta kielestä toiseen. Pohditaan, miten voi toimia, jos osaa kieltä vain vähän.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu **Peruste**

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot **Peruste**

Arvioinnin kohde

Englanninkielisen aineiston löytäminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas osaa kertoa, millaista englanninkielistä hänen omaa oppimistaan edistävää aineistoa on saatavilla.

T5 tutustua yhdessä opetuksen tavoitteisiin ja luoda salliva opiskeluilmapiiri, jossa tärkeintä on viestin välittyminen sekä kannustava yhdessä oppiminen

Sisältöalueet

S2 Kielenopiskelutaidot

Opetellaan suunnittelemaan toimintaa yhdessä, antamaan ja ottamaan vastaan palautetta ja ottamaan vastuuta. Opetellaan tehokkaita kielenopiskelutapoja, kuten uusien sanojen ja rakenteiden aktiivista käyttöä omissa ilmaisuihin, muistiinpainamiskeinoja, tuntemattoman sanan merkityksen pääättelemistä asiayhteydestä. Totutellaan arvioimaan omaa kielitaitoa esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua käyttäen.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen **Peruste**

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot **Peruste**

Arvioinnin kohde

Tietoisuus tavoitteista ja toiminta ryhmässä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas osaa kuvata opiskelun tavoitteita ja osallistuu ryhmän yhteisten tehtävien tekoon.

T6 ohjata oppilasta ottamaan vastuuta omasta kielenopiskelustaan ja kannustaa harjaannuttamaan kielitaitoaan rohkeasti ja myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen sekä kokeilemaan, millaiset tavat oppia kieliä sopivat hänelle parhaiten

Sisältöalueet

S2 Kielenopiskelutaidot

Opetellaan suunnittelemaan toimintaa yhdessä, antamaan ja ottamaan vastaan palautetta ja ottamaan vastuuta. Opetellaan tehokkaita kielenopiskelutapoja, kuten uusien sanojen ja rakenteiden aktiivista käyttöä omilla ilmaisuihin, muistiinpainamiskeinoja, tuntemattoman sanan merkityksen päättämistä asiayhteydestä. Totutellaan arvioimaan omaa kielitaitoa esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua käyttäen.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen **Peruste**

L4 Monilukutaito **Peruste**

L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen **Peruste**

L6 Työelämätaidot ja yrittäjäys **Peruste**

Arvioinnin kohde

Kielenopiskelutavoitteiden asettaminen ja löytäminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas asettaa tavoitteita kielenopiskelulle, harjoittelee erilaisia tapoja opiskella kieliä käyttäen myös tieto- ja viestintäteknologiaa, harjaannuttaa ja arvioi taitojaan

T7 ohjata oppilasta harjoittelemaan vuorovaikutusta aihepiiriltään monenlaisissa tilanteissa rohkaisten viestinnän jatkumiseen mahdollisista katkoksista huolimatta

Sisältöalueet

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan englantia monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana on oppilaiden jokapäiväinen elämänpiiri, kiinnostuksen kohteet sekä ajankohtaisuus, näkökulmana minä, me ja maailma. Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia, kuten esimerkiksi tervehtiminen, avun pyytäminen tai mielipiteen ilmaiseminen. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisten

tekstien, kuten pienten tarinoiden, näytelmien, haastattelujen ja sanoitusten yhteydessä. Tarjotaan mahdollisuuksia harjoitella vaativampia kielenkäyttötilanteita. Opetellaan löytämään englanninkielistä aineistoa esimerkiksi ympäristöstä, verkosta ja kirjastosta. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan huomioon englannin kielen levinneisyys ja asema globaalissa kommunikaation kielenä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytimiä ja intonaatiota. Harjoitellaan tunnistamaan englannin kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu **Peruste**

L4 Monilukutaito **Peruste**

L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen **Peruste**

L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen **Peruste**

Arvioinnin kohde

Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Taitotaso A2.1: Oppilas pystyy vaihtamaan ajatuksia tai tietoja tutuissa ja jokapäiväisissä tilanteissa sekä toisinaan ylläpitämään viestintätilannetta.

Keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tutustutaan kielten ja kulttuurien moninaisuuteen sekä englannin levinneisyyteen mm. internetissä. Pohditaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaa. Hankitaan tietoa kielen ja kulttuurin merkityksestä yksilölle ja yhteisölle. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutustilanteissa. Kuunnellaan eri kieliä, katsellaan eri tapoja kirjoittaa, tehdään havaintoja sanojen lainautumisesta kielestä toiseen. Pohditaan, miten voi toimia, jos osaa kieltä vain vähän.

S2 Kielenopiskelutaidot

Opetellaan suunnittelemaan toimintaa yhdessä, antamaan ja ottamaan vastaan palautetta ja ottamaan vastuuta. Opetellaan tehokkaita kielenopiskelutapoja, kuten uusien sanojen ja rakenteiden aktiivista käyttöä omilla ilmaisulla, muistiinpainamiskeinoja, tuntemattoman sanan merkityksen päättämistä asiayhteydestä. Totutellaan arvioimaan omaa kielitaitoa esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua käyttäen.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan englantia monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana on oppilaiden jokapäiväinen elämänpiiri, kiinnostuksen kohteet sekä ajankohtaisuus, näkökulmana minä, me ja maailma. Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia, kuten esimerkiksi tervehtiminen, avun pyytäminen tai mielipiteen ilmaiseminen. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisten tekstien, kuten pienten tarinoiden, näytelmien, haastattelujen ja sanoitusten yhteydessä. Tarjotaan mahdollisuuksia harjoitella vaativampia kielenkäyttötilanteita. Opetellaan löytämään englanninkielistä aineistoa esimerkiksi ympäristöstä, verkosta ja kirjastosta. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan huomioon englannin kielen levinneisyys ja asema globaalin kommunikaation kielenä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytimiä ja intonaatiota. Harjoitellaan tunnistamaan englannin kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä.

T8 rohkaista oppilasta pitämään yllä viestintätilannetta käyttäen monenlaisia viestinnän jatkamisen keinoja

Sisältöalueet

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan englantia monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana on oppilaiden jokapäiväinen elämänpiiri, kiinnostuksen kohteet sekä ajankohtaisuus, näkökulmana minä, me ja maailma. Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia, kuten esimerkiksi tervehtiminen, avun pyytäminen tai mielipiteen ilmaiseminen. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisten tekstien, kuten pienten tarinoiden, näytelmien, haastattelujen ja sanoitusten yhteydessä. Tarjotaan mahdollisuuksia harjoitella vaativampia kielenkäyttötilanteita. Opetellaan löytämään englanninkielistä aineistoa esimerkiksi ympäristöstä, verkosta ja kirjastosta. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan huomioon englannin kielen levinneisyys ja asema globaalin kommunikaation kielenä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytimiä ja intonaatiota. Harjoitellaan tunnistamaan englannin kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L4 Monilukutaito **Peruste**

Arvioinnin kohde

Viestintästrategioiden käyttö

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Taitotaso A2.1: Oppilas osallistuu enenevässä määrin viestintään. Oppilas turvautuu harvemmin ei-kielellisiin ilmaisuihin. Oppilas joutuu pyytämään toistoa tai selvennystä melko usein. Oppilas osaa jonkin verran soveltaa viestintäkumppanin ilmaisuja omassa viestinnässään.

T9 tukea oppilaan viestinnän kulttuurista sopivuutta tarjoamalla mahdollisuuksia harjoitella monipuolisia sosiaalisia tilanteita

Sisältöalueet

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan englantia monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana on oppilaiden jokapäiväinen elämänpiiri, kiinnostuksen kohteet sekä ajankohtaisuus, näkökulmana minä, me ja maailma. Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia, kuten esimerkiksi tervehtiminen, avun pyytäminen tai mielipiteen ilmaiseminen. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisten tekstien, kuten pienten tarinoiden, näytelmien, haastattelujen ja sanoitusten yhteydessä. Tarjotaan mahdollisuuksia harjoitella vaativampia kielenkäyttötilanteita. Opetellaan löytämään englanninkielistä aineistoa esimerkiksi ympäristöstä, verkosta ja kirjastosta. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan huomioon englannin kielen levinneisyys ja asema globaalin kommunikaation kielenä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytimiä ja intonaatiota. Harjoitellaan tunnistamaan englannin kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu **Peruste**

L4 Monilukutaito **Peruste**

Arvioinnin kohde

Viestinnän kulttuurinen sopivuus

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Taitotaso A2.1: Oppilas selviytyy lyhyistä sosiaalisista tilanteista. Oppilas osaa käyttää yleisimpiä kohteliaita tervehdyksiä ja puhuttelumuotoja sekä esittää kohteliaasti esimerkiksi pyyntöjä, kutsuja, ehdotuksia ja anteeksipyyntöjä ja vastata sellaisiin.

T10 ohjata oppilasta työskentelemään vaativuudeltaan monentasoisten puhuttujen ja kirjoitettujen tekstien parissa käyttäen erilaisia ymmärtämisstrategioita

Sisältöalueet

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan englantia monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana on oppilaiden jokapäiväinen elämämpiiri, kiinnostuksen kohteet sekä ajankohtaisuus, näkökulmana minä, me ja maailma. Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia, kuten esimerkiksi tervehtiminen, avun pyytäminen tai mielipiteen ilmaiseminen. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisten tekstien, kuten pienten tarinoiden, näytelmien, haastattelujen ja sanoitusten yhteydessä. Tarjotaan mahdollisuuksia harjoitella vaativampia kielenkäyttötilanteita. Opetellaan löytämään englanninkielistä aineistoa esimerkiksi ympäristöstä, verkosta ja kirjastosta. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan huomioon englannin kielen levinneisyys ja asema globaalin kommunikaation kielenä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytimiä ja intonaatiota. Harjoitellaan tunnistamaan englannin kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L4 Monilukutaito **Peruste**

Arvioinnin kohde

Tekstien tulkintataidot

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
------------------	---------------

Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Taitotaso A2.1: Oppilas ymmärtää helppoja, tuttua sanastoa ja ilmaisuja sekä selkeää puhetta sisältäviä tekstejä. Oppilas ymmärtää lyhyiden, yksinkertaisten, itseään kiinnostavien viestien ydinsisällön ja tekstin pääajatuksen tuttua sanastoa sisältävästä, ennakoitavasta tekstistä. Oppilas pystyy hyvin yksinkertaiseen päättelyyn asiayhteyden tukena.
-----------------------------------	--

T11 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia tuottaa puhetta ja kirjoitusta aihepiirejä laajentaen sekä kiinnittäen huomiota myös keskeisiin rakenteisiin ja ääntämisen perussääntöihin

Keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tutustutaan kielten ja kulttuurien moninaisuuteen sekä englannin levinneisyyteen mm. internetissä. Pohditaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaa. Hankitaan tietoa kielen ja kulttuurin merkityksestä yksilölle ja yhteisölle. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutustilanteissa. Kuunnellaan eri kieliä, katsellaan eri tapoja kirjoittaa, tehdään havaintoja sanojen lainautumisesta kielestä toiseen. Pohditaan, miten voi toimia, jos osaa kieltä vain vähän.

Muhoksen kuntakohtainen lisäys:

Oppilaat voivat halutessaan esitellä missä maissa he ovat käyneet ja miten he ovat käyttäneet omaa kielitaitoaan. Lisäksi voidaan pohtia, miten toimitaan, jos kaikkia sanoja ei muistakaan tai ymmärrä.

S2 Kielenopiskelutaidot

Opetellaan suunnittelemaan toimintaa yhdessä, antamaan ja ottamaan vastaan palautetta ja ottamaan vastuuta. Opetellaan tehokkaita kielenopiskelutapoja, kuten uusien sanojen ja rakenteiden aktiivista käyttöä omilla ilmaisuilla, muistiinpainamiskeinoja, tuntemattoman sanan merkityksen päättelystä asiayhteydestä. Totutellaan arvioimaan omaa kielitaitoa esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua käyttäen.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan englantia monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä

elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana on oppilaiden jokapäiväinen elämänpiiri, kiinnostuksen kohteet sekä ajankohtaisuus, näkökulmana minä, me ja maailma. Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia, kuten esimerkiksi tervehtiminen, avun pyytäminen tai mielipiteen ilmaiseminen. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisten tekstien, kuten pienten tarinoiden, näytelmien, haastattelujen ja sanoitusten yhteydessä. Tarjotaan mahdollisuuksia harjoitella vaativampia kielenkäyttötilanteita. Opetellaan löytämään englanninkielistä aineistoa esimerkiksi ympäristöstä, verkosta ja kirjastosta. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan huomioon englannin kielen levinneisyys ja asema globaalin kommunikaation kielenä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytimiä ja intonaatiota. Harjoitellaan tunnistamaan englannin kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä.

Muhoksen kuntakohtainen lisäys:

Opetellaan kertomaan itsestä, omasta lähipiiristä, perheestä, koulusta ja omista kiinnostuksen kohteista erilaisten tehtävien avulla. Tutustutaan kielen perusrakenteisiin, substantiiveihin (myös monikossa) ja keskeisimpiin verbeihin, adjektiiveihin, numeraaleihin sekä joihinkin prepositioihin ja pronomineihin. Työskennellään erilaisten tekstien parissa oppilaan taitotaso huomioiden. Harjoitellaan kertomaan ja kirjoittamaan eri aihepiireistä yksinkertaisin peruslausein, hyödyntäen käytössä olevien oppimateriaalien sanastoa. Tehdään erilaisia tuottamistehtäviä, joita voidaan toteuttaa myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen.

Englannin A-oppimäärän oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 3-6

Vuosiluokka 6

Tavoitteet

T1 ohjata oppilasta havaitsemaan lähiympäristön ja maailman kielellinen ja kulttuurinen runsaus sekä englannin asema globaalin viestinnän kielenä

Sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tutustutaan kielten ja kulttuurien moninaisuuteen sekä englannin levinneisyyteen mm. internetissä. Pohditaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaa. Hankitaan tietoa kielen ja kulttuurin merkityksestä yksilölle ja yhteisölle. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutustilanteissa. Kuunnellaan eri kieliä, katsellaan eri tapoja kirjoittaa, tehdään havaintoja sanojen lainautumisesta kielestä toiseen. Pohditaan, miten voi toimia, jos osaa kieltä vain vähän.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu **Peruste**

Arvioinnin kohde

Kielellisen ympäristön hahmottaminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas osaa kuvata pääpiirteissään, millaisia kieliä on hänen lähiympäristössään, mitkä ovat maailman eniten puhutut kielet ja miten laajalti levinnyt englannin kieli on.

T2 motivoida oppilasta arvostamaan omaa kieli- ja kulttuuritaustansa sekä maailman kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta ja kohtaamaan ihmisiä ilman arvottavia ennako-oletuksia

Hyödynnetään kotikansainvälisyyttä yhteistyöllä kunnassa olevien ulkomaalaisten kanssa (esim. Päivärinteen vastaanottokeskus, valmistava opetusryhmä).

Sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tutustutaan kielten ja kulttuurien moninaisuuteen sekä englannin levinneisyyteen mm. internetissä. Pohditaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaa. Hankitaan tietoa kielen ja kulttuurin merkityksestä yksilölle ja yhteisölle. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutustilanteissa. Kuunnellaan eri kieliä, katsellaan eri tapoja kirjoittaa, tehdään havaintoja sanojen lainautumisesta kielestä toiseen. Pohditaan, miten voi toimia, jos osaa kieltä vain vähän.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen **Peruste**

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu **Peruste**

Arvioinnin kohde

Ei asetettu

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Ei käytetä arvosanan muodostamisen perusteena. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

T3 ohjata oppilasta havaitsemaan kieliä yhdistäviä ja erottavia ilmiöitä sekä tukea oppilaan kielellisen päättelykyvyn kehittymistä

Sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tutustutaan kielten ja kulttuurien moninaisuuteen sekä englannin levinneisyyteen mm. internetissä. Pohditaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaa. Hankitaan tietoa kielen ja kulttuurin merkityksestä yksilölle ja yhteisölle. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutustilanteissa. Kuunnellaan eri kieliä, katsellaan eri tapoja kirjoittaa, tehdään havaintoja sanojen lainautumisesta kielestä toiseen. Pohditaan, miten voi toimia, jos osaa kieltä vain vähän.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen **Peruste**

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu [Peruste](#)

Arvioinnin kohde

Kielellinen päättely

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas osaa tehdä havaintoja englannin kielen ja äidinkieltensä tai muun osaamansa kielen rakenteellisista, sanastollisista tai muista eroista ja yhtäläisyyksistä.

T4 ohjata oppilasta ymmärtämään, että englanniksi on saatavilla runsaasti aineistoa ja valitsemaan niistä omaa oppimistaan edistävää, sisällöltään ja vaikeustasoltaan sopivaa aineistoa

Sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tutustutaan kielten ja kulttuurien moninaisuuteen sekä englannin levinneisyyteen mm. internetissä. Pohditaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaa. Hankitaan tietoa kielen ja kulttuurin merkityksestä yksilölle ja yhteisölle. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutustilanteissa. Kuunnellaan eri kieliä, katsellaan eri tapoja kirjoittaa, tehdään havaintoja sanojen lainautumisesta kielestä toiseen. Pohditaan, miten voi toimia, jos osaa kieltä vain vähän.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu [Peruste](#)

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot [Peruste](#)

Arvioinnin kohde

Englanninkielisen aineiston löytäminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
------------------	---------------

Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas osaa kertoa, millaista englanninkielistä hänen omaa oppimistaan edistävää aineistoa on saatavilla.
-----------------------------------	--

T5 tutustua yhdessä opetuksen tavoitteisiin ja luoda salliva opiskeluilmapiiri, jossa tärkeintä on viestin välittyminen sekä kannustava yhdessä oppiminen

Sisältöalueet

S2 Kielenopiskelutaidot

Opetellaan suunnittelemaan toimintaa yhdessä, antamaan ja ottamaan vastaan palautetta ja ottamaan vastuuta. Opetellaan tehokkaita kielenopiskelutapoja, kuten uusien sanojen ja rakenteiden aktiivista käyttöä omissa ilmaisuissa, muistiinpainamiskeinoja, tuntemattoman sanan merkityksen päättelystä asiayhteydestä. Totutellaan arvioimaan omaa kielitaitoa esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua käyttäen.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen **Peruste**
L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot **Peruste**

Arvioinnin kohde

Tietoisuus tavoitteista ja toiminta ryhmässä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas osaa kuvata opiskelun tavoitteita ja osallistuu ryhmän yhteisten tehtävien tekoon.

T6 ohjata oppilasta ottamaan vastuuta omasta kielenopiskelustaan ja kannustaa harjaannuttamaan kielitaitoaan rohkeasti ja myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen sekä kokeilemaan, millaiset tavat oppia kieliä sopivat hänelle parhaiten

Sisältöalueet

S2 Kielenopiskelutaidot

Opetellaan suunnittelemaan toimintaa yhdessä, antamaan ja ottamaan vastaan palautetta ja ottamaan vastuuta. Opetellaan tehokkaita kielenopiskelutapoja, kuten uusien sanojen ja rakenteiden aktiivista käyttöä omissa ilmaisuissa, muistiinpainamiskeinoja, tuntemattoman sanan merkityksen päättämistä asiayhteydestä. Totutellaan arvioimaan omaa kielitaitoa esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua käyttäen.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

- L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen **Peruste**
- L4 Monilukutaito **Peruste**
- L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen **Peruste**
- L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys **Peruste**

Arvioinnin kohde

Kielenopiskelutavoitteiden asettaminen ja löytäminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas asettaa tavoitteita kielenopiskelulleen, harjoittelee erilaisia tapoja opiskella kieliä käyttäen myös tieto- ja viestintäteknologiaa, harjaannuttaa ja arvioi taitojaan

T7 ohjata oppilasta harjoittelemaan vuorovaikutusta aihepiiriltään monenlaisissa tilanteissa rohkaisten viestinnän jatkumiseen mahdollisista katkoksista huolimatta

Sisältöalueet

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan englantia monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana on oppilaiden jokapäiväinen elämämpiiri, kiinnostuksen kohteet sekä ajankohtaisuus, näkökulmana minä, me ja maailma. Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia, kuten esimerkiksi tervehtiminen, avun pyytäminen tai mielipiteen ilmaiseminen. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisten tekstien, kuten pienten tarinoiden, näytelmien, haastattelujen ja sanoitusten yhteydessä. Tarjotaan mahdollisuuksia harjoitella vaativampia kielenkäyttötilanteita. Opetellaan

löytämään englanninkielistä aineistoa esimerkiksi ympäristöstä, verkosta ja kirjastosta. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan huomioon englannin kielen levinneisyys ja asema globaalin kommunikaation kielenä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytimiä ja intonaatiota. Harjoitellaan tunnistamaan englannin kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu **Peruste**

L4 Monilukutaito **Peruste**

L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen **Peruste**

L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen **Peruste**

Arvioinnin kohde

Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Taitotaso A2.1: Oppilas pystyy vaihtamaan ajatuksia tai tietoja tutuissa ja jokapäiväisissä tilanteissa sekä toisinaan ylläpitämään viestintätilannetta.

Keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tutustutaan kielten ja kulttuurien moninaisuuteen sekä englannin levinneisyyteen mm. internetissä. Pohditaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaa. Hankitaan tietoa kielen ja kulttuurin merkityksestä yksilölle ja yhteisölle. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutustilanteissa. Kuunnellaan eri kieliä, katsellaan eri tapoja kirjoittaa, tehdään havaintoja sanojen lainautumisesta kielestä toiseen. Pohditaan, miten voi toimia, jos osaa kieltä vain vähän.

S2 Kielenopiskelutaidot

Opetellaan suunnittelemaan toimintaa yhdessä, antamaan ja ottamaan vastaan palautetta ja ottamaan vastuuta. Opetellaan tehokkaita kielenopiskelutapoja, kuten uusien sanojen ja rakenteiden aktiivista käyttöä omissa ilmaisuihissa, muistiinpainamiskeinoja, tuntemattoman sanan merkityksen päättelystä asiayhteydestä. Totutellaan arvioimaan omaa kielitaitoa esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua käyttäen.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan englantia monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana on oppilaiden jokapäiväinen elämänpiiri, kiinnostuksen kohteet sekä ajankohtaisuus, näkökulmana minä, me ja maailma. Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia, kuten esimerkiksi tervehtiminen, avun pyytäminen tai mielipiteen ilmaiseminen. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisten tekstien, kuten pienten tarinoiden, näytelmien, haastattelujen ja sanoitusten yhteydessä. Tarjotaan mahdollisuuksia harjoitella vaativampia kielenkäyttötilanteita. Opetellaan löytämään englanninkielistä aineistoa esimerkiksi ympäristöstä, verkosta ja kirjastosta. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan huomioon englannin kielen levinneisyys ja asema globaalin kommunikaation kielenä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytimiä ja intonaatiota. Harjoitellaan tunnistamaan englannin kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä.

T8 rohkaista oppilasta pitämään yllä viestintätilannetta käyttäen monenlaisia viestinnän jatkamisen keinoja

Sisältöalueet

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan englantia monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana on oppilaiden jokapäiväinen elämänpiiri, kiinnostuksen kohteet sekä ajankohtaisuus, näkökulmana minä, me ja maailma. Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia, kuten esimerkiksi tervehtiminen, avun pyytäminen tai mielipiteen ilmaiseminen. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisten tekstien, kuten pienten tarinoiden, näytelmien, haastattelujen ja sanoitusten yhteydessä. Tarjotaan mahdollisuuksia harjoitella vaativampia kielenkäyttötilanteita. Opetellaan löytämään englanninkielistä aineistoa esimerkiksi ympäristöstä, verkosta ja kirjastosta. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan huomioon englannin kielen levinneisyys ja asema globaalin kommunikaation kielenä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytimiä ja intonaatiota. Harjoitellaan tunnistamaan englannin kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L4 Monilukutaito **Peruste**

Arvioinnin kohde

Viestintästrategioiden käyttö

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Taitotaso A2.1: Oppilas osallistuu enenevässä määrin viestintään. Oppilas turvautuu harvemmin ei-kielellisiin ilmaisuihin. Oppilas joutuu pyytämään toistoa tai selvennystä melko usein. Oppilas osaa jonkin verran soveltaa viestintäkumppanin ilmaisuja omassa viestinnässään.

T9 tukea oppilaan viestinnän kulttuurista sopivuutta tarjoamalla mahdollisuuksia harjoitella monipuolisia sosiaalisia tilanteita

Osallistutaan mahdollisuuksien mukaan kansainväliseen yhteistyöhön (esim. kaverikoulut, Erasmus- ja etwinningprojektit).

Sisältöalueet

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan englantia monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana on oppilaiden jokapäiväinen elämänpiiri, kiinnostuksen kohteet sekä ajankohtaisuus, näkökulmana minä, me ja maailma. Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia, kuten esimerkiksi tervehtiminen, avun pyytäminen tai mielipiteen ilmaiseminen. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisten tekstien, kuten pienten tarinoiden, näytelmien, haastattelujen ja sanoitusten yhteydessä. Tarjotaan mahdollisuuksia harjoitella vaativampia kielenkäyttötilanteita. Opetellaan löytämään englanninkielistä aineistoa esimerkiksi ympäristöstä, verkosta ja kirjastosta. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan huomioon englannin kielen levinneisyys ja asema globaalin kommunikaation kielenä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytmiä ja intonaatiota. Harjoitellaan tunnistamaan englannin kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu **Peruste**

L4 Monilukutaito **Peruste**

Arvioinnin kohde

Viestinnän kulttuurinen sopivuus

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Taitotaso A2.1: Oppilas selviytyy lyhyistä sosiaalisista tilanteista. Oppilas osaa käyttää yleisimpiä kohteliaita tervehdyksiä ja puhuttelumuotoja sekä esittää kohteliaasti esimerkiksi pyyntöjä, kutsuja, ehdotuksia ja anteeksipyyntöjä ja vastata sellaisiin.

T10 ohjata oppilasta työskentelemään vaativuudeltaan monentasoisten puhuttujen ja kirjoitettujen tekstien parissa käyttäen erilaisia ymmärtämisstrategioita

Sisältöalueet

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan englantia monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana on oppilaiden jokapäiväinen elämämpiiri, kiinnostuksen kohteet sekä ajankohtaisuus, näkökulmana minä, me ja maailma. Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia, kuten esimerkiksi tervehtiminen, avun pyytäminen tai mielipiteen ilmaiseminen. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisten tekstien, kuten pienten tarinoiden, näytelmien, haastattelujen ja sanoitusten yhteydessä. Tarjotaan mahdollisuuksia harjoitella vaativampia kielenkäyttötilanteita. Opetellaan löytämään englanninkielistä aineistoa esimerkiksi ympäristöstä, verkosta ja kirjastosta. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan huomioon englannin kielen levinneisyys ja asema globaalissa kommunikaation kielenä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytimiä ja intonaatiota. Harjoitellaan tunnistamaan englannin kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L4 Monilukutaito **Peruste**

Arvioinnin kohde

Tekstien tulkintataidot

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Taitotaso A2.1: Oppilas ymmärtää helppoja, tuttua sanastoa ja ilmaisuja sekä selkeää puhetta sisältäviä tekstejä. Oppilas ymmärtää lyhyiden, yksinkertaisten, itseään kiinnostavien viestien ydinsisällön ja tekstin pääajatuksen tuttua sanastoa sisältävästä, ennakoitavasta tekstistä. Oppilas pystyy hyvin yksinkertaiseen päättelyyn asiayhteyden tukena.

T11 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia tuottaa puhetta ja kirjoitusta aihepiirejä laajentaen sekä kiinnittäen huomiota myös keskeisiin rakenteisiin ja ääntämisen perussääntöihin

Keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tutustutaan kielten ja kulttuurien moninaisuuteen sekä englannin levinneisyyteen mm. internetissä. Pohditaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaa. Hankitaan tietoa kielen ja kulttuurin merkityksestä yksilölle ja yhteisölle. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutustilanteissa. Kuunnellaan eri kieliä, katsellaan eri tapoja kirjoittaa, tehdään havaintoja sanojen lainautumisesta kielestä toiseen. Pohditaan, miten voi toimia, jos osaa kieltä vain vähän.

[Muhoksen kuntakohtainen lisäys:](#)

[Tutustutaan englanninkielisiin maihin ja niiden kulttuureihin.](#)

[Oppilaat voivat halutessaan esitellä missä maissa he ovat käyneet ja miten he ovat käyttäneet omaa kielitaitoaan. Lisäksi voidaan pohtia, miten toimitaan, jos kaikkia sanoja ei muistakaan tai ymmärrä.](#)

[Osallistutaan mahdollisuuksien mukaan esim. Erasmus+ -projekti, e-Twinning, ystävyyskoulutoimintaan.](#)

S2 Kielenopiskelutaidot

Opetellaan suunnittelemaan toimintaa yhdessä, antamaan ja ottamaan vastaan palautetta ja ottamaan vastuuta. Opetellaan tehokkaita kielenopiskelutapoja, kuten uusien sanojen ja rakenteiden aktiivista käyttöä omissa ilmaisuissa, muistiinpainamiskeinoja, tuntemattoman sanan merkityksen päättelemistä asiayhteydestä. Totutellaan arvioimaan omaa kielitaitoa esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua käyttäen.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan englantia monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana on oppilaiden jokapäiväinen elämänpiiri, kiinnostuksen kohteet sekä ajankohtaisuus, näkökulmana minä, me ja maailma. Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia, kuten esimerkiksi tervehtiminen, avun pyytäminen tai mielipiteen ilmaiseminen. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisten tekstien, kuten pienten tarinoiden, näytelmien, haastattelujen ja sanoitusten yhteydessä. Tarjotaan mahdollisuuksia harjoitella vaativampia kielenkäyttötilanteita. Opetellaan löytämään englanninkielistä aineistoa esimerkiksi ympäristöstä, verkosta ja kirjastosta. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan huomioon englannin kielen levinneisyys ja asema globaalissa kommunikaation kielenä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytimiä ja intonaatiota. Harjoitellaan tunnistamaan englannin kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä.

Muhoksen kuntakohtainen lisäys:

Syvennetään aikamuotojen käyttöä erityisesti imperfektiä. Harjoitellaan monimutkaisempia lauserakenteita ja sanajärjestystä. Harjoitellaan monipuolisesti erilaisia kielen tuottamiseen liittyviä tapoja ja tilanteita esim. haastattelut, pienet näytelmät, esitelmät (live/video), päiväkirja, blogi.

Englannin A-oppimäärän oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 3-6

Vuosiluokka 5

Tavoitteet

T1 ohjata oppilasta havaitsemaan lähiympäristön ja maailman kielellinen ja kulttuurinen runsaus sekä englannin asema globaalin viestinnän kielenä

Sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tutustutaan kielten ja kulttuurien moninaisuuteen sekä englannin levinneisyyteen mm. internetissä. Pohditaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaa. Hankitaan tietoa kielen ja kulttuurin merkityksestä yksilölle ja yhteisölle. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutustilanteissa. Kuunnellaan eri kieliä, katsellaan eri tapoja kirjoittaa, tehdään havaintoja sanojen lainautumisesta kielestä toiseen. Pohditaan, miten voi toimia, jos osaa kieltä vain vähän.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu **Peruste**

Arvioinnin kohde

Kielellisen ympäristön hahmottaminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas osaa kuvata pääpiirteissään, millaisia kieliä on hänen lähiympäristössään, mitkä ovat maailman eniten puhutut kielet ja miten laajalti levinnyt englannin kieli on.

T2 motivoida oppilasta arvostamaan omaa kieli- ja kulttuuritaustansa sekä maailman kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta ja kohtaamaan ihmisiä ilman arvottavia ennako-oletuksia

Hyödynnetään kotikansainvälisyyttä yhteistyöllä kunnassa olevien ulkomaalaisten kanssa (esim. Päivärinteen vastaanottokeskus, valmistava opetusryhmä).

Sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tutustutaan kielten ja kulttuurien moninaisuuteen sekä englannin levinneisyyteen mm. internetissä. Pohditaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaa. Hankitaan tietoa kielen ja kulttuurin merkityksestä yksilölle ja yhteisölle. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutustilanteissa. Kuunnellaan eri kieliä, katsellaan eri tapoja kirjoittaa, tehdään havaintoja sanojen lainautumisesta kielestä toiseen. Pohditaan, miten voi toimia, jos osaa kieltä vain vähän.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen **Peruste**

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu **Peruste**

Arvioinnin kohde

Ei asetettu

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Ei käytetä arvosanan muodostamisen perusteena. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

T3 ohjata oppilasta havaitsemaan kieliä yhdistäviä ja erottavia ilmiöitä sekä tukea oppilaan kielellisen päättelykyvyn kehittymistä

Sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tutustutaan kielten ja kulttuurien moninaisuuteen sekä englannin levinneisyyteen mm. internetissä. Pohditaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaa. Hankitaan tietoa kielen ja kulttuurin merkityksestä yksilölle ja yhteisölle. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutustilanteissa. Kuunnellaan eri kieliä, katsellaan eri tapoja kirjoittaa, tehdään havaintoja sanojen lainautumisesta kielestä toiseen. Pohditaan, miten voi toimia, jos osaa kieltä vain vähän.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen **Peruste**

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu [Peruste](#)

Arvioinnin kohde

Kielellinen päättely

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas osaa tehdä havaintoja englannin kielen ja äidinkielenensä tai muun osaamansa kielen rakenteellisista, sanastollisista tai muista eroista ja yhtäläisyyksistä.

T4 ohjata oppilasta ymmärtämään, että englanniksi on saatavilla runsaasti aineistoa ja valitsemaan niistä omaa oppimistaan edistävää, sisällöltään ja vaikeustasoltaan sopivaa aineistoa

Sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tutustutaan kielten ja kulttuurien moninaisuuteen sekä englannin levinneisyyteen mm. internetissä. Pohditaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaa. Hankitaan tietoa kielen ja kulttuurin merkityksestä yksilölle ja yhteisölle. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutustilanteissa. Kuunnellaan eri kieliä, katsellaan eri tapoja kirjoittaa, tehdään havaintoja sanojen lainautumisesta kielestä toiseen. Pohditaan, miten voi toimia, jos osaa kieltä vain vähän.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu [Peruste](#)

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot [Peruste](#)

Arvioinnin kohde

Englanninkielisen aineiston löytäminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
------------------	---------------

Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas osaa kertoa, millaista englanninkielistä hänen omaa oppimistaan edistävää aineistoa on saatavilla.
-----------------------------------	--

T5 tutustua yhdessä opetuksen tavoitteisiin ja luoda salliva opiskeluilmapiiri, jossa tärkeintä on viestin välittyminen sekä kannustava yhdessä oppiminen

Sisältöalueet

S2 Kielenopiskelutaidot

Opetellaan suunnittelemaan toimintaa yhdessä, antamaan ja ottamaan vastaan palautetta ja ottamaan vastuuta. Opetellaan tehokkaita kielenopiskelutapoja, kuten uusien sanojen ja rakenteiden aktiivista käyttöä omissa ilmaisuissa, muistiinpainamiskeinoja, tuntemattoman sanan merkityksen päättelystä asiayhteydestä. Totutellaan arvioimaan omaa kielitaitoa esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua käyttäen.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen **Peruste**
L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot **Peruste**

Arvioinnin kohde

Tietoisuus tavoitteista ja toiminta ryhmässä

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas osaa kuvata opiskelun tavoitteita ja osallistuu ryhmän yhteisten tehtävien tekoon.

T6 ohjata oppilasta ottamaan vastuuta omasta kielenopiskelustaan ja kannustaa harjaannuttamaan kielitaitoaan rohkeasti ja myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen sekä kokeilemaan, millaiset tavat oppia kieliä sopivat hänelle parhaiten

Sisältöalueet

S2 Kielenopiskelutaidot

Opetellaan suunnittelemaan toimintaa yhdessä, antamaan ja ottamaan vastaan palautetta ja ottamaan vastuuta. Opetellaan tehokkaita kielenopiskelutapoja, kuten uusien sanojen ja rakenteiden aktiivista käyttöä omissa ilmaisuissa, muistiinpainamiskeinoja, tuntemattoman sanan merkityksen päättämistä asiayhteydestä. Totutellaan arvioimaan omaa kielitaitoa esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua käyttäen.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

- L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen **Peruste**
- L4 Monilukutaito **Peruste**
- L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen **Peruste**
- L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys **Peruste**

Arvioinnin kohde

Kielenopiskelutavoitteiden asettaminen ja löytäminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas asettaa tavoitteita kielenopiskelulle, harjoittelee erilaisia tapoja opiskella kieliä käyttäen myös tieto- ja viestintäteknologiaa, harjaannuttaa ja arvioi taitojaan

T7 ohjata oppilasta harjoittelemaan vuorovaikutusta aihepiiriltään monenlaisissa tilanteissa rohkaisten viestinnän jatkumiseen mahdollisista katkoksista huolimatta

Sisältöalueet

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan englantia monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana on oppilaiden jokapäiväinen elämämpiiri, kiinnostuksen kohteet sekä ajankohtaisuus, näkökulmana minä, me ja maailma. Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia, kuten esimerkiksi tervehtiminen, avun pyytäminen tai mielipiteen ilmaiseminen. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisten tekstien, kuten pienten tarinoiden, näytelmien, haastattelujen ja sanoitusten yhteydessä. Tarjotaan mahdollisuuksia harjoitella vaativampia kielenkäyttötilanteita. Opetellaan

löytämään englanninkielistä aineistoa esimerkiksi ympäristöstä, verkosta ja kirjastosta. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan huomioon englannin kielen levinneisyys ja asema globaalien kommunikation kielenä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytimiä ja intonaatiota. Harjoitellaan tunnistamaan englannin kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu **Peruste**

L4 Monilukutaito **Peruste**

L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen **Peruste**

L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen **Peruste**

Arvioinnin kohde

Vuorovaikutus erilaisissa tilanteissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Taitotaso A2.1: Oppilas pystyy vaihtamaan ajatuksia tai tietoja tutuissa ja jokapäiväisissä tilanteissa sekä toisinaan ylläpitämään viestintätilannetta.

Keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tutustutaan kielten ja kulttuurien moninaisuuteen sekä englannin levinneisyyteen mm. internetissä. Pohditaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaa. Hankitaan tietoa kielen ja kulttuurin merkityksestä yksilölle ja yhteisölle. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutustilanteissa. Kuunnellaan eri kieliä, katsellaan eri tapoja kirjoittaa, tehdään havaintoja sanojen lainautumisesta kielestä toiseen. Pohditaan, miten voi toimia, jos osaa kieltä vain vähän.

S2 Kielenopiskelutaidot

Opetellaan suunnittelemaan toimintaa yhdessä, antamaan ja ottamaan vastaan palautetta ja ottamaan vastuuta. Opetellaan tehokkaita kielenopiskelutapoja, kuten uusien sanojen ja rakenteiden aktiivista käyttöä omilla ilmaisuihilla, muistiinpainamiskeinoja, tuntemattoman sanan merkityksen päättelystä asiayhteydestä. Totutellaan arvioimaan omaa kielitaitoa esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua käyttäen.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan englantia monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana on oppilaiden jokapäiväinen elämänpiiri, kiinnostuksen kohteet sekä ajankohtaisuus, näkökulmana minä, me ja maailma. Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia, kuten esimerkiksi tervehtiminen, avun pyytäminen tai mielipiteen ilmaiseminen. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisten tekstien, kuten pienten tarinoiden, näytelmien, haastattelujen ja sanoitusten yhteydessä. Tarjotaan mahdollisuuksia harjoitella vaativampia kielenkäyttötilanteita. Opetellaan löytämään englanninkielistä aineistoa esimerkiksi ympäristöstä, verkosta ja kirjastosta. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan huomioon englannin kielen levinneisyys ja asema globaalin kommunikaation kielenä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytimiä ja intonaatiota. Harjoitellaan tunnistamaan englannin kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä.

T8 rohkaista oppilasta pitämään yllä viestintätilannetta käyttäen monenlaisia viestinnän jatkamisen keinoja

Sisältöalueet

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan englantia monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana on oppilaiden jokapäiväinen elämänpiiri, kiinnostuksen kohteet sekä ajankohtaisuus, näkökulmana minä, me ja maailma. Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia, kuten esimerkiksi tervehtiminen, avun pyytäminen tai mielipiteen ilmaiseminen. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisten tekstien, kuten pienten tarinoiden, näytelmien, haastattelujen ja sanoitusten yhteydessä. Tarjotaan mahdollisuuksia harjoitella vaativampia kielenkäyttötilanteita. Opetellaan löytämään englanninkielistä aineistoa esimerkiksi ympäristöstä, verkosta ja kirjastosta. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan huomioon englannin kielen levinneisyys ja asema globaalin kommunikaation kielenä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytimiä ja intonaatiota. Harjoitellaan tunnistamaan englannin kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L4 Monilukutaito **Peruste**

Arvioinnin kohde

Viestintästrategioiden käyttö

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Taitotaso A2.1: Oppilas osallistuu enenevässä määrin viestintään. Oppilas turvautuu harvemmin ei-kielellisiin ilmaisuihin. Oppilas joutuu pyytämään toistoa tai selvennystä melko usein. Oppilas osaa jonkin verran soveltaa viestintäkumppanin ilmaisuja omassa viestinnässään.

T9 tukea oppilaan viestinnän kulttuurista sopivuutta tarjoamalla mahdollisuuksia harjoitella monipuolisia sosiaalisia tilanteita

Osallistutaan mahdollisuuksien mukaan kansainväliseen yhteistyöhön (esim. kaverikoulu, Erasmus- ja etwinningprojektit).

Sisältöalueet

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan englantia monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana on oppilaiden jokapäiväinen elämänpiiri, kiinnostuksen kohteet sekä ajankohtaisuus, näkökulmana minä, me ja maailma. Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia, kuten esimerkiksi tervehtiminen, avun pyytäminen tai mielipiteen ilmaiseminen. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisten tekstien, kuten pienten tarinoiden, näytelmien, haastattelujen ja sanoitusten yhteydessä. Tarjotaan mahdollisuuksia harjoitella vaativampia kielenkäyttötilanteita. Opetellaan löytämään englanninkielistä aineistoa esimerkiksi ympäristöstä, verkosta ja kirjastosta. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan huomioon englannin kielen levinneisyys ja asema globaalin kommunikaation kielenä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytmiä ja intonaatiota. Harjoitellaan tunnistamaan englannin kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu **Peruste**

L4 Monilukutaito **Peruste**

Arvioinnin kohde

Viestinnän kulttuurinen sopivuus

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Taitotaso A2.1: Oppilas selviytyy lyhyistä sosiaalisista tilanteista. Oppilas osaa käyttää yleisimpiä kohteliaita tervehdyksiä ja puhuttelumuotoja sekä esittää kohteliaasti esimerkiksi pyyntöjä, kutsuja, ehdotuksia ja anteeksipyyntöjä ja vastata sellaisiin.

T10 ohjata oppilasta työskentelemään vaativuudeltaan monentasoisten puhuttujen ja kirjoitettujen tekstien parissa käyttäen erilaisia ymmärtämisstrategioita

Sisältöalueet

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan englantia monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana on oppilaiden jokapäiväinen elämämpiiri, kiinnostuksen kohteet sekä ajankohtaisuus, näkökulmana minä, me ja maailma. Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia, kuten esimerkiksi tervehtiminen, avun pyytäminen tai mielipiteen ilmaiseminen. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisten tekstien, kuten pienten tarinoiden, näytelmien, haastattelujen ja sanoitusten yhteydessä. Tarjotaan mahdollisuuksia harjoitella vaativampia kielenkäyttötilanteita. Opetellaan löytämään englanninkielistä aineistoa esimerkiksi ympäristöstä, verkosta ja kirjastosta. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan huomioon englannin kielen levinneisyys ja asema globaalin kommunikaation kielenä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytimiä ja intonaatiota. Harjoitellaan tunnistamaan englannin kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L4 Monilukutaito **Peruste**

Arvioinnin kohde

Tekstien tulkintataidot

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Taitotaso A2.1: Oppilas ymmärtää helppoja, tuttua sanastoa ja ilmaisuja sekä selkeää puhetta sisältäviä tekstejä. Oppilas ymmärtää lyhyiden, yksinkertaisten, itseään kiinnostavien viestien ydinsisällön ja tekstin pääajatuksen tuttua sanastoa sisältävästä, ennakoitavasta tekstistä. Oppilas pystyy hyvin yksinkertaiseen päättelyyn asiayhteyden tukena.

T11 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia tuottaa puhetta ja kirjoitusta aihepiirejä laajentaen sekä kiinnittäen huomiota myös keskeisiin rakenteisiin ja ääntämisen perussääntöihin

Keskeiset sisältöalueet

S1 Kasvu kulttuuriseen moninaisuuteen ja kielitietoisuuteen

Tutustutaan kielten ja kulttuurien moninaisuuteen sekä englannin levinneisyyteen mm. internetissä. Pohditaan omaa kieli- ja kulttuuritaustaa. Hankitaan tietoa kielen ja kulttuurin merkityksestä yksilölle ja yhteisölle. Harjoitellaan arvostavaa kielenkäyttöä vuorovaikutustilanteissa. Kuunnellaan eri kieliä, katsellaan eri tapoja kirjoittaa, tehdään havaintoja sanojen lainautumisesta kielestä toiseen. Pohditaan, miten voi toimia, jos osaa kieltä vain vähän.

[Muhoksen kuntakohtainen lisäys:](#)

[Tutustutaan englanninkielisiin maihin ja niiden kulttuureihin.](#)

[Oppilaat voivat halutessaan esitellä missä maissa he ovat käyneet ja miten he ovat käyttäneet omaa kielitaitoaan. Lisäksi voidaan pohtia, miten toimitaan, jos kaikkia sanoja ei muistakaan tai ymmärrä.](#)

S2 Kielenopiskelutaidot

Opetellaan suunnittelemaan toimintaa yhdessä, antamaan ja ottamaan vastaan palautetta ja ottamaan vastuuta. Opetellaan tehokkaita kielenopiskelutapoja, kuten uusien sanojen ja rakenteiden aktiivista käyttöä omissa ilmaisuihin, muistiinpainamiskeinoja, tuntemattoman sanan merkityksen päättelystä asiayhteydestä. Totutellaan arvioimaan omaa kielitaitoa esimerkiksi Eurooppalaista kielisalkkua käyttäen.

S3 Kehittyvä kielitaito, taito toimia vuorovaikutuksessa, taito tulkita tekstejä, taito tuottaa tekstejä

Opetellaan kuulemaan, puhumaan, lukemaan ja kirjoittamaan englantia monenlaisista aiheista. Keskeisiä aiheita ovat minä itse, perheeni, ystäväni, koulu, harrastukset ja vapaa-ajan vietto sekä elämä ja toiminta englanninkielisessä ympäristössä. Lisäksi valitaan aiheita yhdessä. Sisältöjen valinnassa lähtökohtana on oppilaiden jokapäiväinen elämänpiiri, kiinnostuksen kohteet sekä ajankohtaisuus, näkökulmana minä, me ja maailma. Valitaan erilaisia kielenkäyttötarkoituksia, kuten esimerkiksi tervehtiminen, avun pyytäminen tai mielipiteen ilmaiseminen. Sanastoa ja rakenteita opetellaan monenlaisten tekstien, kuten pienten tarinoiden, näytelmien, haastattelujen ja sanoitusten yhteydessä. Tarjotaan mahdollisuuksia harjoitella vaativampia kielenkäyttötilanteita. Opetellaan löytämään englanninkielistä aineistoa esimerkiksi ympäristöstä, verkosta ja kirjastosta. Valittaessa tekstejä ja aiheita otetaan huomioon englannin kielen levinneisyys ja asema globaalissa kommunikaation kielenä. Havainnoidaan ja harjoitellaan runsaasti ääntämistä sekä sana- ja lausepainoa, puherytimiä ja intonaatiota. Harjoitellaan tunnistamaan englannin kielen foneettisen tarkekirjoituksen merkkejä.

Muhoksen kuntakohtainen lisäys:

Vahvistetaan kielitaitoa erilaisilla tuottamistehtävillä viestintätilanteissa esim. haastattelut, lyhyet esitykset (live/video), lyhyiden tarinoiden kirjoittaminen mm. hyödyntämällä Eurooppalaista kielisalkkua. Harjoitellaan ottamaan huomioon tilanteen mukainen kohteliaisuus ja intonaatio. Opetellaan kertomaan tapahtumista eri aikamuodoissa. Erilaiset tuottamistehtävät sisältävät entistä monipuolisempaa sanastoa ja erilaisia lauserakenteita.

Oppilaan oppimisen arviointi englannin A-oppimäärässä vuosiluokilla 3-6

3-6- vuosiluokan väliarviointi toteutetaan arviointikeskustelulla, joka toteutetaan syyslukukauden päätteeksi tai viimeistään tammikuun loppuun mennessä.

Lukuvuositolustus:

3-6 vuosiluokan oppilaat arvioidaan numeroin.

3. vuosiluokan oppilaat arvioidaan sanallisesti.

4.-6. vuosiluokan oppilaat arvioidaan numeroin.

Sanallisen arvioinnin perusteet:

1= kiitettävä, 2=hyvä, 3=tydyttävä ja 4=taito kehittymässä

Arvioitavat kohdat:

Osaat keskeiset asiat (ymmärtäminen ja tuottaminen)

1= Hallitsee opetetut asiat kiitettävästi.

2= Hallitsee opetetut asiat hyvin.

3= Hallitsee opetetut asiat tyydyttävästi.

4= Taito on kehittymässä.

Osallistut tuntityöskentelyyn

1= Viittaa oppitunneilla pääsääntöisesti. Osallistuu pari- ja ryhmätehtäviin innokkaasti. Tekee kotitehtävät aina.

2= Viittaa oppitunneilla usein. Osallistuu pari- ja pienryhmätehtäviin useimmiten innokkaasti. Tekee kotitehtävät useimmiten.

3= Viittaa harvoin oppitunneilla. Tarvitsee usein opettajan ohjausta osallistuakseen pari- ja pienryhmätehtäviin. Unohtaa tehdä kotiläksyt usein.

4= Ei osallistu opetuskeskusteluun. Osallistuminen pari- ja pienryhmätehtäviin on vastahakoista. Unohtaa tehdä kotitehtävät toistuvasti.

HISTORIA

Oppiaineen tehtävä:

Historian opetuksen tehtävänä on kehittää oppilaiden historiatietoisuutta ja kulttuurien tuntemusta sekä kannustaa heitä omaksumaan vastuullisen kansalaisuuden periaatteet. Menneisyyttä koskevan tiedon avulla oppilaita ohjataan ymmärtämään nykyisyyteen johtanutta kehitystä, henkisen ja aineellisen työn arvoa sekä pohtimaan tulevaisuuden valintoja. Oppilaita ohjataan näkemään yksilön merkitys historiallisena toimijana sekä oivaltamaan toiminnan taustalla esiintyviä tekijöitä ja ihmisten motiiveja. Tarkoituksena on tukea oppilaiden identiteetin rakentumista sekä edistää heidän kasvuaan aktiivisiksi ja erilaisuutta ymmärtäviksi yhteiskunnan jäseniksi.

Historianopetuksessa oppilaat paneutuvat erilaisten toimijoiden tuottaman tiedon kriittiseen käsittelyyn ja historiallisen lähdeaineiston ulottuvuuksiin. Opetuksessa syvennyttään lisäksi historiantutkimuksen lähtökohtaan, jonka mukaan menneestä pyritään muodostamaan mahdollisimman luotettava kuva saatavilla olevan todistusaineiston perusteella. Opetuksen tavoitteena on kehittää historian tekstitaitoja: taitoa lukea ja analysoida menneisyyden toimijoiden tuottamia lähteitä sekä tehdä päteviä tulkintoja niiden tarkoituksesta ja merkityksestä.

Oppilaita ohjataan ymmärtämään historiatiedon tulkinnallisuutta ja moniperspektiivisyyttä sekä selittämään historiallisessa kehityksessä ilmenevää muutosta ja jatkuvuutta. Historianopetus auttaa oppilaita tunnistamaan yhteiskunnassa olevia arvoja, arvojännitteitä ja niissä tapahtuneita muutoksia eri aikoina.

Oppiaineen tehtävä vuosiluokilla 4-6

Vuosiluokilla 4-6 historian opetuksen tehtävänä on perehdyttää oppilaat historiallisen tiedon luonteeseen, tiedon hankkimiseen sekä peruskäsitteisiin. Pyrkimyksenä on herättää oppilaiden kiinnostus menneitä aikoja, ihmisen toimintaa, sen merkitystä ja ymmärtämistä kohtaan. Perusteissa määriteltyjen sisältöjen opetuksessa korostetaan toiminnallisia ja elämyksellisiä työtapoja.

Historian oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 4-6

Oppiaineen tavoitteiden kannalta on tärkeä valita elämyksellisiä ja toiminnallisia työtapoja, esimerkiksi erilaisten lähteiden tutkimista, kerrontaa, draamaa, leikkiä ja pelejä. Tavoitteena on vahvistaa oppilaiden historian tekstien ja ympäristön lukutaitoa sekä harjoitella tulkintojen tekemistä itsenäisesti ja toisten kanssa. Opiskelussa hankitaan ja käytetään historiallista tietoa erilaisissa oppimisympäristöissä tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntäen. Historia oppiaineena sopii hyvin integroitavaksi muiden oppiaineiden kanssa.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki historiassa vuosiluokilla 4-6

Historianopetuksessa oppilaita ohjataan tutkivaan opiskelutapaan ja heitä rohkaistaan tekemään tulkintoja, vertailemaan, tekemään johtopäätöksiä ja soveltamaan hankittua tietoa sekä suullisesti että kirjallisesti. Tekstien ymmärtämiseen ohjataan avaamalla teksteissä käytettyjä käsitteitä.

Oppilaan oppimisen arviointi historiassa vuosiluokilla 4-6

Historian opetuksessa oppimisen arviointi on oppilaita ohjaavaa ja kannustavaa. Palautteella pyritään rohkaisemaan oppilaita tutkimaan erilaisia historiallisia lähteitä ja tekemään niistä omia tulkintojaan. Arvioinnissa otetaan huomioon monimuotoiset kirjalliset ja suullisen tuottamisen tavat sekä muun tekemisen ja ilmaisumuotojen kautta osoitettu osaaminen. Sisältöjen muistamisen sijasta arvioinnissa kiinnitetään erityisesti huomiota tiedon soveltamiseen ja historiallisen ajattelun kehittämiseen.

Historian sanallista arviota tai arvosanaa antaessaan opettaja arvioi kunkin oppilaan osaamista suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin. Määritellessään osaamisen tasoa 6. vuosiluokan lukuvuosidistusta varten opettaja käyttää historian valtakunnallisia arviointikriteereitä. Opintojen edistymisen kannalta keskeistä on tutkimisen, toimimisen ja menneisyyteen eläytymisen ohella ankkuroituminen kulttuuriympäristöön, aikaperspektiivin hahmottaminen, ihmisen toimijuuden sekä historian merkityksen oivaltaminen ihmiskunnan ja oman elämän kannalta nyt ja tulevaisuudessa.

Vuosiluokka 5

Tavoitteet

T1 ohjata oppilasta kiinnostumaan historiasta tiedonalana ja identiteettiä rakentavana oppiaineena

T2 johdattaa oppilasta tunnistamaan erilaisia historian lähteitä

T3 ohjata oppilasta havaitsemaan historiatiedon tulkinnallisuuden

T4 auttaa oppilasta ymmärtämään erilaisia tapoja jakaa historia aikakausiin sekä käyttämään niihin liittyviä historiallisia käsitteitä

T5 ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisen toiminnan motiiveja

T6 johdattaa oppilasta hahmottamaan erilaisia syitä ja seurauksia historian tapahtumille ja ilmiöille

T7 auttaa oppilasta tunnistamaan muutoksia oman perheen tai yhteisön historiassa sekä ymmärtämään, miten samat muutokset ovat voineet tarkoittaa eri asioita eri ihmisille

T8 harjaannuttaa oppilasta hahmottamaan jatkuvuuksia historiassa

T9 ohjata oppilasta esittämääseen muutoksille syitä

T10 ohjata oppilasta selittämään, miten tulkinnat saattavat muuttua uusien lähteiden tai tarkastelutapojen myötä

T11 ohjata oppilasta selittämään ihmisen toimintaa

Keskeiset sisältöalueet

S1 Esihistoriallinen aika ja sivilisaation synty

Perehdytään ihmisen elämiseen pienissä populaatioissa ja metsästyskulttuuriin sekä maanviljelykulttuurin murrokseen ja sivilisaation syntyyn.

- Vierailu mahdollisuuksien mukaan Kierikki-keskuksessa.
Opetetaan viidennellä vuosiluokalla!

S2 Vanha aika ja antiikin perintö

Paneudutaan demokratian orastukseen Kreikassa ja roomalaiseen yhteiskuntaan. Aikakautta tarkastellaan lisäksi Pohjolan asuttamisen näkökulmasta.

- Virtuaalivierailut esim. Colosseumille GoogleEarthin tai muiden vastaavien sovellusten tai sivustojen avulla.
- Leikkimielisten olympialaisten järjestäminen oppilaiden välillä.

Opetetaan viidennellä vuosiluokalla!

S3 Keskiaika

Perehdytään keskiaikaiseen maailmankuvaan sekä idän ja lännen kulttuurisiin yhtäläisyyksiin ja eroavaisuuksiin ja niiden vaikutuksiin eri ihmisryhmille. Käsitellään Suomen siirtyminen historialliseen aikaan ja Ruotsin yhteyteen.

Opetetaan kuudennella vuosiluokalla!

S4 Uuden ajan murrosvaihe

Tutustutaan tieteessä, taiteessa ja ihmisten uskomuksissa tapahtuneisiin muutoksiin.

Opetetaan kuudennella vuosiluokalla!

S5 Suomi osana Ruotsia

Tarkastellaan kehitystä Suomessa 1600–1700-luvuilla

Opetetaan kuudennella vuosiluokalla!

Vuosiluokka 6

Tavoitteet

T1 ohjata oppilasta kiinnostumaan historiasta tiedonalana ja identiteettiä rakentavana oppiaineena

T2 johdattaa oppilasta tunnistamaan erilaisia historian lähteitä

T3 ohjata oppilasta havaitsemaan historiatiedon tulkinnallisuuden

T4 auttaa oppilasta ymmärtämään erilaisia tapoja jakaa historia aikakausiin sekä käyttämään niihin liittyviä historiallisia käsitteitä

T5 ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisen toiminnan motiiveja

T6 johdattaa oppilasta hahmottamaan erilaisia syitä ja seurauksia historian tapahtumille ja ilmiöille

T7 auttaa oppilasta tunnistamaan muutoksia oman perheen tai yhteisön historiassa sekä ymmärtämään, miten samat muutokset ovat voineet tarkoittaa eri asioita eri ihmisille

T8 harjaannuttaa oppilasta hahmottamaan jatkuvuuksia historiassa

T9 ohjata oppilasta esittämään muutoksille syitä

T10 ohjata oppilasta selittämään, miten tulkinnat saattavat muuttua uusien lähteiden tai tarkastelutapojen myötä

T11 ohjata oppilasta selittämään ihmisen toimintaa

Keskeiset sisältöalueet

S1 Esihistoriallinen aika ja sivilisaation synty

Perehdytään ihmisen elämiseen pienissä populaatioissa ja metsästyskulttuuriin sekä maanviljelykulttuurin murrokseen ja sivilisaation syntyyn.

Opetetaan viidennellä vuosiluokalla!

S2 Vanha aika ja antiikin perintö

Paneudutaan demokratian orastukseen Kreikassa ja roomalaiseen yhteiskuntaan. Aikakautta tarkastellaan lisäksi Pohjolan asuttamisen näkökulmasta.

Opetetaan viidennellä vuosiluokalla!

S3 Keskiaika

Perehdytään keskiaikaiseen maailmankuvaan sekä idän ja lännen kulttuurisiin yhtäläisyyksiin ja eroavaisuuksiin ja niiden vaikutuksiin eri ihmisryhmille. Käsitellään Suomen siirtyminen historialliseen aikaan ja Ruotsin yhteyteen.

Opetetaan kuudennella vuosiluokalla!

S4 Uuden ajan murrosvaihe

Tutustutaan tieteessä, taiteessa ja ihmisten uskomuksissa tapahtuneisiin muutoksiin.

Opetetaan kuudennella vuosiluokalla!

S5 Suomi osana Ruotsia

Tarkastellaan kehitystä Suomessa 1600–1700-luvuilla

Opetetaan kuudennella vuosiluokalla!

YHTEISKUNTAOPPI

Oppiaineen tehtävä

Yhteiskuntaopin opetuksen tehtävänä on tukea oppilaiden kasvua aktiivisiksi, vastuuntuntoisiksi ja yritteliäiksi kansalaisiksi. Oppilaita ohjataan toimimaan erilaisuutta ymmärtävässä, ihmisoikeuksia ja tasa-arvoa kunnioittavassa moniarvoisessa yhteiskunnassa demokratian arvojen ja periaatteiden mukaan. Oppiaineen tehtävänä on antaa yhteiskunnan toiminnasta ja

kansalaisen vaikutusmahdollisuuksista tiedollinen perusta sekä rohkaista oppilaita kehittymään oma-aloitteisiksi yhteiskunnallisiksi ja taloudellisiksi toimijoiksi.

Yhteiskuntaopin opetuksessa oppilaita ohjataan seuraamaan ajankohtaisia kysymyksiä ja tapahtumia sekä ymmärtämään niiden yhteyksiä omaan elämään. Keskeistä on oppia hankkimaan ja arvioimaan kriittisesti erityyppisten toimijoiden tuottamaa tietoa sekä soveltamaan sitä kohtaamisissaan tilanteissa. Oppilaita kannustetaan osallistumaan sekä toimimaan aktiivisesti ja rakentavasti erilaisissa tilanteissa ja yhteisöissä. Heitä ohjataan ymmärtämään, että yhteiskunnallinen päätöksenteko perustuu valintoihin, joita tehdään vaihtoehtoisten mahdollisuuksien välillä pyrkimyksenä löytää yhteisymmärrys.

Yhteiskuntaopin tehtävä vuosiluokilla 4-6

Vuosiluokilla 4-6 yhteiskuntaopin opetuksen painopisteenä on perehtyminen yhteisölliseen elämään ja rakentavaan vuorovaikutukseen. Oppilaita rohkaistaan kuuntelemaan muita, ilmaisemaan mielipiteitään ja perustelemaan näkemyksiään sekä löytämään omat vahvuutensa. Oppilaat harjoittelevat päätöksentekoa ja vaikuttamisessa tarvittavia taitoja koulu yhteisössä sekä muiden lähiyhteisön toimijoiden kanssa. Opetus vahvistaa oppilaiden kiinnostusta työtä, työelämää ja yrittäjyyttä sekä eri ammatteja kohtaan. Oppilaat tutustuvat oman taloudenhoidon ja vastuullisen kuluttamisen perusasioihin.

Yhteiskuntaopin oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 4-6

Yhteiskuntaopin tavoitteiden kannalta on keskeistä käyttää vuorovaikutuksellisia, elämyksellisiä ja toiminnallisia työtapoja tiedon luomisessa, kuten simulaatioita, opetuskeskusteluja, väittelyitä ja draamaa. Niiden kautta harjoitellaan yhteistoimintaa, osallistumista ja vaikuttamista lähiyhteisössä. Oppilaiden arki harrastuksineen ja omat kokemukset sekä oma luokka, koulu ja oppilaskunta sekä muut lähiyhteisön toimijat ovat osallistumisen harjoittamisen kannalta erityisen tärkeitä. Tieto- ja viestintäteknologian käyttö tarjoaa luontevan keinon yhteiskuntaa koskevan tiedon etsimiseen ja osallistumiseen yksin ja yhdessä toisten kanssa.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki yhteiskuntaopissa vuosiluokilla 4-6

Oppiaineen tavoitteiden ja luonteen kannalta keskeistä on ohjata oppilaat näkemään itsensä yhteiskunnan jäsenenä, joilla on oikeuksia ja velvollisuuksia sekä tukea heidän kasvuaan yhteistyökykyisiksi erilaisten yhteisöjen jäseniksi. Oppilaita tuetaan erityisesti yhteiskuntaa ja taloutta koskevan tiedon etsimisessä, ymmärtämisessä ja soveltamisessa, jolla on merkitystä heidän oman elämänsä ja tulevaisuutensa kannalta. Oppilaita kannustetaan osallisuuteen ja keskusteluun. Oppiaineen käsitteellinen luonne otetaan huomioon avaamalla ja konkretisoimalla siinä käytettäviä keskeisiä käsitteitä.

Oppilaan oppimisen arviointi yhteiskuntaopissa vuosiluokilla 4-6

Yhteiskuntaopissa oppimisen arvioinnilla ja palautteella oppilaita ohjataan ja kannustetaan toimimaan aktiivisesti ja rakentavasti omissa lähiyhteisöissään ja soveltamaan käytännössä yhteiskunnasta oppimiaan tietoja ja taitoja. Arvioinnissa otetaan huomioon monipuolisesti erilaisia toiminnan ja tuottamisen tapoja. Huomiota kiinnitetään yhteiskunnallisten tietojen ja taitojen hallintaan.

Yhteiskuntaopin sanallista arviota tai arvosanaa antaessaan opettaja arvioi oppilaan osaamista suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin. Määritellessään osaamisen tasoa 6. vuosiluokan lukuvuositodistusta varten opettaja käyttää yhteiskuntaopin valtakunnallisia arviointikriteereitä. Opinnoissa edistymisen kannalta on keskeistä, että oppilas hahmottaa ympäröivän yhteiskunnan toimintaa sekä näkee itsensä osana kansalaisyhteiskuntaa omat vaikuttamismahdollisuutensa ja vastuunsa tiedostaen.

Vuosiluokka 4

Tavoitteet

T1 ohjata oppilasta kiinnostumaan ympäröivästä yhteiskunnasta ja yhteiskuntaopista tiedonalana

T2 tukea oppilasta harjaannuttamaan eettistä arviointikykyään liittyen erilaisiin inhimillisiin, yhteiskunnallisiin ja taloudellisiin kysymyksiin

T3 ohjata oppilasta hahmottamaan itsensä yksilönä ja erilaisten yhteisöjen jäsenenä, ymmärtämään ihmisoikeuksien ja tasa-arvon merkityksen sekä hahmottamaan yhteiskunnan oikeudellisia periaatteita

T4 ohjata oppilasta tarkastelemaan median roolia ja merkitystä omassa arjessa ja yhteiskunnassa

- Netiketti: Oppilaan toiminta ja vaikuttamisen keinot sekä seuraukset verkossa.

- Oppilas oppii tunnistamaan, milloin häneen yritetään vaikuttaa esim. mainosten tai sosiaalisen median kautta.

T5 ohjata oppilasta oivaltamaan työntöön ja yrittäjyyden merkityksen lähiyhteisössään

T6 tukea oppilasta ymmärtämään, että eri toimijoiden tuottamaan yhteiskunnalliseen tietoon liittyy erilaisia arvoja, näkökulmia ja tarkoitusperiä

T7 kannustaa oppilasta harjoittelemaan demokraattisen vaikuttamisen perustaitoja sekä keskustelemaan rakentavasti eri mielipiteistä

T8 tukea oppilasta ymmärtämään oman rahankäytön ja kulutusvalintojen perusteita sekä harjoittelemaan niihin liittyviä taitoja

T9 kannustaa oppilasta osallistumaan erilaisten yhteisöjen toimintaan ja harjoittelemaan median käyttöä turvallisella ja yhteiskunnallisesti tiedostavalla tavalla

Keskeiset sisältöalueet

S1 Arkielämä ja oman elämän hallinta

Tutustutaan yhteiskunnan toimintaan yksilön, perheen ja muiden lähiyhteisöjen näkökulmasta. Pohditaan, kuinka jokainen voi itse vaikuttaa lähiyhteisön turvallisuuteen ja viihtyisyyteen. Lisäksi perehdytään työntekoon, ammatteihin, omaan rahan käyttöön ja talouden hoitoon sekä vastuulliseen kuluttamiseen arjen tilanteissa.

S2 Demokraattinen yhteiskunta

Perehdytään erilaisiin oppilasta lähellä oleviin yhteisöihin, niiden jäsenten oikeuksiin ja velvollisuuksiin, sekä harjoitellaan yhteistä päätöksentekoa. Opetuksessa tarkastellaan demokraattisen toiminnan arvoja ja perusperiaatteita kuten ihmisoikeuksia, tasa-arvoa sekä yhdenvertaisuutta. Tutustutaan Suomen eri kulttuureihin ja vähemmistöryhmiin.

S3 Aktiivinen kansalaisuus ja vaikuttaminen

Tarkastellaan ja harjoitellaan käytännössä demokraattisen vaikuttamisen ja yhteiskunnassa toimimisen taitoja, joita tarvitaan erilaisten yhteisöjen vastuullisena ja osallistuvana jäsenenä esimerkiksi luokassa, koulussa, erilaisissa harrastuksissa ja järjestöissä, mediassa sekä taloudellisessa toiminnassa. Harjoitellaan yhteistyötä lähiyhteisön toimijoiden kanssa.

- Vaikuttaminen esim. oppilaskunnan kautta.

S4 Taloudellinen toiminta

Tarkastellaan taloudellista toimintaa ja sen merkitystä. Perehdytään rahankäyttöön ja ansaitsemiseen, sekä säästämiseen ja kestävään kuluttamiseen. Lisäksi tutustutaan käytännön tilanteiden kautta paikallisen talouden toimintaan, kuten lähiympäristön yrityksiin, työpaikkoihin ja palveluiden tuottajiin.

Vuosiluokka 6

Tavoitteet

T1 ohjata oppilasta kiinnostumaan ympäröivästä yhteiskunnasta ja yhteiskuntaopista tiedonalana

T2 tukea oppilasta harjaannuttamaan eettistä arviointikykyään liittyen erilaisiin inhimillisiin, yhteiskunnallisiin ja taloudellisiin kysymyksiin

T3 ohjata oppilasta hahmottamaan itsensä yksilönä ja erilaisten yhteisöjen jäsenenä, ymmärtämään ihmisoikeuksien ja tasa-arvon merkityksen sekä hahmottamaan yhteiskunnan oikeudellisia periaatteita

T4 ohjata oppilasta tarkastelemaan median roolia ja merkitystä omassa arjessa ja yhteiskunnassa

- **Netiketti: Oppilaan toiminta ja vaikuttamisen keinot sekä seuraukset verkossa.**

- **Oppilas oppii tunnistamaan, milloin häneen yritetään vaikuttaa esim. mainosten tai sosiaalisen median kautta.**

T5 ohjata oppilasta oivaltamaan työnteon ja yrittäjyyden merkityksen lähiyhteisössään

T6 tukea oppilasta ymmärtämään, että eri toimijoiden tuottamaan yhteiskunnalliseen tietoon liittyy erilaisia arvoja, näkökulmia ja tarkoitusperiä

T7 kannustaa oppilasta harjoittelemaan demokraattisen vaikuttamisen perustaitoja sekä keskustelemaan rakentavasti eri mielipiteistä

T8 tukea oppilasta ymmärtämään oman rahankäytön ja kulutusvalintojen perusteita sekä harjoittelemaan niihin liittyviä taitoja

T9 kannustaa oppilasta osallistumaan erilaisten yhteisöjen toimintaan ja harjoittelemaan median käyttöä turvallisella ja yhteiskunnallisesti tiedostavalla tavalla

Keskeiset sisältöalueet

S1 Arkielämä ja oman elämän hallinta

Tutustutaan yhteiskunnan toimintaan yksilön, perheen ja muiden lähiyhteisöjen näkökulmasta. Pohditaan, kuinka jokainen voi itse vaikuttaa lähiyhteisön turvallisuuteen ja viihtyisyyteen. Lisäksi perehdytään työntekoon, ammatteihin, omaan rahan käyttöön ja talouden hoitoon sekä vastuulliseen kuluttamiseen arjen tilanteissa.

S2 Demokraattinen yhteiskunta

Perehdytään erilaisiin oppilasta lähellä oleviin yhteisöihin, niiden jäsenten oikeuksiin ja velvollisuuksiin, sekä harjoitellaan yhteistä päätöksentekoa. Opetuksessa tarkastellaan demokraattisen toiminnan arvoja ja perusperiaatteita kuten ihmisoikeuksia, tasa-arvoa sekä yhdenvertaisuutta. Tutustutaan Suomen eri kulttuureihin ja vähemmistöryhmiin.

S3 Aktiivinen kansalaisuus ja vaikuttaminen

Tarkastellaan ja harjoitellaan käytännössä demokraattisen vaikuttamisen ja yhteiskunnassa toimimisen taitoja, joita tarvitaan erilaisten yhteisöjen vastuullisena ja osallistuvana jäsenenä esimerkiksi luokassa, koulussa, erilaisissa harrastuksissa ja järjestöissä, mediassa sekä taloudellisessa toiminnassa. Harjoitellaan yhteistyötä lähiyhteisön toimijoiden kanssa.

- [Kunnanvaltuusto/päätöksenteko: Kunnanvaltuuston kokousten tallenteisiin tutustuminen.](#)

S4 Taloudellinen toiminta

Tarkastellaan taloudellista toimintaa ja sen merkitystä. Perehdytään rahankäyttöön ja ansaitsemiseen, sekä säästämiseen ja kestäväan kuluttamiseen. Lisäksi tutustutaan käytännön tilanteiden kautta paikallisen talouden toimintaan, **kuten lähiympäristön yrityksiin, työpaikkoihin** ja palveluiden tuottajiin.

- [Mahdollisuuksien mukaan kunnan elinkeinorakenteeseen tutustuminen \(tutustuminen/vierailu Muhoksen kunnassa sijaitseviin yrityksiin\).](#)

- [Oulun Yrityskylävierailu mahdollisuuksien mukaan.](#)

Kuvataiteen ops

Vuosiluokat	Opetuksen tavoitteet	Opetuksen sisällöt
1. luokka	T1, T2, T3, T4, T5, T7, T8, T9*, T11	S1, S2, S3
2. luokka	T1, T2, T3, T4, T5, T6, T7, T8, T9*, T10, T11	S1, S2, S3
3. luokka	T1, T2, T3, T4, T5, T6, T7, T8, T9, T10, T11	S1, S2, S3
4. luokka	T1, T2, T3, T4, T5, T6, T7, T8, T9, T10, T11	S1, S2, S3
5. luokka	T1, T2, T3, T4, T5, T6, T7, T8, T9, T10, T11	S1, S2, S3
6. luokka	T1, T2, T3, T4, T5, T6, T7, T8, T9, T10, T11	S1, S2, S3

TAVOITTEET

T1 kannustaa oppilasta havainnoimaan taidetta, ympäristöä ja muuta visuaalista kulttuuria moniaistisesti ja kuvia tekemällä

T2 rohkaista oppilasta keskustelemaan havainnoistaan ja ajatuksistaan

T3 innostaa oppilasta ilmaisemaan havaintojaan ja ajatuksiaan erilaisten kuvallisten tuottamisen tapojen avulla

T4 innostaa oppilasta kokeilemaan erilaisia materiaaleja ja tekniikoita sekä harjoittelemaan kuvallisia ilmaisutapoja

T5 kannustaa oppilasta pitkäjänteiseen kuvalliseen työskentelyyn yksin ja yhdessä muiden kanssa

T6 kannustaa oppilasta tarkastelemaan kuvallisen vaikuttamisen keinoja omissa ja muiden kuvissa

T7 ohjata oppilasta käyttämään oikeita nimityksiä välineistä ja tekniikoista

T8 kannustaa oppilasta tunnistamaan erilaisia taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuotteita ryhmän kanssa

T9* innostaa oppilasta tekemään kuvia oman elinympäristönsä tarkastelun pohjalta.

T9 innostaa oppilasta tekemään kuvia oman elinympäristön, eri aikojen ja eri kulttuurien tarkastelun pohjalta

T10 ohjata oppilasta tunnistamaan taiteessa, ympäristössä ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviä arvoja

T11 kannustaa oppilasta ottamaan kuvailmaisussaan huomioon kulttuurien moninaisuus ja kestävä kehitys

Vuosiluokat 1-2

Opetuksen aihealue ja tavoitteet	Sisältö-alueet	Oppilaan tavoitteet	Keskeiset käsitteet, menetelmät ja toimintaympäristöt
<p>Visuaalinen havaitseminen ja ajattelu</p> <p>T1 T2 T3</p>	<p>S1 S2 S3</p>	<p>Oppilas kiinnostuu havaintojen tekemisestä lähiympäristössään; osaa kertoa mitä näkee ja missä on onnistunut.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vastakohtat: Esim. suuri-pieni vaalea-tumma, lepo-liike - kuvan peruselementit: piste ja viiva - erilaisia muotoja: Esim. ympyrä, nelikulmio, kolmikulmainen ja vapaat muodot - koulu ja lähiympäristö: moniaistinen havainnointi ja keskustelu
<p>Kuvallinen tuottaminen</p> <p>T4 T5 T6 T7</p>	<p>S1 S2 S3</p>	<p>Oppilas harjoittelee käyttämään ja nimeämään erilaisia materiaaleja ja tekniikoita sekä pitkäjänteistä työskentelyä niillä. Hän tutustuu kuvallisen vaikuttamisen keinoihin.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - värioppi: väriympyrä, päävärit, välivärit (kokeilevaa sekoittamista), kylmät ja lämpimät värit - piirustus: <ul style="list-style-type: none"> • tutustuminen erilaisiin piirtimiin (lyijykynät, värikynät, hiili, vahaliidut, grafiittikynät, huopakynät...), • luonnostelua, hankauspiirroks... - maalaus: tutustuminen erilaisiin siveltimeihin ja maaleihin (vesivärit, peitevärit, pullovärit, pastelliliidut...) - grafiikka: leimasinpainanta, pressprint - muotoilu ja rakentelu: muotoilu (esim. paperimassa, taikataikina) saventyöstön alkeet (peukalointi ja makkaratekniikka), pienoismallit (tikut, luonnonmateriaalit, kierrätysmateriaali esim. pahvipakkaukset) - ympäristötaide: talvitaide, maataide - valokuvaus: kuvauksen alkeita (esim. vastakohtat ja muodot luonnossa ja rakennetussa ympäristössä) - tilataide: esim. majan rakentaminen, luokan yhteinen taideteos
<p>Visuaalisen kulttuurin tulkinta</p> <p>T8 T9</p>	<p>S1 S2 S3</p>	<p>Oppilas oppii tunnistamaan taiteen ja visuaalisen kulttuurin tuotteita ja tekemään kuvia oman elinympäristönsä tarkastelun pohjalta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - luonto: vuodenajat, lähiympäristö - lähiympäristön taideteokset: esim. vierailu näyttelyssä, ympäristötaideteokset ja muistomerkit, koulun oppilaiden tuotokset - lähiympäristön arkkitehtuuri: rakennusten tarkastelua (esim. koulurakennus, kirkko, kirjastotalo, oma koti)

			<ul style="list-style-type: none"> - Taidekuvien yhteistä tarkastelua ja tulkintaa: värit, tunnelma, tunnetila, oma kokemus ym.
<p>Esteettinen, ekologinen ja eettinen arvottaminen</p> <p>T10 T 11</p>	<p>S1 S2 S3</p>	<p>Oppilas oppii käyttämään materiaaleja säästäväisesti ja siivoamaan omat jälkensä.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - oman paikan ja luokan siisteys: vastuunkantaminen - välineiden huolto: pesu, järjestely ja säilytys - ekologisuus: materiaalien taloudellinen käyttö ja kierrätys

Vuosiluokat 3-4

Opetuksen aihealue ja tavoitteet	Sisältö-alueet	Oppilaan tavoitteet	Keskeiset käsitteet, menetelmät ja toimintaympäristöt
<p>Visuaalinen havaitseminen ja ajattelu</p> <p>T1 T2 T3</p>	<p>S1 S2 S3</p>	<p>Oppilas kiinnostuu havaintojen tekemisestä lähiympäristössään; osaa kertoa mitä näkee ja ilmaista mielipiteensä.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kuvan peruselementit: pinta, muoto ja väri
<p>Kuvallinen tuottaminen</p> <p>T4 T5 T6 T7</p>	<p>S1 S2 S3</p>	<p>Oppilas harjoittelee käyttämään ja nimeämään erilaisia materiaaleja ja tekniikoita sekä pitkäjänteistä työskentelyä niillä. Hän tutustuu kuvallisen vaikuttamisen keinoihin.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - värioppi: väriympyrä, vastavärit, pää- ja välivärit, lämpimät ja kylmät värit, valööri - piirustus: lyijykynän eri vahvuudet, hiili, värikynät, tussit, vahaliidut, luonnostelu, pohjapiirros, yhden pakopisteen perspektiivi (esim. oma huone, luokka) - maalaus: laveeraaminen, vesivärit, valmispötevärit - grafiikka: leimasinpainanta, kohopainomenetelmät (pressprint) - muotoilu: erilaiset massat ja vahat, luonnon- ja kierrätysmateriaalit, rautalanka, monipuoliset materiaaleihin soveltuvat tekniikat - ympäristötaide: lähiympäristön

			<p>taiteeseen tutustuminen, lähiympäristön hyödyntäminen taiteessa (esim. installaatiot, tilataide)</p> <ul style="list-style-type: none"> - valokuvaus: uutiskuvan, mainoskuvan, muotokuvan ja taidekuvan ominaisuudet ja symboliikka - video: kuvan rajaaminen, kuvakulmat, kuvakoot, animaatio - sarjakuva: sarjakuvan ilmaisukeinoihin tutustumista (kuvakerronta, kuvakoot, kuvakulmat)
<p>Visuaalisen kulttuurin tulkinta T8 T9</p>	<p>S1 S2 S3</p>	<p>Oppilas oppii tunnistamaan erilaisia taiteen ja visuaalisen kulttuurin tuotteita. Hän oppii tekemään kuvia oman elinympäristönsä, eri aikojen ja kulttuurien tarkastelun pohjalta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - taidenäyttelykäynti mahdollisuuksien mukaan esim. Koivu ja tähti -kulttuurikeskuksessa tai Terttu Jurvakaisen taidegalleriassa
<p>Esteettinen, ekologinen ja eettinen arvottaminen T10 T 11</p>	<p>S1 S2 S3</p>	<p>Oppilas oppii huomaamaan oman lähiympäristönsä viihtyvyyden merkitystä itselle ja muille. Kestävän kehityksen periaatteiden oppimista.</p>	<p>Kierrätysmateriaalien käyttäminen taiteessa. tutustuminen ympäristöestetiikkaan, arkkitehtuuriin ja muotoiluun</p> <ul style="list-style-type: none"> - oman paikan ja luokan siisteys: vastuunkantaminen - välineiden huolto: pesu, järjestely ja säilytys - ekologisuus: materiaalien taloudellinen käyttö ja kierrätys

Vuosiluokat 5-6

Opetuksen aihealue ja tavoitteet	Sisältö-alueet	Oppilaan tavoitteet	Keskeiset käsitteet, menetelmät ja toimintaympäristöt
<p>Visuaalinen havaitseminen ja ajattelu</p> <p>T1 T2 T3</p>	<p>S1 S2 S3</p>	<p>Oppilas havainnoi taidetta, ympäristöä ja muuta visuaalista kulttuuria moniaistisesti ja erilaisia kuvallisia välineitä hyödyntäen.</p> <p>Oppilas keskustelee havainnoistaan ja ajatuksistaan sekä harjoittelee näkemystensä perustelemista.</p> <p>Oppilas ilmaisee havaintojaan ja ajatuksiaan kuvallisesti ja muita tiedon tuottamisen tapoja käyttäen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kuvan peruselementit: tila, liike, rytmi ja tekstuuri - sommittelu (kultainen leikkaus)
<p>Kuvallinen tuottaminen</p> <p>T4 T5 T6 T7</p>	<p>S1 S2 S3</p>	<p>Oppilas syventää omaa kuvallista tuottamista ja kuvallisen ilmaisun taitojaan yksin ja yhteistyössä muiden kanssa käyttäen monipuolisesti erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisun keinoja sekä harjaannuttaa kuvan tekemisen taitojaan.</p> <p>Oppilas käyttää harkitusti ja vastuullisesti kuvaviestinnän välineitä kuvatessaan ilmiöitä ja tapahtumia.</p> <p>Oppilas oppii luottamaan omiin taitoihinsa ja kykyyn löytää oma ilmaisutapansa.</p> <p>Oppilas valitsee työnsä idean kannalta tarkoituksenmukaisen työtavan, välineen sekä ilmaisutavan.</p> <p>Oppilas tarkastelee työprosessiaan ja työnsä toteutumista tavoitteiden mukaan ja tunnistaa omia vahvuuksiaan.</p> <p>Oppilas tutustuu erilaisiin kuvallisen viestinnän tapoihin ja käyttää kuvallisen vaikuttamisen keinoja omissa kuvissaan.</p> <p>Oppilas tarkastelee kuvia eri lähtökohdista ja eri yhteyksissä.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - värioppi: värin taittaminen ja murtaminen, läpinäkyvyys ja peittävyys - piirustus: ihmisen mittasuhteet (croquis-luonnostelu) ja erilaisten piirtimien monipuolinen käyttö (lyjykyynät, värikynät, vahaliidut, grafiittikynät, huopakynät, hiili, tussit) ja perspektiivi - maalaus: erilaisten maalaustekniikoiden monipuolinen käyttö (vesivärit, peitevärit, akryylimaaali, sekatekniikat, pastelliliidut) - grafiikka: linopainanta ja vedosten merkitseminen - muotoilu: kolmiulotteinen rakentelu (paperimassa, selluvilla, kipsi, rautalanka, lumi, kierrätysmateriaalit, luonnonmateriaali, savi, reliefi, struktuuri) - ympäristötaide: talvitaide, maataide - valokuvaus ja video: animaatio ja elokuva (kameran liike, kuvan rajaaminen, kuvakerronta, tehosteet ja sommittelu, editointi)

			<ul style="list-style-type: none"> - sarjakuva: sarjakuvan ilmaisukeinojen harjoittelua (kuvakoot, kuvakulmat, puhe- ja ajatuskuplat, liike) - tilataide: oman tilan suunnittelu (pienoismalli mittakaavassa, esim. kenkälaatikkoon oma huone) - Oman luokahuoneen, koulun yhteisen tilan tai koulunpihan suunnittelua. - erilaisten tekniikoiden yhdistäminen (kollaasi)
<p>Visuaalisen kulttuurin tulkinta T8 T9</p>	<p>S1 S2 S3</p>	<p>Oppilas tarkastelee taidetta ja muuta visuaalista kulttuuria teoksen, tekijän ja katsojan näkökulmista sekä pohtii historiallisten ja kulttuuristen tekijöiden vaikutusta kuviin.</p> <p>Oppilas innostuu kokeilemaan eri aikojen ja kulttuurien kuvailmaisun tapoja omissa kuvissaan.</p> <p>Oppilas oppii tarkastelemaan medioiden merkitystä omassa elämässään ja ympäristössään.</p> <p>Oppilas tarkastelee taidekuvia aikaperspektiivissä.</p> <p>Oppilas tutkii taidekuvien käyttöä mediassa ja osaa tarkastella kuvaviestejä kriittisesti.</p> <p>Oppilas tutustuu symbolien ja merkkien merkitykseen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Paikallinen arkkitehtuuri: <ul style="list-style-type: none"> ● Aarne Ervinin töihin tutustuminen ● Muhoksen kirkko arkkitehtuurisena rakennuksena - Korkeakulttuurien taide, kulttuuri ja arkkitehtuuri (Egypti, Antiikin Kreikka, Antiikin Rooma) - Suomalainen historiallinen taide ja kulttuuri (kalliomaalaukset, viikingit, muinaisusko, kuuluisat suomalaiset muotoilijat ja kultakauden taiteilijat) - Paikalliset taiteilijat ja ajankohtaiset taidenäyttelyt (virtuaalinen museovierailu ja taidenäyttely)
	<p>S1 S2 S3</p>	<p>Oppilas arvostaa itseään kuvallisena ilmaisijana; sekä omaa työskentelyprosessiaan että omia töitään.</p> <p>Oppilas keskustelelee taiteessa, ympäristössä ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmenevistä arvoista.</p> <p>Oppilas pohtii erilaisten ympäristöjen merkitystä itselle ja muille, ottaa huomioon eri näkökulmia, ymmärtää ihmisen vastuun ympäristöjen säilyttämisessä ja uudistamisessa.</p>	<p>Tarkastellaan esineiden elinkaaria ja mahdollista uusiokäyttöä. (kestävä kehitys, ilmastonmuutos, luonnonsuojelu, monikulttuurisuus)</p> <p>Omien töiden viimeistely, kehystys, säilytys ja näyttelyn rakentaminen.</p>

		<p>Oppilas pyrkii kuvailmaisun sisältöjä ja toimintatapoja valitessaan ottamaan huomioon kulttuurisen moninaisuuden ja ja kestävän kehityksen.</p> <p>Oppilas oppii vaikuttamaan lähiympäristöönsä ja pohtii omien valintojensa merkitystä kestävän kehityksen kannalta.</p>	
--	--	--	--

Kuvataiteen ops

Alla olevaan taulukkoon on merkitty **sinisellä** lisättävät tavoitteet ja

punaisella poistettavat tavoitteet.

Vuosiluokat	Opetuksen tavoitteet	Opetuksen sisällöt
1. luokka	T1, T2, T3, T4, T5, T7 , T8, T9* , T11	S1, S2, S3
2. luokka	T1, T2, T3, T4, T5, T6 , T7, T8, T9* , T10 , T11	S1, S2, S3
3. luokka	T1, T2, T3, T4, T5, T6, T7, T8, T9, T10 , T11	S1, S2, S3
4. luokka	T1, T2, T3, T4, T5, T6, T7, T8, T9, T10 , T11	S1, S2, S3
5. luokka	T1, T2, T3, T4, T5, T6, T7, T8, T9, T10 , T11	S1, S2, S3
6. luokka	T1, T2, T3, T4, T5, T6, T7, T8, T9, T10, T11	S1, S2, S3

TAVOITTEET

T1 kannustaa oppilasta havainnoimaan taidetta, ympäristöä ja muuta visuaalista kulttuuria moniaistisesti ja kuvia tekemällä

T2 rohkaista oppilasta keskustelemaan havainnoistaan ja ajatuksistaan

T3 innostaa oppilasta ilmaisemaan havaintojaan ja ajatuksiaan erilaisten kuvallisten tuottamisen tapojen avulla

T4 innostaa oppilasta kokeilemaan erilaisia materiaaleja ja tekniikoita sekä harjoittelemaan kuvallisia ilmaisutapoja

T5 kannustaa oppilasta pitkäjänteiseen kuvalliseen työskentelyyn yksin ja yhdessä muiden kanssa

T6 kannustaa oppilasta tarkastelemaan kuvallisen vaikuttamisen keinoja omassa ja muiden kuvissa

T7 ohjata oppilasta käyttämään oikeita nimityksiä välineistä ja tekniikoista

T8 kannustaa oppilasta tunnistamaan erilaisia taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuotteita ryhmän kanssa

T9* innostaa oppilasta tekemään kuvia oman elinympäristönsä tarkastelun pohjalta.

T9 innostaa oppilasta tekemään kuvia oman elinympäristön, eri aikojen ja eri kulttuurien tarkastelun pohjalta

T10 ohjata oppilasta tunnistamaan taiteessa, ympäristössä ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviä arvoja

T11 kannustaa oppilasta ottamaan kuvailmaisussaan huomioon kulttuurien moninaisuus ja kestävä kehitys

Vuosiluokat 1-2

Opetuksen aihealue ja tavoitteet	Sisältö-alueet	Oppilaan tavoitteet	Keskeiset käsitteet, menetelmät ja toimintaympäristöt
Visuaalinen havaitseminen ja ajattelu T1 T2 T3	S1 S2 S3	Oppilas kiinnostuu havaintojen tekemisestä lähiympäristössään; osaa kertoa mitä näkee ja missä on onnistunut.	<ul style="list-style-type: none"> - vastakohdat: Esim. suuri-pieni vaalea-tumma, lepo-liike - kuvan peruselementit: piste ja viiva - erilaisia muotoja: Esim. ympyrä, nelikulmio, kolmikulmainen ja vapaat muodot - koulu ja lähiympäristö: moniaistinen havainnointi ja keskustelu
Kuvallinen tuottaminen T4 T5 T6 T7	S1 S2 S3	Oppilas harjoittelee käyttämään ja nimeämään erilaisia materiaaleja ja tekniikoita sekä pitkäjänteistä työskentelyä niillä. Hän tutustuu kuvallisen vaikuttamisen keinoihin.	<ul style="list-style-type: none"> - värioppi: väriympyrä, päävärit, välivärit (kokeilevaa sekoittamista), kylmät ja lämpimät värit - piirustus: <ul style="list-style-type: none"> • tutustuminen erilaisiin piirtimiin (lyijykynät, värikynät, hiili, vahaliidut, grafiittikynät, huopakynät...), • luonnostelua, hankauspiirroksia... - maalaus: tutustuminen erilaisiin siveltimiin ja maaleihin (vesivärit, peitevärit, pullovärit, pastelliliidut...) - grafiikka: leimasinpainanta, pressprint - muotoilu ja rakentelu: muotoilu (esim. paperimassa, taikataikina) saventyöstön alkeet (peukalointi ja makkaratekniikka), pienoismallit (tikut, luonnonmateriaalit, kierrätysmateriaali esim. pahvipakkaukset) - ympäristötaide: talvitaide, maataide - valokuvaus: kuvauksen alkeita (esim. vastakohdat ja muodot luonnossa ja rakennetussa ympäristössä) - tilataide: esim. majan rakentaminen, luokan yhteinen taideteos
Visuaalisen kulttuurin tulkinta T8 T9	S1 S2 S3	Oppilas oppii tunnistamaan taiteen ja visuaalisen kulttuurin tuotteita ja tekemään kuvia oman elinympäristönsä tarkastelun pohjalta.	<ul style="list-style-type: none"> - luonto: vuodenajat, lähiympäristö - lähiympäristön taideteokset: esim. vierailu näyttelyssä, ympäristötaideteokset ja muistomerkit, koulun oppilaiden tuotokset - lähiympäristön arkkitehtuuri: rakennusten tarkastelua (esim.

			<p>koulurakennus, kirkko, kirjastotalo, oma koti)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Taidekuvien yhteistä tarkastelua ja tulkintaa: värit, tunnelma, tunnetila, oma kokemus ym.
<p>Esteettinen, ekologinen ja eettinen arvottaminen</p> <p>T10 T11</p>	<p>S1 S2 S3</p>	<p>Oppilas oppii käyttämään materiaaleja säästäväisesti ja siivoamaan omat jälkensä.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - oman paikan ja luokan siisteys: vastuunkantaminen - välineiden huolto: pesu, järjestely ja säilytys - ekologisuus: materiaalien taloudellinen käyttö ja kierrätys

Vuosiluokat 3-4

Opetuksen aihealue ja tavoitteet	Sisältö-alueet	Oppilaan tavoitteet	Keskeiset käsitteet, menetelmät ja toimintaympäristöt
<p>Visuaalinen havaitseminen ja ajattelu</p> <p>T1 T2 T3</p>	<p>S1 S2 S3</p>	<p>Oppilas kiinnostuu havaintojen tekemisestä lähiympäristössään; osaa kertoa mitä näkee ja ilmaista mielipiteensä.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kuvan peruselementit: pinta, muoto ja väri
<p>Kuvallinen tuottaminen</p> <p>T4 T5 T6 T7</p>	<p>S1 S2 S3</p>	<p>Oppilas harjoittelee käyttämään ja nimeämään erilaisia materiaaleja ja tekniikoita sekä pitkäjänteistä työskentelyä niillä. Hän tutustuu kuvallisen vaikuttamisen keinoihin.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - värioppi: väriympyrä, vastavärit, pää- ja välivärit, lämpimät ja kylmät värit, valööri - piirustus: lyijykynän eri vahvuudet, hiili, värikynät, tussit, vahaliidut, luonnostelu, pohjapiirros, yhden pakopisteen perspektiivi (esim. oma huone, luokka) - maalau: laveeraaminen, vesivärit, valmispeitevärit - grafiikka: leimasinpainanta, kohopainomenetelmät (pressprint) - muotoilu: erilaiset massat ja vahat,

			<p>luonnon- ja kierrätysmateriaalit, rautalanka, monipuoliset materiaaleihin soveltuvat tekniikat</p> <ul style="list-style-type: none"> - ympäristötaide: lähiympäristön taiteeseen tutustuminen, lähiympäristön hyödyntäminen taiteessa (esim.installaatiot, tilataide) - valokuvaus: uutiskuvan, mainoskuvan, muotokuvan ja taidekuvan ominaisuudet ja symboliikka - video: kuvan rajaaminen, kuvakulmat, kuvakoot, animaatio - sarjakuva: sarjakuvan ilmaisukeinoihin tutustumista (kuvakerronta, kuvakoot, kuvakulmat)
<p>Visuaalisen kulttuurin tulkinta T8 T9</p>	<p>S1 S2 S3</p>	<p>Oppilas oppii tunnistamaan erilaisia taiteen ja visuaalisen kulttuurin tuotteita. Hän oppii tekemään kuvia oman elinympäristönsä, eri aikojen ja kulttuurien tarkastelun pohjalta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - taidenäyttelykäynti mahdollisuuksien mukaan esim. Koivu ja tähti -kulttuurikeskuksessa tai Terttu Jurvakaisen taidegalleriassa
<p>Esteettinen, ekologinen ja eettinen arvottaminen T10 T 11</p>	<p>S1 S2 S3</p>	<p>Oppilas oppii huomaamaan oman lähiympäristönsä viihtyvyyden merkitystä itselle ja muille. Kestävän kehityksen periaatteiden oppimista.</p>	<p>Kierrätysmateriaalien käyttäminen taiteessa. tutustuminen ympäristöestetiikkaan, arkkitehtuuriin ja muotoiluun</p> <ul style="list-style-type: none"> - oman paikan ja luokan siisteys: vastuunkantaminen - välineiden huolto: pesu, järjestely ja säilytys - ekologisuus: materiaalien taloudellinen käyttö ja kierrätys

Opetuksen aihealue ja tavoitteet	Sisältö-alueet	Oppilaan tavoitteet	Keskeiset käsitteet, menetelmät ja toimintaympäristöt
Visuaalinen havaitseminen ja ajattelu T1 T2 T3	S1 S2 S3	<p>Oppilas havainnoi taidetta, ympäristöä ja muuta visuaalista kulttuuria moniaistisesti ja erilaisia kuvallisia välineitä hyödyntäen.</p> <p>Oppilas keskustelee havainnoistaan ja ajatuksistaan sekä harjoittelee näkemystensä perustelemista.</p> <p>Oppilas ilmaisee havaintojaan ja ajatuksiaan kuvallisesti ja muita tiedon tuottamisen tapoja käyttäen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kuvan peruselementit: tila, liike, rytmi ja tekstuuri - sommittelu (kultainen leikkaus)
Kuvallinen tuottaminen T4 T5 T6 T7	S1 S2 S3	<p>Oppilas syventää omaa kuvallista tuottamista ja kuvallisen ilmaisun taitojaan yksin ja yhteistyössä muiden kanssa käyttäen monipuolisesti erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisun keinoja sekä harjaannuttaa kuvan tekemisen taitojaan.</p> <p>Oppilas käyttää harkitusti ja vastuullisesti kuvaviestinnän välineitä kuvatessaan ilmiöitä ja tapahtumia.</p> <p>Oppilas oppii luottamaan omaan taitoihinsa ja kykyyn löytää oma ilmaisutapansa.</p> <p>Oppilas valitsee työnsä idean kannalta tarkoituksenmukaisen työtavan, välineen sekä ilmaisutavan.</p> <p>Oppilas tarkastelee työprosessiaan ja työnsä toteutumista tavoitteiden mukaan ja tunnistaa omia vahvuuksiaan.</p> <p>Oppilas tutustuu erilaisiin kuvallisen viestinnän tapoihin ja käyttää kuvallisen vaikuttamisen keinoja omilla kuvissaan.</p> <p>Oppilas tarkastelee kuvia eri lähtökohdista ja eri yhteyksissä.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - värioppi: värin taittaminen ja murtaminen, läpinäkyvyys ja peittävyys - piirustus: ihmisen mittasuhteet (croquis-luonnostelu) ja erilaisten piirtimien monipuolinen käyttö (lyijykynät, värikynät, vahaliidut, grafiittikynät, huopakynät, hiili, tussit) ja perspektiivi - maalaus: erilaisten maalaustekniikoiden monipuolinen käyttö (vesivärit, peitevärit, akryylimaalit, sekatekniikat, pastelliliidut) - grafiikka: linopainanta ja vedosten merkitseminen - muotoilu: kolmiulotteinen rakentelu (paperimassa, selluvilla, kipsi, rautalanka, lumi, kierrätysmateriaalit, luonnonmateriaali, savi, reliefi, struktuuri) - ympäristötaide: talvitaide, maataide - valokuvaus ja video: animaatio ja elokuva (kameran liike, kuvan rajaaminen, kuvakerronta, tehosteet ja sommittelu,

			<p>editointi)</p> <ul style="list-style-type: none"> - sarjakuva: sarjakuvan ilmaisukeinojen harjoittelua (kuvakoot, kuvakulmat, puhe- ja ajatuskuplat, liike) - tilataide: oman tilan suunnittelu (pienoismalli mittakaavassa, esim. kenkälaatikkoon oma huone) - Oman luokkahuoneen, koulun yhteisen tilan tai koulunpihan suunnittelua. - erilaisten tekniikoiden yhdistäminen (kollaasi)
<p>Visuaalisen kulttuurin tulkinta T8 T9</p>	<p>S1 S2 S3</p>	<p>Oppilas tarkastelee taidetta ja muuta visuaalista kulttuuria teoksen, tekijän ja katsojan näkökulmista sekä pohtii historiallisten ja kulttuuristen tekijöiden vaikutusta kuviin.</p> <p>Oppilas innostuu kokeilemaan eri aikojen ja kulttuurien kuvailmaisun tapoja omissa kuvissaan.</p> <p>Oppilas oppii tarkastelemaan medioiden merkitystä omassa elämässään ja ympäristössään.</p> <p>Oppilas tarkastelee taidekuvia aikaperspektiivissä.</p> <p>Oppilas tutkii taidekuvien käyttöä mediassa ja osaa tarkastella kuvaviestejä kriittisesti.</p> <p>Oppilas tutustuu symbolien ja merkkien merkitykseen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Paikallinen arkkitehtuuri: <ul style="list-style-type: none"> ● Aarne Ervinin töihin tutustuminen ● Muhoksen kirkko arkkitehtuurisena rakennuksena - Korkeakulttuurien taide, kulttuuri ja arkkitehtuuri (Egypti, Antiikin Kreikka, Antiikin Rooma) - Suomalainen historiallinen taide ja kulttuuri (kalliomaalaukset, viikingit, muinaisusko, kuuluisat suomalaiset muotoilijat ja kultakauden taiteilijat) - Paikalliset taiteilijat ja ajankohtaiset taidenäyttelyt (virtuaalinen museovierailu ja taidenäyttely)
	<p>S1 S2 S3</p>	<p>Oppilas arvostaa itseään kuvallisena ilmaisijana; sekä omaa työskentelyprosessiaan että omia töitään.</p> <p>Oppilas keskustelee taiteessa, ympäristössä ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmenevistä arvoista.</p> <p>Oppilas pohtii erilaisten ympäristöjen merkitystä itselle ja muille, ottaa huomioon</p>	<p>Tarkastellaan esineiden elinkaaria ja mahdollista uusiokäyttöä. (kestävä kehitys, ilmastonmuutos, luonnonsuojelu, monikulttuurisuus)</p> <p>Omien töiden viimeistely, kehystys, säilytys ja näyttelyn rakentaminen.</p>

		<p>eri näkökulmia, ymmärtää ihmisen vastuun ympäristöjen säilyttämisessä ja uudistamisessa.</p> <p>Oppilas pyrkii kuvailmaisun sisältöjä ja toimintatapoja valitessaan ottamaan huomioon kulttuurisen moninaisuuden ja ja kestävän kehityksen.</p> <p>Oppilas oppii vaikuttamaan lähiympäristöönsä ja pohtii omien valintojensa merkitystä kestävän kehityksen kannalta.</p>	
--	--	--	--

Oppilaan oppimisen arviointi musiikissa vuosiluokilla 3-6

3. ja 4. vuosiluokan syys- ja kevätlukukauden lopussa oppilas tarkastelee oppimaansa suhteessa vuosiluokan tavoitteisiin. Oppilas arvioi edistymistään valmiilla lomakeella (liite mu3-4), joka käydään läpi arviointikeskustelussa tammikuun loppuun mennessä. Arviointilomaketta apuna käyttäen opettaja arvioi oppilaan edistymistä lukuvuosiarviointia varten.

5. ja 6. vuosiluokan alussa oppilas asettaa itselleen omat tavoitteet suhteessa vuosiluokan tavoitteisiin. Tavoitteet kirjataan lomakkeeseen (liite mu5-6), joka käydään läpi arviointikeskustelussa tammikuun loppuun mennessä. Tavoitelomaketta apuna käyttäen opettaja arvioi oppilaan edistymistä lukuvuosiarviointia varten.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki musiikissa vuosiluokilla 3-6

Työtapojen valinnassa kiinnitetään huomiota musiikkikulttuurin ja musiikin opetuksen mahdollisten sukupuolittuneiden käytäntöjen muuttamiseen.

Huomioita!

Ehdotukset tehtävistä muutoksista / tarkennuksista

1. Muutokset 3.-6. luokkien vuosiluokkaistettuihin **tavoitteisiin ja sisältöihin.**

Vuosiluokka 3:

T14 pois vuosiluokalta 3

Vuosiluokka 4:

T14 pois vuosiluokalta 4

2. Tavoitteiden ja sisältöjen tarkennukset

- Kopioikaa opetussuunnitelmasta vain ne oppiaineen kohdat otsikoineen, joihin haluatte tehdä muutoksia.
- Merkitkää **lisäykset/muutokset sinisellä** fontilla ja **poistettavat tekstit punaisella** selkeästi siihen kohtaan, mitä **muutokset** koskevat (T1, T2, S1, S2, jne).
- Mikäli ohjeista on kysyttävää, voitte ottaa yhteyttä Pasi Kukkolaan p. 044

Vuosiluokka 3

Tavoitteet

T13 ohjata oppilasta laatimaan ja tulkitsemaan taulukoita ja diagrammeja. sekä käyttämään tilastollisia tunnuslukuja sekä tarjota kokemuksia todennäköisyydestä

T14 innostaa oppilasta laatimaan toimintaohjeita tietokoneohjelmoina graafisessa ohjelmointiympäristössä

Keskeiset sisältöalueet

S1 Ajattelun taidot

Kehitetään oppilaiden taitoja löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Syvennetään taitoa vertailla, luokitella ja asettaa järjestykseen, etsiä vaihtoehtoja systemaattisesti, havaita syy- ja seuraussuhteita sekä yhteyksiä matematiikassa. Suunnitellaan ja toteutetaan ohjelmia graafisessa ohjelmointiympäristössä.

-Kehitetään taitoja löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia.

-Harjoitellaan vertailemaan, luokitteluun ja asetetaan järjestykseen.

-Etsitään vaihtoehtoja, havaitaan syy- ja seuraussuhteita sekä yhteyksiä.

-Harjoitellaan ohjelmien tekemistä graafisessa ohjelmointiympäristössä.

S2 Luvut ja laskutoimitukset

Syvennetään ja varmennetaan oppilaiden ymmärrys kymmenjärjestelmästä. Käsitystä lukujen rakenteesta, yhteyksistä ja jaollisuudesta monipuolistetaan tutkimalla ja luokittelemalla lukuja.

Harjaannutetaan taitoa laskea peruslaskutoimituksia päässä. Harjoitellaan yhteen- ja vähennyslaskualgoritmeja sekä varmistetaan niiden osaaminen. Varmistetaan kertolaskun käsitteen ymmärtäminen ja opitaan kertotaulut 6-9. Varmistetaan kertotaulujen 1-10 osaaminen. Harjoitellaan kertolaskualgoritmia ja varmistetaan sen osaaminen. Opiskellaan jakolaskua sekä sisältö- että ositusjakotilanteissa. Harjoitellaan lukuyksiköittäin jakamista. Hyödynnetään laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä.

Oppilaita ohjataan pyöristämään lukuja ja laskemaan likiarvoilla siten, että he oppivat arvioimaan tuloksen suuruusluokan. Kaikkia laskutoimituksia harjoitellaan monipuolisissa tilanteissa hyödyntäen tarvittavia välineitä.

Pohjustetaan negatiivisen luvun käsite ja laajennetaan lukualuetta negatiivisilla kokonaisluvuilla. Opitaan murtoluvun käsite ja harjoitellaan murtolukujen peruslaskutoimituksia eri tilanteissa. Kerto- ja jakolaskussa pitäydytään luonnollisella luvulla kertomisessa ja jakamisessa. Perehdytään desimaalilukuihin osana kymmenjärjestelmää ja harjoitellaan peruslaskutoimituksia desimaaliluvuilla. Perehdytään prosentin käsitteeseen. Pohjustetaan prosenttiluvun ja -arvon ymmärtämistä ja harjoitellaan niiden laskemista yksinkertaisissa tapauksissa. Hyödynnetään murtoluvun, desimaaliluvun ja prosentin välisiä yhteyksiä.

-S4 Geometria ja mittaaminen

Rakennetaan, piirretään, tutkitaan ja luokitellaan kappaleita ja kuvioita. Luokitellaan kappaleet lieriöihin, kartioihin ja muihin kappaleisiin. Tutustutaan tarkemmin suorakulmaiseen särmiöön, ympyrälieriöön, ympyräpohjaiseen kartioon ja pyramidiin. Luokitellaan tasokuviot monikulmioihin ja muihin kuvioihin sekä tutkitaan niiden ominaisuuksia. Perehdytään tarkemmin kolmioihin, nelikulmioihin ja ympyrään. Perehdytään pisteen, janan, suoran ja kulman käsitteisiin. Harjoitellaan kulmien piirtämistä, mittaamista ja luokittelemista.

Tarkastellaan symmetriaa suoran suhteen. Ohjataan oppilaita havaitsemaan myös kierto- ja siirtosymmetrioita ympäristössä esimerkiksi osana taidetta.

Käsitellään koordinaatistosta ensin ensimmäinen neljännes ja laajennetaan sitten kaikkiin neljänneksiin.

Tutustutaan mittakaavan käsitteeseen ja käytetään sitä suurennoksissa ja pienennöksissä. Ohjataan oppilaita hyödyntämään mittakaavaa kartan käytössä.

Harjoitellaan mittaamista ja kiinnitetään huomiota mittaustarkkuuteen, mittaustuloksen arviointiin ja mittauksen tarkistamiseen. Mitataan ja lasketaan erimuotoisten kuvioiden piirejä ja pinta-aloja sekä suorakulmaisten särmiöiden tilavuuksia. Ohjataan oppilaita ymmärtämään, miten mittayksiköjärjestelmä rakentuu. Harjoitellaan yksikönmuunnoksia yleisimmin käytetyillä mittayksiköillä.

S5 Tietojenkäsittely, tilastot ja todennäköisyys

Kehitetään oppilaiden taitoja kerätä tietoa järjestelmällisesti kiinnostavista aihepiireistä. Tallennetaan ja esitetään tietoa taulukoiden ja diagrammien avulla. Käsitellään tilastollisista tunnusluvuista suurin ja pienin arvo, keskiarvo ja tyyppiarvo.

Tutustutaan todennäköisyyteen arkitilanteiden perusteella päättämällä, onko tapahtuma mahdoton, mahdollinen vai varma.

- Tutustutaan todennäköisyyteen

Vuosiluokka 4

Tavoitteet

T13 ohjata oppilasta laatimaan ja tulkitsemaan taulukoita ja diagrammeja. sekä käyttämään tilastollisia tunnuslukuja sekä tarjota kokemuksia todennäköisyydestä

T14 innostaa tutustutaan ohjelmointiin esim. laatimalla oppilasta laatimaan toimintaohjeita tietokoneohjelmina graafisessa ohjelmointiympäristössä

S4 Geometria ja mittaaminen

- Tutustutaan Harjoitellaan piirin ja pinta-alan laskemista ja mittaamista

- Harjoitellaan piirin laskemista ja tutustutaan pinta-alan laskemiseen.

S5 Tietojenkäsittely, tilastot ja todennäköisyys

- Tutustutaan todennäköisyyteen

Vuosiluokka 5

Tavoitteet

Keskeiset sisältöalueet

S2 Luvut ja laskutoimitukset

Syvennetään ja varmennetaan oppilaiden ymmärrys kymmenjärjestelmästä. Käsitystä lukujen rakenteesta, yhteyksistä ja jaollisuudesta monipuolistetaan tutkimalla ja luokittelemalla lukuja.

Harjaannutetaan taitoa laskea peruslaskutoimituksia päässä. Harjoitellaan yhteen- ja vähennyslaskualgoritmeja sekä varmistetaan niiden osaaminen. Varmistetaan kertolaskun käsitteen ymmärtäminen ja opitaan kertotaulut 6-9. Varmistetaan vahvistetaan kertotaulujen 1-10 osaamista. Harjoitellaan kertolaskualgoritmia ja varmistetaan sen osaaminen. Opiskellaan jakolaskua sekä sisältö- että ositusjakotilanteissa. Harjoitellaan lukuyksiköittäin jakamista. Hyödynnetään laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä.

Oppilaita ohjataan pyöristämään lukuja ja laskemaan likiarvoilla siten, että he oppivat arvioimaan tuloksen suuruusluokan. Kaikkia laskutoimituksia harjoitellaan monipuolisissa tilanteissa hyödyntäen tarvittavia välineitä.

Pohjustetaan negatiivisen luvun käsite ja laajennetaan lukualuetta negatiivisilla kokonaisluvuilla. Opitaan murtoluvun käsite ja harjoitellaan murtolukujen peruslaskutoimituksia eri tilanteissa. Kerto- ja jakolaskussa pitäydytään luonnollisella luvulla kertomisessa ja jakamisessa. Perehdytään desimaalilukuihin osana kymmenjärjestelmää ja harjoitellaan peruslaskutoimituksia desimaaliluvuilla. Perehdytään prosentin käsitteeseen. Pohjustetaan prosenttiluvun ja -arvon ymmärtämistä ja harjoitellaan niiden laskemista yksinkertaisissa tapauksissa. Hyödynnetään murtoluvun, desimaaliluvun ja prosentin välisiä yhteyksiä.

- Pohjustetaan negatiivisen luvun käsite ja laajennetaan lukualuetta negatiivisilla kokonaisluvuilla.

- Tutustutaan prosentin käsitteeseen ja harjoitellaan prosenttilaskuja.

S3 Algebra

- Tutustutaan tuntemattoman käsitteeseen.

- Tutkitaan yhtälöitä.

- Etsitään yhtälöiden ratkaisuja päättelemällä ja kokeilemalla.

S5 Tietojenkäsittely, tilastot ja todennäköisyys

Kehitetään oppilaiden taitoja kerätä tietoa järjestelmällisesti kiinnostavista aihepiireistä. Tallennetaan ja esitetään tietoa taulukoiden ja diagrammien avulla. Käsitellään tilastollisia tunnuslukuja. suurin ja pienin arvo, keskiarvo ja tyyppiarvo.

Tutustutaan todennäköisyyteen arkitilanteiden perusteella päättämällä, onko tapahtuma mahdoton, mahdollinen vai varma.

- Käsitellään tärkeimpiä tilastollisia tunnuslukuja. Käsitellään tilastollisista tunnusluvuista suurin ja pienin arvo, keskiarvo ja tyyppiarvo.

Vuosiluokka 6

Tavoitteet

Keskeiset sisältöalueet

S2 Luvut ja laskutoimitukset

Syvennetään ja varmennetaan oppilaiden ymmärrys kymmenjärjestelmästä. Käsitystä lukujen rakenteesta, yhteyksistä ja jaollisuudesta monipuolistetaan tutkimalla ja luokittelemalla lukuja.

Harjaannutetaan taitoa laskea peruslaskutoimituksia päässä. Harjoitellaan yhteen- ja vähennyslaskualgoritmeja sekä varmistetaan niiden osaaminen. Varmistetaan kertolaskun käsitteen ymmärtäminen ja **opitaan kertotaulujen 6-9 Varmistetaan** kertotaulujen 1-10 osaaminen. Harjoitellaan kertolaskualgoritmia ja varmistetaan sen osaaminen. Opiskellaan jakolaskua sekä sisältö- että ositusjakotilanteissa. Harjoitellaan lukuyksiköittäin jakamista. Hyödynnetään laskutoimitusten ominaisuuksia ja niiden välisiä yhteyksiä.

Oppilaita ohjataan pyöristämään lukuja ja laskemaan likiarvoilla siten, että he oppivat arvioimaan tuloksen suuruusluokan. Kaikkia laskutoimituksia harjoitellaan monipuolisissa tilanteissa hyödyntäen tarvittavia välineitä.

Pohjustetaan negatiivisen luvun käsite ja laajennetaan lukualuetta negatiivisilla kokonaisluvuilla. **Opitaan Vahvistetaan** murtoluvun käsitettä ja harjoitellaan murtolukujen peruslaskutoimituksia eri tilanteissa. Kerto- ja jakolaskussa pitäydytään luonnollisella luvulla kertomisessa ja jakamisessa. Perehdytään desimaalilukuihin osana kymmenjärjestelmää ja harjoitellaan peruslaskutoimituksia desimaaliluvuilla. Perehdytään prosenttien käsitteeseen. Pohjustetaan prosenttiluvun ja -arvon ymmärtämistä ja harjoitellaan niiden laskemista yksinkertaisissa tapauksissa. Hyödynnetään murtoluvun, desimaaliluvun ja prosenttien välisiä yhteyksiä.

S3 Algebra

- Tutkitaan yhtälöitä.

- Etsitään yhtälöiden ratkaisuja päättelämällä ja kokeilemalla.

S5 Tietojenkäsittely, tilastot ja todennäköisyys

- Kerrataan **mahdollisuuksien mukaan tilastollisia tunnuslukuja.** **suurin ja pienin arvo, keskiarvo ja tyypiarvo.**

3. Mikäli aikaa jää, pohtikaa oppiaineiden vuosiluokkakohtaisia **arvosanojen kriteereitä** arvosanoille. Palaamme tähän syksyllä.

Vuosiluokka 1

Tavoitteet

Ei asetettu Ei asetettu Ei asetettu Ei asetettu Ei asetettu Ei asetettu Ei asetettu Ei asetettu Ei asetettu Ei asetettu

T6 ohjata oppilasta turvalliseen ja asialliseen toimintaan liikuntatunneilla

Alkeisuinti

T9 tukea oppilaan myönteisen minäkäsityksen vahvistumista, ohjata itsenäiseen työskentelyyn sekä itsensä monipuoliseen ilmaisemiseen.

Sisältöalueet

S3 Psyykkinen toimintakyky

Muhos, painopistealueet 1. luokalla:

Havaintomotoriset taidot ja kehon hahmottaminen

Harjoitetaan aistielinten vastaanottokykyä ja ympäristön havainnointia (suuntaa, tilaa, aikaa) sekä monipuolisia kehon hahmottamista kehittäviä liikuntatehtäviä.

Motoriset perustaidot

Tasapaino-, välineen käsittely- ja liikkumistaitojen monipuolista harjoittamista erilaisissa ympäristöissä koulujen omat mahdollisuudet huomioiden.

Ryhmässä liikkuminen

Rohkeus liikkua ryhmän jäsenenä.

Opetellaan ymmärtämään ja hyväksymään erilaisuutta myös liikunnassa.

Harjoitellaan sääntöjen noudattamista liikuntatilanteissa.

Totutellaan sietämään voittamista ja häviämistä.

Uinti

Tavoite: Kellunnat ja 5 metrin uinti vapaavalintaisella tyylillä

Sisällöt: Liuku veden alla, myyräuinnin kehittelyä, alkeiselkäuintia, esine rinnansyvyisestä vedestä. Taitotaso huomioiden veteenmenoharjoituksia.

Näytä tukiteksti

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen **Peruste**

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu **Peruste**

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot **Peruste**

Arvioinnin kohde

Ei asetettu

T10 varmistaa myönteisten liikunnallisten kokemusten saaminen ja rohkaista oppilasta kokeilemaan oman toimintakykynsä rajoja

Sisältöalueet

S3 Psyykkinen toimintakyky

Muhos, painopistealueet 1. luokalla:

Havaintomotoriset taidot ja kehon hahmottaminen

Harjoitetaan aistielinten vastaanottokykyä ja ympäristön havainnointia (suuntaa, tilaa, aikaa) sekä monipuolisia kehon hahmottamista kehittäviä liikuntatehtäviä.

Motoriset perustaidot

Tasapaino-, välineen käsittely- ja liikkumistaitojen monipuolista harjoittelemista erilaisissa ympäristöissä koulujen omat mahdollisuudet huomioiden.

Ryhmässä liikkuminen

Rohkeus liikkua ryhmän jäsenenä.

Opetellaan ymmärtämään ja hyväksymään erilaisuutta myös liikunnassa.

Harjoitellaan sääntöjen noudattamista liikuntatilanteissa.

Totutellaan sietämään voittamista ja häviämistä.

Uinti

Tavoite: Kellunnat ja 5 metrin uinti vapaavalintaisella tyyllillä

Sisällöt: Liuku veden alla, myyräuinnin kehittelyä, alkeiselkäuintia, esine rinnansyvyisestä vedestä. Taitotaso huomioiden veteenmenoharjoituksia.

Keskeiset sisältöalueet

S1 Fyysinen toimintakyky

Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Opetukseen valitaan leikkejä ja tehtäviä sekä liikuntamuotoja, joissa harjoitellaan tasapaino- ja liikkumistaitoja (kuten kiipeilyä, juoksuja ja hyppyjä) ja välineenkäsittelytaitoja (kuten tehtäviä erilaisilla välineillä ja palloleikkejä) erilaisissa oppimisympäristöissä (kuten salissa, luonnossa, lumella ja jäällä). Kehonhallintaa edistetään käyttämällä tehtäviä (kuten voimistelu- ja musiikkileikkejä), joissa harjaannutetaan kehonhahmotusta, ilmaisua ja rytmin mukaan liikkumista.

Tutustutaan monipuolisiin ja turvallisiin tehtäviin liikkumiseen sisällä ja ulkona eri vuodenaikoina eri oppimisympäristöissä. Vesiliikunta ja uinti kuuluvat liikunnan opetukseen.

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Opetus sisältää yksinkertaisia liikunnallisia sääntöleikkejä, tehtäviä ja pelejä, joissa oppilaat toimivat yhteistyössä muiden kanssa ja saavat kokemuksia muiden auttamisesta.

S3 Psyykkinen toimintakyky

Opetukseen valitaan iloa ja virkistystä tuottavia leikkejä ja tehtäviä, joissa koetaan onnistumisia sekä kohdataan tuetusti emotionaalisesti vaihtelevia tilanteita kuten leikeissä, kisailuissa tai peleissä koetut tilanteet.

Muhos, painopistealueet 1. luokalla:

Opetukseen valitaan leikkejä ja tehtäviä sekä liikuntamuotoja, joissa harjoitellaan tasapaino- ja liikkumistaitoja (kuten kiipeilyä, juoksua ja hyppyjä) ja välineenkäsittelytaitoja (kuten tehtäviä erilaisilla välineillä, esim. heittäminen, potkaiseminen, kiinniottaminen ja palloleikkejä) erilaisissa oppimisympäristöissä (kuten salissa, luonnossa, lumella ja jäällä). Kehonhallintaa edistetään käyttämällä tehtäviä (kuten voimistelu- ja musiikkileikkejä), joissa harjaannutetaan kehonhahmotusta, ilmaisua ja rytmin mukaan liikkumista.

Havaintomotoriset taidot ja kehon hahmottaminen

Harjoitetaan aistielinten vastaanottokykyä ja ympäristön havainnointia (suuntaa, tilaa, aikaa) sekä monipuolisia kehon hahmottamista kehittäviä liikuntatehtäviä.

Motoriset perustaidot

Tasapaino-, välineen käsittely- ja liikkumistaitojen monipuolista harjoittelemista erilaisissa ympäristöissä koulujen omat mahdollisuudet huomioiden.

Ryhmässä liikkuminen

Rohkeus liikkua ryhmän jäsenenä.

Opetellaan ymmärtämään ja hyväksymään erilaisuutta myös liikunnassa.

Harjoitellaan sääntöjen noudattamista liikuntatilanteissa.

Totutellaan sietämään voittamista ja häviämistä.

Uinti

Tavoite: Kellunnat ja 5 metrin uinti vapaavalintaisella tyylillä

Sisällöt: Liuku veden alla, myyräuintin kehittäminen, alkeiskäuintiä, esine rinnansyvyisestä vedestä. Taitotaso huomioiden veteenmenoharjoituksia.

Vuosiluokka 2

Tavoitteet

Ei asetettu Ei asetettu Ei asetettu Ei asetettu Ei asetettu Ei asetettu Ei asetettu Ei asetettu Ei asetettu Ei asetettu

T9 tukea oppilaan myönteisen minäkäsityksen vahvistumista, ohjata itsenäiseen työskentelyyn sekä itsensä monipuoliseen ilmaisemiseen.

Sisältöalueet

S3 Psyykinen toimintakyky

Muhos, painopistealueet 2. luokalla:

Jatketaan havaintomotoristen ja motoristen perustaitojen harjoittelua, painottaen motorisia perustaitoja.

Opetellaan rehtiä suhtautumista ryhmätilanteissa.

Uinti

Tavoite: Myyräuintia 10 m ja alkeisselkäuintia 10 m

Sisältö: Esine kaulansyvyisestä vedestä, myyräuinti ja selkäuinti. Taitotaso huomioiden veteenmenoharjoituksia.

T10 varmistaa myönteisten liikunnallisten kokemusten saaminen ja rohkaista oppilasta kokeilemaan oman toimintakykynsä rajoja

Sisältöalueet

S3 Psyykkinen toimintakyky

Muhos, painopistealueet 2. luokalla:

Jatketaan havaintomotoristen ja motoristen perustaitojen harjoittelua, painottaen motorisia perustaitoja.

Opetellaan rehtiä suhtautumista ryhmätilanteissa.

Uinti

Tavoite: Myyräuintia 10 m ja alkeisselkäuintia 10 m

Sisältö: Esine kaulansyvyisestä vedestä, myyräuinti ja selkäuinti. Taitotaso huomioiden veteenmenoharjoituksia.

Keskeiset sisältöalueet

S1 Fyysinen toimintakyky

Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Opetukseen valitaan leikkejä ja tehtäviä sekä liikuntamuotoja, joissa harjoitellaan tasapaino- ja liikkumistaitoja (kuten kiipeilyä, juoksua ja hyppyä) ja välineenkäsittelytaitoja (kuten tehtäviä erilaisilla välineillä ja palloleikkejä) erilaisissa oppimisympäristöissä (kuten salissa, luonnossa, lumella ja jäällä). Kehonhallintaa edistetään käyttämällä tehtäviä (kuten voimistelu- ja musiikkileikkejä), joissa harjaannutetaan kehonhahmotusta, ilmaisua ja rytmin mukaan liikkumista.

Tutustutaan monipuolisiin ja turvallisiin tehtäviin liikkumiseen sisällä ja ulkona eri vuodenaikoina eri oppimisympäristöissä. Vesiliikunta ja uinti kuuluvat liikunnan opetukseen.

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Opetus sisältää yksinkertaisia liikunnallisia sääntöleikkejä, tehtäviä ja pelejä, joissa oppilaat toimivat yhteistyössä muiden kanssa ja saavat kokemuksia muiden auttamisesta.

S3 Psyykkinen toimintakyky

Opetukseen valitaan iloa ja virkistystä tuottavia leikkejä ja tehtäviä, joissa koetaan onnistumisia sekä kohdataan tuetusti emotionaalisesti vaihtelevia tilanteita kuten leikeissä, kisailuissa tai peleissä koetut tilanteet.

Muhos, painopistealueet 2. luokalla:

Opetukseen valitaan leikkejä ja tehtäviä sekä liikuntamuotoja, joissa harjoitellaan tasapaino- ja liikkumistaitoja (kuten kiipeilyä, juoksua ja hyppyä) ja välineenkäsittelytaitoja (kuten tehtäviä erilaisilla välineillä, esim. heittäminen, potkaiseminen, kiinniottaminen ja palloleikkejä) erilaisissa oppimisympäristöissä (kuten salissa, luonnossa, lumella ja jäällä). Kehonhallintaa edistetään käyttämällä tehtäviä (kuten voimistelu- ja musiikkileikkejä), joissa harjaannutetaan kehonhahmotusta, ilmaisua ja rytmin mukaan liikkumista.

Jatketaan havaintomotoristen ja motoristen perustaitojen harjoittelua, painottaen motorisia perustaitoja.

Opetellaan rehtiä suhtautumista ryhmätilanteissa.

Uinti

Tavoite: Myyräuintia 10 m ja alkeisselkäuintia 10 m

Sisältö: Esine kaulansyvyisestä vedestä, myyräuinti ja selkäuinti. Taitotaso huomioiden veteenmenoharjoituksia.

Vuosiluokka 3

Tavoitteet

T1 kannustaa oppilaita fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan erilaisia liikuntatehtäviä ja harjoittelemaan parhaansa yrittäen.

Sisältöalueet

S1 Fyysinen toimintakyky

Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Opetukseen valitaan sellaisia oppilaiden kehitysvaiheeseen soveltuvia turvallisia tehtäviä, joissa harjaannutetaan havainto- ja ratkaisuntekötaitoja liikuntatilanteisiin sovellettuina (esim. luontoliikunta ja palloilut) sekä tehtäviä, joissa eri vuodenaikoina ja erilaisissa oppimisympäristöissä vahvistetaan tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaitoja monipuolisten liikuntamuotojen (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilut ja voimistelut) ja eri liikuntalajien avulla. Liikunnan opetukseen kuuluu uinnin, vesiliikunnan ja vesipelastuksen opetusta. Oppilaille opetetaan liikkumiseen ja liikunnan harrastamiseen liittyviä tarpeellisia tietoja. Valitaan tehtäviä, joilla opitaan harjaannuttamaan nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa. Opetuksessa käytetään monipuolisesti leikkejä, harjoitteita ja pelejä, jotka mahdollistavat osallisuuden, pätevyyden, itsenäisyyden sekä ilmaisun ja esteettisyyden kokemuksia.

Liikunnan opetukseen valitaan tehtäviä, joiden avulla tutustutaan myös oman toimintakyvyn arviointiin. Valtakunnallisen fyysisen toimintakyvyn seurantajärjestelmä

Move!-n mittaukset tehdään niin, että ne tukevat 5. vuosiluokalla koulussa järjestettäviä laajoja terveystarkastuksia.

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Opetukseen valitaan myönteistä yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita sekä tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä.

S3 Psyykinen toimintakyky

Opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Yhteisillä tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä autetaan myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen **Peruste**

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot **Peruste**

Arvioinnin kohde

Työskentely ja yrittäminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas osallistuu liikuntatuntien toimintaan yleensä aktiivisesti kokeillen ja harjoitellen erilaisia liikuntatehtäviä.

T2 ohjata oppilasta harjaannuttamaan havaintomotorisia taitojaan eli havainnoimaan itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekemään liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja.

Sisältöalueet

S1 Fyysinen toimintakyky

Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Opetukseen valitaan sellaisia oppilaiden kehitysvaiheeseen soveltuvia turvallisia tehtäviä, joissa harjaannutetaan havainto- ja ratkaisuntekotaitoja liikuntatilanteisiin sovellettuina (esim. luontoliikunta ja palloilut) sekä tehtäviä, joissa eri vuodenaikoina ja erilaisissa oppimisympäristöissä vahvistetaan tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaitoja monipuolisten liikuntamuotojen (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja

tanssiliikunta sekä palloilut ja voimistelut) ja eri liikuntalajien avulla. Liikunnan opetukseen kuuluu uinnin, vesiliikunnan ja vesipelastuksen opetusta. Oppilaille opetetaan liikkumiseen ja liikunnan harrastamiseen liittyviä tarpeellisia tietoja.

Valitaan tehtäviä, joilla opitaan harjaannuttamaan nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa. Opetuksessa käytetään monipuolisesti leikkejä, harjoitteita ja pelejä, jotka mahdollistavat osallisuuden, pätevyyden, itsenäisyyden sekä ilmaisun ja esteettisyyden kokemuksia.

Liikunnan opetukseen valitaan tehtäviä, joiden avulla tutustutaan myös oman toimintakyvyn arviointiin. Valtakunnallisen fyysisen toimintakyvyn seurantajärjestelmä Move!-n mittaukset tehdään niin, että ne tukevat 5. vuosiluokalla koulussa järjestettäviä laajoja terveystarkastuksia.

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Opetukseen valitaan myönteistä yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita sekä tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä.

S3 Psyykinen toimintakyky

Opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Yhteisillä tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä autetaan myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen **Peruste**

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot **Peruste**

L4 Monilukutaito **Peruste**

Arvioinnin kohde

Ratkaisujen teko erilaisissa liikuntatilanteissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas tekee eri liikuntatilanteissa, kuten leikeissä ja peleissä, useimmiten tarkoituksenmukaisia ratkaisuja.

T3 ohjata oppilasta sekä vahvistamaan tasapaino- ja liikkumistaitojaan että soveltamaan niitä monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä, eri vuodenaikoina sekä eri tilanteissa.

Sisältöalueet

S1 Fyysinen toimintakyky

Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Opetukseen valitaan sellaisia oppilaiden kehitysvaiheeseen soveltuvia turvallisia tehtäviä, joissa harjaannutetaan havainto- ja ratkaisuntekötaitoja liikuntatilanteisiin sovellettuina (esim. luontoliikunta ja palloilut) sekä tehtäviä, joissa eri vuodenaikoina ja erilaisissa oppimisympäristöissä vahvistetaan tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaitoja monipuolisten liikuntamuotojen (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilut ja voimistelut) ja eri liikuntalajien avulla. Liikunnan opetukseen kuuluu uinnin, vesiliikunnan ja vesipelastuksen opetusta. Oppilaille opetetaan liikkumiseen ja liikunnan harrastamiseen liittyviä tarpeellisia tietoja.

Valitaan tehtäviä, joilla opitaan harjaannuttamaan nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa. Opetuksessa käytetään monipuolisesti leikkejä, harjoitteita ja pelejä, jotka mahdollistavat osallisuuden, pätevyyden, itsenäisyyden sekä ilmaisun ja esteettisyyden kokemuksia.

Liikunnan opetukseen valitaan tehtäviä, joiden avulla tutustutaan myös oman toimintakyvyn arviointiin. Valtakunnallisen fyysisen toimintakyvyn seurantajärjestelmä Move!-n mittaukset tehdään niin, että ne tukevat 5. vuosiluokalla koulussa järjestettäviä laajoja terveystarkastuksia.

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Opetukseen valitaan myönteistä yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita sekä tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä.

S3 Psyykinen toimintakyky

Opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Yhteisillä tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä autetaan myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot **Peruste**

Arvioinnin kohde

Motoristen perustaitojen (tasapaino- ja liikkumistaidot) käyttäminen eri liikuntamuodoissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
------------------	---------------

Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas osaa tasapainoilla ja liikkua erilaisissa oppimisympäristöissä.
-----------------------------------	---

T4 ohjata oppilasta sekä vahvistamaan että soveltamaan välineenkäsittelytaitojaan monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä käyttämällä erilaisia välineitä eri vuodenaikoina erilaisissa tilanteissa.

Sisältöalueet

S1 Fyysinen toimintakyky

Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Opetukseen valitaan sellaisia oppilaiden kehitysvaiheeseen soveltuvia turvallisia tehtäviä, joissa harjaannutetaan havainto- ja ratkaisuntekötaitoja liikuntatilanteisiin sovellettuina (esim. luontoliikunta ja palloilut) sekä tehtäviä, joissa eri vuodenaikoina ja erilaisissa oppimisympäristöissä vahvistetaan tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaitoja monipuolisten liikuntamuotojen (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilut ja voimistelut) ja eri liikuntalajien avulla. Liikunnan opetukseen kuuluu uinnin, vesiliikunnan ja vesipelastuksen opetusta. Oppilaille opetetaan liikkumiseen ja liikunnan harrastamiseen liittyviä tarpeellisia tietoja.

Valitaan tehtäviä, joilla opitaan harjaannuttamaan nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa. Opetuksessa käytetään monipuolisesti leikkejä, harjoitteita ja pelejä, jotka mahdollistavat osallisuuden, pätevyuden, itsenäisyyden sekä ilmaisun ja esteettisyyden kokemuksia.

Liikunnan opetukseen valitaan tehtäviä, joiden avulla tutustutaan myös oman toimintakyvyn arviointiin. Valtakunnallisen fyysisen toimintakyvyn seurantajärjestelmä Move!-n mittaukset tehdään niin, että ne tukevat 5. vuosiluokalla koulussa järjestettäviä laajoja terveystarkastuksia.

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Opetukseen valitaan myönteistä yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita sekä tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä.

S3 Psyykinen toimintakyky

Opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Yhteisillä tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä autetaan myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

Arvioinnin kohde

Motoristen perustaitojen (välineenkäsittelytaidot) käyttäminen eri liikuntamuodoissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas osaa käsitellä erilaisia liikuntavälineitä erilaisissa oppimisympäristöissä.

T5 kannustaa ja ohjata oppilasta arvioimaan, ylläpitämään ja kehittämään fyysisiä ominaisuuksiaan: nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa.

Sisältöalueet

S1 Fyysinen toimintakyky

Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Opetukseen valitaan sellaisia oppilaiden kehitysvaiheeseen soveltuvia turvallisia tehtäviä, joissa harjaannutetaan havainto- ja ratkaisuntekotaitoja liikuntatilanteisiin sovellettuina (esim. luontoliikunta ja palloilut) sekä tehtäviä, joissa eri vuodenaikoina ja erilaisissa oppimisympäristöissä vahvistetaan tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaitoja monipuolisten liikuntamuotojen (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilut ja voimistelut) ja eri liikuntalajien avulla. Liikunnan opetukseen kuuluu uinnin, vesiliikunnan ja vesipelastuksen opetusta. Oppilaille opetetaan liikkumiseen ja liikunnan harrastamiseen liittyviä tarpeellisia tietoja. Valitaan tehtäviä, joilla opitaan harjaannuttamaan nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa. Opetuksessa käytetään monipuolisesti leikkejä, harjoitteita ja pelejä, jotka mahdollistavat osallisuuden, pätevyyden, itsenäisyyden sekä ilmaisun ja esteettisyyden kokemuksia. Liikunnan opetukseen valitaan tehtäviä, joiden avulla tutustutaan myös oman toimintakyvyn arviointiin. Valtakunnallisen fyysisen toimintakyvyn seurantajärjestelmä Move!:n mittaukset tehdään niin, että ne tukevat 5. vuosiluokalla koulussa järjestettäviä laajoja terveystarkastuksia.

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Opetukseen valitaan myönteistä yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita sekä tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä.

S3 Psyykinen toimintakyky

Opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Yhteisillä tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä autetaan

myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot **Peruste**

Arvioinnin kohde

Fyysisten ominaisuuksien harjoittaminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas osaa arvioida fyysisiä ominaisuuksiaan ja harjoittaa nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa

T6 opettaa uimataito, jotta oppilas pystyy liikkumaan vedessä ja pelastautumaan vedestä

Sisältöalueet

S1 Fyysinen toimintakyky

Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Opetukseen valitaan sellaisia oppilaiden kehitysvaiheeseen soveltuvia turvallisia tehtäviä, joissa harjaannutetaan havainto- ja ratkaisuntekotoitoja liikuntatilanteisiin sovellettuina (esim. luontoliikunta ja palloilut) sekä tehtäviä, joissa eri vuodenaikoina ja erilaisissa oppimisympäristöissä vahvistetaan tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaitoja monipuolisten liikuntamuotojen (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilut ja voimistelut) ja eri liikuntalajien avulla. Liikunnan opetukseen kuuluu uinnin, vesiliikunnan ja vesipelastuksen opetusta. Oppilaille opetetaan liikkumiseen ja liikunnan harrastamiseen liittyviä tarpeellisia tietoja. Valitaan tehtäviä, joilla opitaan harjaannuttamaan nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa. Opetuksessa käytetään monipuolisesti leikkejä, harjoitteita ja pelejä, jotka mahdollistavat osallisuuden, pätevyyden, itsenäisyyden sekä ilmaisun ja esteettisyyden kokemuksia.

Liikunnan opetukseen valitaan tehtäviä, joiden avulla tutustutaan myös oman toimintakyvyn arviointiin. Valtakunnallisen fyysisen toimintakyvyn seurantajärjestelmä Move!-n mittaukset tehdään niin, että ne tukevat 5. vuosiluokalla koulussa järjestettäviä laajoja terveystarkastuksia.

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Opetukseen valitaan myönteistä yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita sekä

tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä.

S3 Psyykinen toimintakyky

Opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Yhteisillä tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä autetaan myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot **Peruste**

Arvioinnin kohde

Uima- ja pelastautumistaidot

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas on perusuimataitoinen (Osaa uida 50 metriä kahta uintitapaa käyttäen ja sukeltaa 5 metriä pinnan alla).

Muhoksella uinnin tavoite 3.lk:lla selkäuintia 17 m ja krooliuintia 17 m.

T7 ohjata oppilasta turvalliseen ja asialliseen toimintaan liikuntatunneilla.

Sisältöalueet

S1 Fyysinen toimintakyky

Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Opetukseen valitaan sellaisia oppilaiden kehitysvaiheeseen soveltuvia turvallisia tehtäviä, joissa harjaannutetaan havainto- ja ratkaisuntekötaitoja liikuntatilanteisiin sovellettuina (esim. luontoliikunta ja palloilut) sekä tehtäviä, joissa eri vuodenaikoina ja erilaisissa oppimisympäristöissä vahvistetaan tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaitoja monipuolisten liikuntamuotojen (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilut ja voimistelut) ja eri liikuntalajien avulla. Liikunnan opetukseen kuuluu uinnin, vesiliikunnan ja vesipelastuksen opetusta. Oppilaille opetetaan liikkumiseen ja liikunnan harrastamiseen liittyviä tarpeellisia tietoja.

Valitaan tehtäviä, joilla opitaan harjaannuttamaan nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja

voimaa. Opetuksessa käytetään monipuolisesti leikkejä, harjoitteita ja pelejä, jotka mahdollistavat osallisuuden, pätevyyden, itsenäisyyden sekä ilmaisun ja esteettisyyden kokemuksia.

Liikunnan opetukseen valitaan tehtäviä, joiden avulla tutustutaan myös oman toimintakyvyn arviointiin. Valtakunnallisen fyysisen toimintakyvyn seurantajärjestelmä Move!-n mittaukset tehdään niin, että ne tukevat 5. vuosiluokalla koulussa järjestettäviä laajoja terveystarkastuksia.

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Opetukseen valitaan myönteistä yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita sekä tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä.

S3 Psyykinen toimintakyky

Opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Yhteisillä tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä autetaan myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot **Peruste**

L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys **Peruste**

L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen **Peruste**

Arvioinnin kohde

Toiminta liikuntatunneilla

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas osaa ottaa huomioon mahdolliset vaaratilanteet liikuntatunneilla sekä pyrkii toimimaan turvallisesti ja asiallisesti.

T8 ohjata oppilasta työskentelemään kaikkien kanssa sekä säätelämään toimintaansa ja tunneilmaisuaan liikuntatilanteissa toiset huomioon ottaen.

Sisältöalueet

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Opetukseen valitaan myönteistä yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita sekä tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä.

S3 Psyykinen toimintakyky

Opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Yhteisillä tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä autetaan myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu **Peruste**

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot **Peruste**

L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys **Peruste**

L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen **Peruste**

Arvioinnin kohde

Vuorovaikutus- ja työskentelytaidot

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas osaa toimia eri liikuntatilanteissa yhteisesti sovitulla tavalla.

T9 ohjata oppilasta toimimaan reilun pelin periaatteella sekä kantamaan vastuuta yhteisistä oppimistilanteista.

Sisältöalueet

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Opetukseen valitaan myönteistä yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita sekä tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä.

S3 Psyykinen toimintakyky

Opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Yhteisillä tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä autetaan myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu **Peruste**

L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys **Peruste**

L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen **Peruste**

Arvioinnin kohde

Toiminta yhteisissä oppimistilanteissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas noudattaa reilun pelin periaatteita ja osoittaa pyrkivänsä vastuullisuuteen yhteisissä oppimistilanteissa.

T10 kannustaa oppilasta ottamaan vastuuta omasta toiminnasta ja vahvistaa itsenäisen työskentelyn taitoja.

Sisältöalueet

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Opetukseen valitaan myönteistä yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita sekä tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä.

S3 Psyykinen toimintakyky

Opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Yhteisillä tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä autetaan myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä.

S3 Psyykinen toimintakyky

Muhos, painopistealueet 3. luokalla:

Harjoitellaan erilaisiin liikuntatilanteisiin sopivien ratkaisujen tekemistä monipuolisten

leikkien, viitepelien ja pelien avulla.

Harjoitellaan liikuntavarusteiden omatoimisesta huolehtimisesta.

Opetellaan huolehtimaan henkilökohtaisesta hygieniasta.

Uinti

Tavoite: Selkäuintia 17 m ja krooliuintia 17 m

Sisältö: Selkäuinti, krooliuinti, alkeisrintauinti, erilaisia/-tasoisia hyppyjä reunalta,

vedenpoljentaa 20 s, erilaisia sukelluksia.

Näytä perusteen teksti

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen **Peruste**

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu **Peruste**

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot **Peruste**

Arvioinnin kohde

Työskentelytaidot

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas osaa yleensä työskennellä vastuullisesti ja itsenäisesti.

T11 huolehtia siitä, että oppilaat saavat riittävästi myönteisiä kokemuksia omasta kehosta, pätevyydestä ja yhteisöllisyydestä.

Sisältöalueet

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Opetukseen valitaan myönteistä yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita sekä tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä.

S3 Psyykinen toimintakyky

Opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Yhteisillä tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä autetaan

myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä.

S3 Psyykinen toimintakyky

Muhos, painopistealueet 3. luokalla:

Harjoitellaan erilaisiin liikuntatilanteisiin sopivien ratkaisujen tekemistä monipuolisten leikkien, viitepelien ja pelien avulla.

Harjoitellaan liikuntavarusteiden omatoimisesta huolehtimisesta.

Opetellaan huolehtimaan henkilökohtaisesta hygieniasta.

Uinti

Tavoite: Selkäuintia 17 m ja krooliuintia 17 m

Sisältö: Selkäuinti, krooliuinti, alkeisrintauinti, erilaisia/-tasoisia hyppyjä reunalta, vedenpoljentaa 20 s, erilaisia sukelluksia.

Näytä perusteen teksti

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen **Peruste**

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu **Peruste**

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot **Peruste**

Arvioinnin kohde

Työskentelytaidot

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas osaa yleensä työskennellä vastuullisesti ja itsenäisesti.

Ei asetettu

Keskeiset sisältöalueet

S1 Fyysinen toimintakyky

Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Opetukseen valitaan sellaisia oppilaiden kehitysvaiheeseen soveltuvia turvallisia tehtäviä, joissa harjaannutetaan havainto- ja ratkaisuntaitoja liikuntatilanteisiin sovellettuina (esim. luontoliikunta ja palloilut) sekä tehtäviä, joissa eri vuodenaikoina ja erilaisissa oppimisympäristöissä vahvistetaan tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaitoja monipuolisten liikuntamuotojen (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilut ja voimistelut) ja eri liikuntalajien avulla. Liikunnan

opetukseen kuuluu uinnin, vesiliikunnan ja vesipelastuksen opetusta. Oppilaille opetetaan liikkumiseen ja liikunnan harrastamiseen liittyviä tarpeellisia tietoja.

Valitaan tehtäviä, joilla opitaan harjaannuttamaan nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa. Opetuksessa käytetään monipuolisesti leikkejä, harjoitteita ja pelejä, jotka mahdollistavat osallisuuden, pätevyyden, itsenäisyyden sekä ilmaisun ja esteettisyyden kokemuksia.

Liikunnan opetukseen valitaan tehtäviä, joiden avulla tutustutaan myös oman toimintakyvyn arviointiin. Valtakunnallisen fyysisen toimintakyvyn seurantajärjestelmä Move!:n mittaukset tehdään niin, että ne tukevat 5. vuosiluokalla koulussa järjestettäviä laajoja terveystarkastuksia.

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Opetukseen valitaan myönteistä yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita sekä tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä.

S3 Psyykinen toimintakyky

Opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Yhteisillä tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä autetaan myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä.

Muho, painopistealueet 3. luokalla:

Opetukseen valitaan leikkejä, tehtäviä, liikuntamuotoja sekä viite- ja pienpelejä. Kehonhallintaa harjoitellaan käyttämällä tehtäviä (kuten voimistelu- ja musiikkileikkejä), joissa harjaannutetaan kehonhahmotusta, ilmaisua ja rytmin mukaan liikkumista.

Harjoitellaan erilaisiin liikuntatilanteisiin sopivien ratkaisujen tekemistä monipuolisten leikkien, viitepelien ja pelien avulla.

Harjoitellaan liikuntavarusteiden omatoimisesta huolehtimisesta.

Opetellaan huolehtimaan henkilökohtaisesta hygieniasta.

Uinti

Tavoite: Selkäuintia 17 m ja krooliuintia 17 m

Sisältö: Selkäuinti, krooliuinti, alkeisrintauinti, erilaisia/-tasoisia hyppyjä reunalta, vedenpoljentaa 20 s, erilaisia sukelluksia.

Vuosiluokka 4

Tavoitteet

T1 kannustaa oppilaita fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan erilaisia liikuntatehtäviä ja harjoittelemaan parhaansa yrittäen.

Sisältöalueet

S1 Fyysinen toimintakyky

Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Opetukseen valitaan sellaisia oppilaiden kehitysvaiheeseen soveltuvia turvallisia tehtäviä, joissa harjaannutetaan havainto- ja ratkaisuntekötaitoja liikuntatilanteisiin sovellettuina (esim. luontoliikunta ja palloilut) sekä tehtäviä, joissa eri vuodenaikoina ja erilaisissa oppimisympäristöissä vahvistetaan tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaitoja monipuolisten liikuntamuotojen (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilut ja voimistelut) ja eri liikuntalajien avulla. Liikunnan opetukseen kuuluu uinnin, vesiliikunnan ja vesipelastuksen opetusta. Oppilaille opetetaan liikkumiseen ja liikunnan harrastamiseen liittyviä tarpeellisia tietoja. Valitaan tehtäviä, joilla opitaan harjaannuttamaan nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja

voimaa. Opetuksessa käytetään monipuolisesti leikkejä, harjoitteita ja pelejä, jotka mahdollistavat osallisuuden, pätevyyden, itsenäisyyden sekä ilmaisun ja esteettisyyden kokemuksia.

Liikunnan opetukseen valitaan tehtäviä, joiden avulla tutustutaan myös oman toimintakyvyn arviointiin. Valtakunnallisen fyysisen toimintakyvyn seurantajärjestelmä Move!-n mittaukset tehdään niin, että ne tukevat 5. vuosiluokalla koulussa järjestettäviä laajoja terveystarkastuksia.

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Opetukseen valitaan myönteistä yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita sekä tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä.

S3 Psyykinen toimintakyky

Opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Yhteisillä tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä autetaan myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen **Peruste**

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot **Peruste**

Arvioinnin kohde

Työskentely ja yrittäminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas osallistuu liikuntatuntien toimintaan yleensä aktiivisesti kokeillen ja harjoitellen erilaisia liikuntatehtäviä.

T2 ohjata oppilasta harjaannuttamaan havaintomotorisia taitojaan eli havainnoimaan itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekemään liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja.

Sisältöalueet

S1 Fyysinen toimintakyky

Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Opetukseen valitaan

sellaisia oppilaiden kehitysvaiheeseen soveltuvia turvallisia tehtäviä, joissa harjaannutetaan havainto- ja ratkaisuntekotoitoja liikuntatilanteisiin sovellettuina (esim. luontoliikunta ja palloilut) sekä tehtäviä, joissa eri vuodenaikoina ja erilaisissa oppimisympäristöissä vahvistetaan tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaitoja monipuolisten liikuntamuotojen (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilut ja voimistelut) ja eri liikuntalajien avulla. Liikunnan opetukseen kuuluu uinnin, vesiliikunnan ja vesipelastuksen opetusta. Oppilaille opetetaan liikkumiseen ja liikunnan harrastamiseen liittyviä tarpeellisia tietoja.

Valitaan tehtäviä, joilla opitaan harjaannuttamaan nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa. Opetuksessa käytetään monipuolisesti leikkejä, harjoitteita ja pelejä, jotka mahdollistavat osallisuuden, pätevyden, itsenäisyyden sekä ilmaisun ja esteettisyyden kokemuksia.

Liikunnan opetukseen valitaan tehtäviä, joiden avulla tutustutaan myös oman toimintakyvyn arviointiin. Valtakunnallisen fyysisen toimintakyvyn seurantajärjestelmä Move!-n mittaukset tehdään niin, että ne tukevat 5. vuosiluokalla koulussa järjestettäviä laajoja terveystarkastuksia.

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Opetukseen valitaan myönteistä yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita sekä tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä.

S3 Psyykinen toimintakyky

Opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Yhteisillä tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä autetaan myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen **Peruste**

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot **Peruste**

L4 Monilukutaito **Peruste**

Arvioinnin kohde

Ratkaisujen teko erilaisissa liikuntatilanteissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
------------------	---------------

Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas tekee eri liikuntatilanteissa, kuten leikeissä ja peleissä, useimmiten tarkoituksenmukaisia ratkaisuja.
-----------------------------------	---

T3 ohjata oppilasta sekä vahvistamaan tasapaino- ja liikkumistaitojaan että soveltamaan niitä monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä, eri vuodenaikoina sekä eri tilanteissa.

Sisältöalueet

S1 Fyysinen toimintakyky

Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Opetukseen valitaan sellaisia oppilaiden kehitysvaiheeseen soveltuvia turvallisia tehtäviä, joissa harjaannutetaan havainto- ja ratkaisuntekotoitoja liikuntatilanteisiin sovellettuina (esim. luontoliikunta ja palloilut) sekä tehtäviä, joissa eri vuodenaikoina ja erilaisissa oppimisympäristöissä vahvistetaan tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaitoja monipuolisten liikuntamuotojen (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilut ja voimistelut) ja eri liikuntalajien avulla. Liikunnan opetukseen kuuluu uinnin, vesiliikunnan ja vesipelastuksen opetusta. Oppilaille opetetaan liikkumiseen ja liikunnan harrastamiseen liittyviä tarpeellisia tietoja.

Valitaan tehtäviä, joilla opitaan harjaannuttamaan nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa. Opetuksessa käytetään monipuolisesti leikkejä, harjoitteita ja pelejä, jotka mahdollistavat osallisuuden, pätevyden, itsenäisyyden sekä ilmaisun ja esteettisyyden kokemuksia.

Liikunnan opetukseen valitaan tehtäviä, joiden avulla tutustutaan myös oman toimintakyvyn arviointiin. Valtakunnallisen fyysisen toimintakyvyn seurantajärjestelmä Move!-n mittaukset tehdään niin, että ne tukevat 5. vuosiluokalla koulussa järjestettäviä laajoja terveystarkastuksia.

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Opetukseen valitaan myönteistä yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita sekä tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä.

S3 Psyykinen toimintakyky

Opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Yhteisillä tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä autetaan myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

Arvioinnin kohde

Motoristen perustaitojen (tasapaino- ja liikkumistaidot) käyttäminen eri liikuntamuodoissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas osaa tasapainoilla ja liikkua erilaisissa oppimisympäristöissä.

T4 ohjata oppilasta sekä vahvistamaan että soveltamaan välineenkäsittelytaitojaan monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä käyttämällä erilaisia välineitä eri vuodenaikoina erilaisissa tilanteissa.

Sisältöalueet

S1 Fyysinen toimintakyky

Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Opetukseen valitaan sellaisia oppilaiden kehitysvaiheeseen soveltuvia turvallisia tehtäviä, joissa harjaannutetaan havainto- ja ratkaisuntekotaitoja liikuntatilanteisiin sovellettuina (esim. luontoliikunta ja palloilut) sekä tehtäviä, joissa eri vuodenaikoina ja erilaisissa oppimisympäristöissä vahvistetaan tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaitoja monipuolisten liikuntamuotojen (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilut ja voimistelut) ja eri liikuntalajien avulla. Liikunnan opetukseen kuuluu uinnin, vesiliikunnan ja vesipelastuksen opetusta. Oppilaille opetetaan liikkumiseen ja liikunnan harrastamiseen liittyviä tarpeellisia tietoja.

Valitaan tehtäviä, joilla opitaan harjaannuttamaan nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa. Opetuksessa käytetään monipuolisesti leikkejä, harjoitteita ja pelejä, jotka mahdollistavat osallisuuden, pätevyyden, itsenäisyyden sekä ilmaisun ja esteettisyyden kokemuksia.

Liikunnan opetukseen valitaan tehtäviä, joiden avulla tutustutaan myös oman toimintakyvyn arviointiin. Valtakunnallisen fyysisen toimintakyvyn seurantajärjestelmä Move!-n mittaukset tehdään niin, että ne tukevat 5. vuosiluokalla koulussa järjestettäviä laajoja terveystarkastuksia.

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Opetukseen valitaan myönteistä yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita sekä tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä.

S3 Psyykinen toimintakyky

Opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Yhteisillä tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä autetaan

myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot **Peruste**

Arvioinnin kohde

Motoristen perustaitojen (välineenkäsittelytaidot) käyttäminen eri liikuntamuodoissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas osaa käsitellä erilaisia liikuntavälineitä erilaisissa oppimisympäristöissä.

T5 kannustaa ja ohjata oppilasta arvioimaan, ylläpitämään ja kehittämään fyysisiä ominaisuuksiaan: nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa.

Sisältöalueet

S1 Fyysinen toimintakyky

Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Opetukseen valitaan sellaisia oppilaiden kehitysvaiheeseen soveltuvia turvallisia tehtäviä, joissa harjaannutetaan havainto- ja ratkaisuntekotoitoja liikuntatilanteisiin sovellettuina (esim. luontoliikunta ja palloilut) sekä tehtäviä, joissa eri vuodenaikoina ja erilaisissa oppimisympäristöissä vahvistetaan tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaitoja monipuolisten liikuntamuotojen (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilut ja voimistelut) ja eri liikuntalajien avulla. Liikunnan opetukseen kuuluu uinnin, vesiliikunnan ja vesipelastuksen opetusta. Oppilaille opetetaan liikkumiseen ja liikunnan harrastamiseen liittyviä tarpeellisia tietoja.

Valitaan tehtäviä, joilla opitaan harjaannuttamaan nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa. Opetuksessa käytetään monipuolisesti leikkejä, harjoitteita ja pelejä, jotka mahdollistavat osallisuuden, pätevyyden, itsenäisyyden sekä ilmaisun ja esteettisyyden kokemuksia.

Liikunnan opetukseen valitaan tehtäviä, joiden avulla tutustutaan myös oman toimintakyvyn arviointiin. Valtakunnallisen fyysisen toimintakyvyn seurantajärjestelmä Move!-n mittaukset tehdään niin, että ne tukevat 5. vuosiluokalla koulussa järjestettäviä laajoja terveystarkastuksia.

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Opetukseen valitaan myönteistä yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita sekä

tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä.

S3 Psyykkinen toimintakyky

Opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Yhteisillä tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä autetaan myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot **Peruste**

Arvioinnin kohde

Fyysisten ominaisuuksien harjoittaminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas osaa arvioida fyysisiä ominaisuuksiaan ja harjoittaa nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa

T6 opettaa uimataito, jotta oppilas pystyy liikkumaan vedessä ja pelastautumaan vedestä

Sisältöalueet

S1 Fyysinen toimintakyky

Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Opetukseen valitaan sellaisia oppilaiden kehitysvaiheeseen soveltuvia turvallisia tehtäviä, joissa harjaannutetaan havainto- ja ratkaisuntekötaitoja liikuntatilanteisiin sovellettuina (esim. luontoliikunta ja palloilut) sekä tehtäviä, joissa eri vuodenaikoina ja erilaisissa oppimisympäristöissä vahvistetaan tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaitoja monipuolisten liikuntamuotojen (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilut ja voimistelut) ja eri liikuntalajien avulla. Liikunnan opetukseen kuuluu uinnin, vesiliikunnan ja vesipelastuksen opetusta. Oppilaille opetetaan liikkumiseen ja liikunnan harrastamiseen liittyviä tarpeellisia tietoja. Valitaan tehtäviä, joilla opitaan harjaannuttamaan nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa. Opetuksessa käytetään monipuolisesti leikkejä, harjoitteita ja pelejä, jotka mahdollistavat osallisuuden, pätevyyden, itsenäisyyden sekä ilmaisun ja esteettisyyden kokemuksia.

Liikunnan opetukseen valitaan tehtäviä, joiden avulla tutustutaan myös oman

toimintakyvyn arviointiin. Valtakunnallisen fyysisen toimintakyvyn seurantajärjestelmä Move!-n mittaukset tehdään niin, että ne tukevat 5. vuosiluokalla koulussa järjestettäviä laajoja terveystarkastuksia.

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Opetukseen valitaan myönteistä yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita sekä tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä.

S3 Psyykinen toimintakyky

Opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Yhteisillä tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä autetaan myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot **Peruste**

Arvioinnin kohde

Uima- ja pelastautumistaidot

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas on perusuimataitoinen (Osaa uida 50 metriä kahta uintitapaa käyttäen ja sukeltaa 5 metriä pinnan alla).

Muhoksella uinnin tavoite 4. lk:lla 50 m uinti vapaavalintaisella tyylillä.

T7 ohjata oppilasta turvalliseen ja asialliseen toimintaan liikuntatunneilla.

Sisältöalueet

S1 Fyysinen toimintakyky

Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Opetukseen valitaan sellaisia oppilaiden kehitysvaiheeseen soveltuvia turvallisia tehtäviä, joissa

harjaannutetaan havainto- ja ratkaisuntekotoitoja liikuntatilanteisiin sovellettuina (esim. luontoliikunta ja palloilut) sekä tehtäviä, joissa eri vuodenaikoina ja erilaisissa oppimisympäristöissä vahvistetaan tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaitoja monipuolisten liikuntamuotojen (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilut ja voimistelut) ja eri liikuntalajien avulla. Liikunnan opetukseen kuuluu uinnin, vesiliikunnan ja vesipelastuksen opetusta. Oppilaille opetetaan liikkumiseen ja liikunnan harrastamiseen liittyviä tarpeellisia tietoja. Valitaan tehtäviä, joilla opitaan harjaannuttamaan nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa. Opetuksessa käytetään monipuolisesti leikkejä, harjoitteita ja pelejä, jotka mahdollistavat osallisuuden, pätevyyden, itsenäisyyden sekä ilmaisun ja esteettisyyden kokemuksia.

Liikunnan opetukseen valitaan tehtäviä, joiden avulla tutustutaan myös oman toimintakyvyn arviointiin. Valtakunnallisen fyysisen toimintakyvyn seurantajärjestelmä Move!-n mittaukset tehdään niin, että ne tukevat 5. vuosiluokalla koulussa järjestettäviä laajoja terveystarkastuksia.

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Opetukseen valitaan myönteistä yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita sekä tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä.

S3 Psyykinen toimintakyky

Opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Yhteisillä tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä autetaan myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot **Peruste**

L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys **Peruste**

L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen **Peruste**

Arvioinnin kohde

Toiminta liikuntatunneilla

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
------------------	---------------

Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas osaa ottaa huomioon mahdolliset vaaratilanteet liikuntatunneilla sekä pyrkii toimimaan turvallisesti ja asiallisesti.
-----------------------------------	---

T8 ohjata oppilasta työskentelemään kaikkien kanssa sekä säätämään toimintaansa ja tunteilmaisuaan liikuntatilanteissa toiset huomioon ottaen.

Sisältöalueet

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Opetukseen valitaan myönteistä yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita sekä tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä.

S3 Psyykinen toimintakyky

Opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Yhteisillä tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä autetaan myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu **Peruste**

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot **Peruste**

L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys **Peruste**

L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen **Peruste**

Arvioinnin kohde

Vuorovaikutus- ja työskentelytaidot

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas osaa toimia eri liikuntatilanteissa yhteisesti sovitulla tavalla.

T9 ohjata oppilasta toimimaan reilun pelin periaatteella sekä kantamaan vastuuta yhteisistä oppimistilanteista.

Sisältöalueet

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Opetukseen valitaan myönteistä yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita sekä tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä.

S3 Psyykinen toimintakyky

Opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Yhteisillä tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä autetaan myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu **Peruste**

L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys **Peruste**

L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen **Peruste**

Arvioinnin kohde

Toiminta yhteisissä oppimistilanteissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas noudattaa reilun pelin periaatteita ja osoittaa pyrkivänsä vastuullisuuteen yhteisissä oppimistilanteissa.

T10 kannustaa oppilasta ottamaan vastuuta omasta toiminnasta ja vahvistaa itsenäisen työskentelyn taitoja.

Sisältöalueet

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Opetukseen valitaan myönteistä yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita sekä tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä.

S3 Psyykinen toimintakyky

Opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Yhteisillä tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä autetaan myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä.

Muhos, painopistealueet 4. luokalla:

Vahvistetaan 3. vuosiluokan painopistealueita.

Opetellaan tunnistamaan omia vahvuuksia liikkujana.

Opetellaan noudattamaan pelisääntöjä sekä harjoitellaan positiivisen vertaispalautteen antamista monipuolisten leikkien, viitepelien ja pelien avulla.

Harjoitellaan työskentelyä kaikenlaisissa ryhmissä.

Uinti

Tavoite: 50 m uinti vapaavalintaisella tyylillä

Sisältö: Krooli- ja selkäuinnin kertaus, rintauinti, erilaisia/-tasoisia hyppyjä reunalta, taittosukellus reunasta ponnistaen, 5 m pituussukellus.

Näytä perusteen teksti

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen **Peruste**

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu **Peruste**

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot **Peruste**

Arvioinnin kohde

Työskentelytaidot

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas osaa yleensä työskennellä vastuullisesti ja itsenäisesti.

Ei asetettu

T11 huolehtia siitä, että oppilaat saavat riittävästi myönteisiä kokemuksia omasta kehosta, pätevyydestä ja yhteisöllisyydestä.

Sisältöalueet

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Opetukseen valitaan myönteistä yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita sekä

tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä.

S3 Psyykinen toimintakyky

Opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Yhteisillä tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä autetaan myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä.

Muhos, painopistealueet 4. luokalla:

Vahvistetaan 3. vuosiluokan painopistealueita.

Opetellaan tunnistamaan omia vahvuuksia liikkujana.

Opetellaan noudattamaan pelisääntöjä sekä harjoitellaan positiivisen vertaispalautteen antamista monipuolisten leikkien, viitepelien ja pelien avulla.

Harjoitellaan työskentelyä kaikenlaisissa ryhmissä.

Uinti

Tavoite: 50 m uinti vapaavalintaisella tyylillä

Sisältö: Krooli- ja selkäuinnin kertaus, rintauinti, erilaisia/-tasoisia hyppyjä reunalta, taittosukellus reunasta ponnistaen, 5 m pituussukellus.

Näytä perusteen teksti

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen **Peruste**

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu **Peruste**

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot **Peruste**

Arvioinnin kohde

Työskentelytaidot

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas osaa yleensä työskennellä vastuullisesti ja itsenäisesti.

Ei asetettu

Keskeiset sisältöalueet

S1 Fyysinen toimintakyky

Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Opetukseen valitaan sellaisia oppilaiden kehitysvaiheeseen soveltuvia turvallisia tehtäviä, joissa harjaannutetaan havainto- ja ratkaisuntekotoitoja liikuntatilanteisiin sovellettuina (esim. luontoliikunta ja palloilut) sekä tehtäviä, joissa eri vuodenaikoina ja erilaisissa oppimisympäristöissä vahvistetaan tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaitoja monipuolisten liikuntamuotojen (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilut ja voimistelut) ja eri liikuntalajien avulla. Liikunnan opetukseen kuuluu uinnin, vesiliikunnan ja vesipelastuksen opetusta. Oppilaille opetetaan liikkumiseen ja liikunnan harrastamiseen liittyviä tarpeellisia tietoja.

Valitaan tehtäviä, joilla opitaan harjaannuttamaan nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa. Opetuksessa käytetään monipuolisesti leikkejä, harjoitteita ja pelejä, jotka mahdollistavat osallisuuden, pätevyyden, itsenäisyyden sekä ilmaisun ja esteettisyyden kokemuksia.

Liikunnan opetukseen valitaan tehtäviä, joiden avulla tutustutaan myös oman toimintakyvyn arviointiin. Valtakunnallisen fyysisen toimintakyvyn seurantajärjestelmä Move!:n mittaukset tehdään niin, että ne tukevat 5. vuosiluokalla koulussa järjestettäviä laajoja terveystarkastuksia.

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Opetukseen valitaan myönteistä yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita sekä tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä.

S3 Psyykinen toimintakyky

Opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Yhteisillä tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä autetaan myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä.

Muhos, painopistealueet 4. luokalla:

Vahvistetaan 3. vuosiluokan painopistealueita.

Opetukseen valitaan leikkejä, tehtäviä, liikuntamuotoja sekä viite- ja pienpelejä. Kehonhallintaa harjoitellaan käyttämällä tehtäviä (kuten voimistelu- ja musiikkileikkejä), joissa harjaannutetaan kehonhahmotusta, ilmaisua ja rytmin mukaan liikkumista.

Opetellaan tunnistamaan omia vahvuuksia liikkujana.

Opetellaan noudattamaan pelisääntöjä sekä harjoitellaan positiivisen vertaispalautteen antamista. **monipuolisten leikkien, viitepelien ja pelien avulla.**

Harjoitellaan työskentelyä kaikenlaisissa ryhmissä.

Uinti

Tavoite: 50 m uinti vapaavalintaisella tyylillä

Sisältö: Krooli- ja selkäuinnin kertaus, rintauinti, erilaisia/-tasoisia hyppyjä reunalta, taittosukellus reunasta ponnistaen, 5 m pituussukellus.

Vuosiluokka 5

Tavoitteet

T1 kannustaa oppilaita fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan erilaisia liikuntatehtäviä ja harjoittelemaan parhaansa yrittäen.

Sisältöalueet

S1 Fyysinen toimintakyky

Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Opetukseen valitaan sellaisia oppilaiden kehitysvaiheeseen soveltuvia turvallisia tehtäviä, joissa harjaannutetaan havainto- ja ratkaisuntekotoitoja liikuntatilanteisiin sovellettuina (esim. luontoliikunta ja palloilut) sekä tehtäviä, joissa eri vuodenaikoina ja erilaisissa oppimisympäristöissä vahvistetaan tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaitoja monipuolisten liikuntamuotojen (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilut ja voimistelut) ja eri liikuntalajien avulla. Liikunnan opetukseen kuuluu uinnin, vesiliikunnan ja vesipelastuksen opetusta. Oppilaille opetetaan liikkumiseen ja liikunnan harrastamiseen liittyviä tarpeellisia tietoja.

Valitaan tehtäviä, joilla opitaan harjaannuttamaan nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa. Opetuksessa käytetään monipuolisesti leikkejä, harjoitteita ja pelejä, jotka mahdollistavat osallisuuden, pätevyyden, itsenäisyyden sekä ilmaisun ja esteettisyyden kokemuksia.

Liikunnan opetukseen valitaan tehtäviä, joiden avulla tutustutaan myös oman toimintakyvyn arviointiin. Valtakunnallisen fyysisen toimintakyvyn seurantajärjestelmä Move!-n mittaukset tehdään niin, että ne tukevat 5. vuosiluokalla koulussa järjestettäviä laajoja terveystarkastuksia.

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Opetukseen valitaan myönteistä yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita sekä tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä.

S3 Psyykinen toimintakyky

Opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Yhteisillä tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä autetaan myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen **Peruste**

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot **Peruste**

Arvioinnin kohde

Työskentely ja yrittäminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas osallistuu liikuntatuntien toimintaan yleensä aktiivisesti kokeillen ja harjoitellen erilaisia liikuntatehtäviä.

T2 ohjata oppilasta harjaannuttamaan havaintomotorisia taitojaan eli havainnoimaan itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekemään liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja.

Sisältöalueet

S1 Fyysinen toimintakyky

Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Opetukseen valitaan sellaisia oppilaiden kehitysvaiheeseen soveltuvia turvallisia tehtäviä, joissa harjaannutetaan havainto- ja ratkaisuntekotaitoja liikuntatilanteisiin sovellettuina (esim. luontoliikunta ja palloilut) sekä tehtäviä, joissa eri vuodenaikoina ja erilaisissa oppimisympäristöissä vahvistetaan tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaitoja monipuolisten liikuntamuotojen (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilut ja voimistelut) ja eri liikuntalajien avulla. Liikunnan opetukseen kuuluu uinnin, vesiliikunnan ja vesipelastuksen opetusta. Oppilaille opetetaan liikkumiseen ja liikunnan harrastamiseen liittyviä tarpeellisia tietoja.

Valitaan tehtäviä, joilla opitaan harjaannuttamaan nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa. Opetuksessa käytetään monipuolisesti leikkejä, harjoitteita ja pelejä, jotka mahdollistavat osallisuuden, pätevyyden, itsenäisyyden sekä ilmaisun ja esteettisyyden kokemuksia.

Liikunnan opetukseen valitaan tehtäviä, joiden avulla tutustutaan myös oman toimintakyvyn arviointiin. Valtakunnallisen fyysisen toimintakyvyn seurantajärjestelmä Move!-n mittaukset tehdään niin, että ne tukevat 5. vuosiluokalla koulussa järjestettäviä laajoja terveystarkastuksia.

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Opetukseen valitaan myönteistä yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita sekä tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä.

S3 Psyykinen toimintakyky

Opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Yhteisillä tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä autetaan myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen **Peruste**

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot **Peruste**

L4 Monilukutaito **Peruste**

Arvioinnin kohde

Ratkaisujen teko erilaisissa liikuntatilanteissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas tekee eri liikuntatilanteissa, kuten leikeissä ja peleissä, useimmiten tarkoituksenmukaisia ratkaisuja.

T3 ohjata oppilasta sekä vahvistamaan tasapaino- ja liikkumistaitojaan että soveltamaan niitä monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä, eri vuodenaikoina sekä eri tilanteissa.

Sisältöalueet

S1 Fyysinen toimintakyky

Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Opetukseen valitaan sellaisia oppilaiden kehitysvaiheeseen soveltuvia turvallisia tehtäviä, joissa harjaannutetaan havainto- ja ratkaisuntekötaitoja liikuntatilanteisiin sovellettuina (esim. luontoliikunta ja palloilut) sekä tehtäviä, joissa eri vuodenaikoina ja erilaisissa oppimisympäristöissä vahvistetaan tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaitoja monipuolisten liikuntamuotojen (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilut ja voimistelut) ja eri liikuntalajien avulla. Liikunnan opetukseen kuuluu uinnin, vesiliikunnan ja vesipelastuksen opetusta. Oppilaille opetetaan liikkumiseen ja liikunnan harrastamiseen liittyviä tarpeellisia tietoja.

Valitaan tehtäviä, joilla opitaan harjaannuttamaan nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa. Opetuksessa käytetään monipuolisesti leikkejä, harjoitteita ja pelejä, jotka mahdollistavat osallisuuden, pätevyyden, itsenäisyyden sekä ilmaisun ja esteettisyyden kokemuksia.

Liikunnan opetukseen valitaan tehtäviä, joiden avulla tutustutaan myös oman toimintakyvyn arviointiin. Valtakunnallisen fyysisen toimintakyvyn seurantajärjestelmä Move!-n mittaukset tehdään niin, että ne tukevat 5. vuosiluokalla koulussa järjestettäviä laajoja terveystarkastuksia.

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Opetukseen valitaan myönteistä yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita sekä

tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä.

S3 Psyykinen toimintakyky

Opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Yhteisillä tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä autetaan myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot **Peruste**

Arvioinnin kohde

Motoristen perustaitojen (tasapaino- ja liikkumistaidot) käyttäminen eri liikuntamuodoissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas osaa tasapainoilla ja liikkua erilaisissa oppimisympäristöissä.

T4 ohjata oppilasta sekä vahvistamaan että soveltamaan välineenkäsittelytaitojaan monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä käyttämällä erilaisia välineitä eri vuodenaikoina erilaisissa tilanteissa.

Sisältöalueet

S1 Fyysinen toimintakyky

Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Opetukseen valitaan sellaisia oppilaiden kehitysvaiheeseen soveltuvia turvallisia tehtäviä, joissa harjaannutetaan havainto- ja ratkaisuntekotaitoja liikuntatilanteisiin sovellettuina (esim. luontoliikunta ja palloilut) sekä tehtäviä, joissa eri vuodenaikoina ja erilaisissa oppimisympäristöissä vahvistetaan tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaitoja monipuolisten liikuntamuotojen (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilut ja voimistelut) ja eri liikuntalajien avulla. Liikunnan opetukseen kuuluu uinnin, vesiliikunnan ja vesipelastuksen opetusta. Oppilaille opetetaan liikkumiseen ja liikunnan harrastamiseen liittyviä tarpeellisia tietoja. Valitaan tehtäviä, joilla opitaan harjaannuttamaan nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa. Opetuksessa käytetään monipuolisesti leikkejä, harjoitteita ja pelejä, jotka mahdollistavat osallisuuden, pätevyyden, itsenäisyyden sekä ilmaisun ja esteettisyyden

kokemuksia.

Liikunnan opetukseen valitaan tehtäviä, joiden avulla tutustutaan myös oman toimintakyvyn arviointiin. Valtakunnallisen fyysisen toimintakyvyn seurantajärjestelmä Move!-n mittaukset tehdään niin, että ne tukevat 5. vuosiluokalla koulussa järjestettäviä laajoja terveystarkastuksia.

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Opetukseen valitaan myönteistä yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita sekä tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä.

S3 Psyykinen toimintakyky

Opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Yhteisillä tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä autetaan myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot **Peruste**

Arvioinnin kohde

Motoristen perustaitojen (välineenkäsittelytaidot) käyttäminen eri liikuntamuodoissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas osaa käsitellä erilaisia liikuntavälineitä erilaisissa oppimisympäristöissä.

T5 kannustaa ja ohjata oppilasta arvioimaan, ylläpitämään ja kehittämään fyysisiä ominaisuuksiaan: nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa.

Sisältöalueet

S1 Fyysinen toimintakyky

Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Opetukseen valitaan sellaisia oppilaiden kehitysvaiheeseen soveltuvia turvallisia tehtäviä, joissa harjaannutetaan havainto- ja ratkaisuntekotoitoja liikuntatilanteisiin sovellettuina (esim. luontoliikunta ja palloilut) sekä tehtäviä, joissa eri vuodenaikoina ja erilaisissa

oppimisympäristöissä vahvistetaan tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaitoja monipuolisten liikuntamuotojen (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilut ja voimistelut) ja eri liikuntalajien avulla. Liikunnan opetukseen kuuluu uinnin, vesiliikunnan ja vesipelastuksen opetusta. Oppilaille opetetaan liikkumiseen ja liikunnan harrastamiseen liittyviä tarpeellisia tietoja.

Valitaan tehtäviä, joilla opitaan harjaannuttamaan nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa. Opetuksessa käytetään monipuolisesti leikkejä, harjoitteita ja pelejä, jotka mahdollistavat osallisuuden, pätevyyden, itsenäisyyden sekä ilmaisun ja esteettisyyden kokemuksia.

Liikunnan opetukseen valitaan tehtäviä, joiden avulla tutustutaan myös oman toimintakyvyn arviointiin. Valtakunnallisen fyysisen toimintakyvyn seurantajärjestelmä Move!-n mittaukset tehdään niin, että ne tukevat 5. vuosiluokalla koulussa järjestettäviä laajoja terveystarkastuksia.

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Opetukseen valitaan myönteistä yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita sekä tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä.

S3 Psyykinen toimintakyky

Opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Yhteisillä tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä autetaan myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot **Peruste**

Arvioinnin kohde

Fyysisten ominaisuuksien harjoittaminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas osaa arvioida fyysisiä ominaisuuksiaan ja harjoittaa nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa

T6 opettaa uimataito, jotta oppilas pystyy liikkumaan vedessä ja pelastautumaan vedestä

Sisältöalueet

S1 Fyysinen toimintakyky

Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Opetukseen valitaan sellaisia oppilaiden kehitysvaiheeseen soveltuvia turvallisia tehtäviä, joissa harjaannutetaan havainto- ja ratkaisuntekotoitoja liikuntatilanteisiin sovellettuina (esim. luontoliikunta ja palloilut) sekä tehtäviä, joissa eri vuodenaikoina ja erilaisissa oppimisympäristöissä vahvistetaan tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaitoja monipuolisten liikuntamuotojen (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilut ja voimistelut) ja eri liikuntalajien avulla. Liikunnan opetukseen kuuluu uinnin, vesiliikunnan ja vesipelastuksen opetusta. Oppilaille opetetaan liikkumiseen ja liikunnan harrastamiseen liittyviä tarpeellisia tietoja.

Valitaan tehtäviä, joilla opitaan harjaannuttamaan nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa. Opetuksessa käytetään monipuolisesti leikkejä, harjoitteita ja pelejä, jotka mahdollistavat osallisuuden, pätevyyden, itsenäisyyden sekä ilmaisuuden ja esteettisyyden kokemuksia.

Liikunnan opetukseen valitaan tehtäviä, joiden avulla tutustutaan myös oman toimintakyvyn arviointiin. Valtakunnallisen fyysisen toimintakyvyn seurantajärjestelmä Move!-n mittaukset tehdään niin, että ne tukevat 5. vuosiluokalla koulussa järjestettäviä laajoja terveystarkastuksia.

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Opetukseen valitaan myönteistä yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita sekä tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä.

S3 Psyykinen toimintakyky

Opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Yhteisillä tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä autetaan myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot **Peruste**

Arvioinnin kohde

Uima- ja pelastautumistaidot

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
-------------------------	----------------------

Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas on perusuimataitoinen (Osaa uida 50 metriä kahta uintitapaa käyttäen ja sukeltaa 5 metriä pinnan alla).
-----------------------------------	---

Muhoksella uinnin tavoite 5.lk:lla vedestä pelastaminen, 100 m uinti (50 m selkäuintia).

T7 ohjata oppilasta turvalliseen ja asialliseen toimintaan liikuntatunneilla.

Sisältöalueet

S1 Fyysinen toimintakyky

Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Opetukseen valitaan sellaisia oppilaiden kehitysvaiheeseen soveltuvia turvallisia tehtäviä, joissa harjaannutetaan havainto- ja ratkaisuntekotoitoja liikuntatilanteisiin sovellettuina (esim. luontoliikunta ja palloilut) sekä tehtäviä, joissa eri vuodenaikoina ja erilaisissa oppimisympäristöissä vahvistetaan tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaitoja monipuolisten liikuntamuotojen (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilut ja voimistelut) ja eri liikuntalajien avulla. Liikunnan opetukseen kuuluu uinnin, vesiliikunnan ja vesipelastuksen opetusta. Oppilaille opetetaan liikkumiseen ja liikunnan harrastamiseen liittyviä tarpeellisia tietoja.

Valitaan tehtäviä, joilla opitaan harjaannuttamaan nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa. Opetuksessa käytetään monipuolisesti leikkejä, harjoitteita ja pelejä, jotka mahdollistavat osallisuuden, pätevyyden, itsenäisyyden sekä ilmaisun ja esteettisyyden kokemuksia.

Liikunnan opetukseen valitaan tehtäviä, joiden avulla tutustutaan myös oman toimintakyvyn arviointiin. Valtakunnallisen fyysisen toimintakyvyn seurantajärjestelmä Move!-n mittaukset tehdään niin, että ne tukevat 5. vuosiluokalla koulussa järjestettäviä laajoja terveystarkastuksia.

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Opetukseen valitaan myönteistä yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita sekä tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä.

S3 Psyykinen toimintakyky

Opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Yhteisillä tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä autetaan myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot **Peruste**

L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys **Peruste**

L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen **Peruste**

Arvioinnin kohde

Toiminta liikuntatunneilla

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas osaa ottaa huomioon mahdolliset vaaratilanteet liikuntatunneilla sekä pyrkii toimimaan turvallisesti ja asiallisesti.

T8 ohjata oppilasta työskentelemään kaikkien kanssa sekä säätelemään toimintaansa ja tunneilmaisuaan liikuntatilanteissa toiset huomioon ottaen.

Sisältöalueet

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Opetukseen valitaan myönteistä yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita sekä tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä.

S3 Psyykinen toimintakyky

Opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Yhteisillä tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä autetaan myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu **Peruste**

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot **Peruste**

L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys **Peruste**

L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen **Peruste**

Arvioinnin kohde

Vuorovaikutus- ja työskentelytaidot

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas osaa toimia eri liikuntatilanteissa yhteisesti sovitulla tavalla.

T9 ohjata oppilasta toimimaan reilun pelin periaatteella sekä kantamaan vastuuta yhteisistä oppimistilanteista.

Sisältöalueet

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Opetukseen valitaan myönteistä yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita sekä tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä.

S3 Psyykinen toimintakyky

Opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Yhteisillä tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä autetaan myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu **Peruste**

L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys **Peruste**

L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen **Peruste**

Arvioinnin kohde

Toiminta yhteisissä oppimistilanteissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
------------------	---------------

Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas noudattaa reilun pelin periaatteita ja osoittaa pyrkivänsä vastuullisuuteen yhteisissä oppimistilanteissa.
-----------------------------------	--

T10 kannustaa oppilasta ottamaan vastuuta omasta toiminnasta ja vahvistaa itsenäisen työskentelyn taitoja.

Sisältöalueet

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Opetukseen valitaan myönteistä yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita sekä tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä.

S3 Psyykinen toimintakyky

Opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Yhteisillä tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä autetaan myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä.

S3 Psyykinen toimintakyky

Muhos, painopistealueet 5. luokalla:

MOVE! -mittaukset syyslukukaudella.

Perehdytään liikunnan merkitykseen terveyden edistäjänä.

Tutustutaan eri lajien ja pelien harrastamiseen Muhoksella.

Opetellaan arvioimaan, ylläpitämään ja kehittämään omia fyysisiä ominaisuuksia.

Uinti

Tavoite: Vedestä pelastaminen, 100 m uinti (50 m selkäuintia)

Sisältö: Aikaisemmin opettujen tekniikoiden kertaus, pelastushyppy ja pelastusuinti, uhrin kuljetus, kanisterin heitto, taittosukellus uintisyvyisen veden pinnalta, 5 m pituussukellus, kellunta 30 s, vedenpoljenta 30 s, vesipelejä.

Näytä perusteen teksti

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen **Peruste**

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu **Peruste**

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot **Peruste**

Arvioinnin kohde

Työskentelytaidot

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas osaa yleensä työskennellä vastuullisesti ja itsenäisesti.

Ei asetettu

T11 huolehtia siitä, että oppilaat saavat riittävästi myönteisiä kokemuksia omasta kehosta, pätevyydestä ja yhteisöllisyydestä.

Sisältöalueet

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Opetukseen valitaan myönteistä yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita sekä tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä.

S3 Psyykinen toimintakyky

Opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Yhteisillä tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä autetaan myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä.

S3 Psyykinen toimintakyky

Muhos, painopistealueet 5. luokalla:

MOVE! -mittaukset syyslukukaudella.

Perehdytään liikunnan merkitykseen terveyden edistäjänä.

Tutustutaan eri lajien ja pelien harrastamiseen Muhoksella.

Opetellaan arvioimaan, ylläpitämään ja kehittämään omia fyysisiä ominaisuuksia.

Uinti

Tavoite: Vedestä pelastaminen, 100 m uinti (50 m selkäuintia)

Sisältö: Aikaisemmin opettujen tekniikoiden kertaus, pelastushyppy ja pelastusuinti, uhrin kuljetus, kanisterin heitto, taittosukellus uintisyvyisen veden pinnalta, 5 m pituussukellus, kellunta 30 s, vedenpoljenta 30 s, vesipelejä.

Näytä perusteen teksti

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen **Peruste**

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu **Peruste**

Arvioinnin kohde

Ei asetettu

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Ei vaikuta arvosanan muodostamiseen. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

Keskeiset sisältöalueet

S1 Fyysinen toimintakyky

Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Opetukseen valitaan sellaisia oppilaiden kehitysvaiheeseen soveltuvia turvallisia tehtäviä, joissa harjaannutetaan havainto- ja ratkaisuntaitoja liikuntatilanteisiin sovellettuina (esim. luontoliikunta ja palloilut) sekä tehtäviä, joissa eri vuodenaikoina ja erilaisissa oppimisympäristöissä vahvistetaan tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaitoja monipuolisten liikuntamuotojen (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilut ja voimistelut) ja eri liikuntalajien avulla. Liikunnan opetukseen kuuluu uinnin, vesiliikunnan ja vesipelastuksen opetusta. Oppilaille opetetaan liikkumiseen ja liikunnan harrastamiseen liittyviä tarpeellisia tietoja.

Valitaan tehtäviä, joilla opitaan harjaannuttamaan nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa. Opetuksessa käytetään monipuolisesti leikkejä, harjoitteita ja pelejä, jotka mahdollistavat osallisuuden, pätevyden, itsenäisyyden sekä ilmaisun ja esteettisyyden kokemuksia.

Liikunnan opetukseen valitaan tehtäviä, joiden avulla tutustutaan myös oman toimintakyvyn arviointiin. Valtakunnallisen fyysisen toimintakyvyn seurantajärjestelmä Move!-n mittaukset tehdään niin, että ne tukevat 5. vuosiluokalla koulussa järjestettäviä laajoja terveystarkastuksia.

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Opetukseen valitaan myönteistä yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita sekä tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä.

S3 Psyykinen toimintakyky

Opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Yhteisillä tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä autetaan myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä.

Muhos, painopistealueet 5. luokalla:

MOVE! -mittaukset syyslukukaudella.

Perehdytään liikunnan merkitykseen terveyden edistäjänä.

Tutustutaan eri lajien ja pelien harrastamiseen Muhoksella.

Opetellaan arvioimaan, ylläpitämään ja kehittämään omia fyysisiä ominaisuuksia.

Uinti

Tavoite: Vedestä pelastaminen, 100 m uinti (50 m selkäuintia)

Sisältö: Aikaisemmin opettujen tekniikoiden kertaus, pelastushyppy ja pelastusuinti, uhrin kuljetus, kanisterin heitto, taittosukellus uintisyvyisen veden pinnalta, 5 m pituussukellus, kellunta 30 s, vedenpoljenta 30 s, vesipelejä.

Vuosiluokka 6

Tavoitteet

T1 kannustaa oppilaita fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan erilaisia liikuntatehtäviä ja harjoittelemaan parhaansa yrittäen.

Sisältöalueet

S1 Fyysinen toimintakyky

Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Opetukseen valitaan sellaisia oppilaiden kehitysvaiheeseen soveltuvia turvallisia tehtäviä, joissa harjaannutetaan havainto- ja ratkaisuntekotoitoja liikuntatilanteisiin sovellettuina (esim. luontoliikunta ja palloilut) sekä tehtäviä, joissa eri vuodenaikoina ja erilaisissa oppimisympäristöissä vahvistetaan tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaitoja monipuolisten liikuntamuotojen (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilut ja voimistelut) ja eri liikuntalajien avulla. Liikunnan opetukseen kuuluu uinnin, vesiliikunnan ja vesipelastuksen opetusta. Oppilaille opetetaan liikkumiseen ja liikunnan harrastamiseen liittyviä tarpeellisia tietoja.

Valitaan tehtäviä, joilla opitaan harjaannuttamaan nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa. Opetuksessa käytetään monipuolisesti leikkejä, harjoitteita ja pelejä, jotka mahdollistavat osallisuuden, pätevyyden, itsenäisyyden sekä ilmaisun ja esteettisyyden kokemuksia.

Liikunnan opetukseen valitaan tehtäviä, joiden avulla tutustutaan myös oman toimintakyvyn arviointiin. Valtakunnallisen fyysisen toimintakyvyn seurantajärjestelmä Move!-n mittaukset tehdään niin, että ne tukevat 5. vuosiluokalla koulussa järjestettäviä laajoja terveystarkastuksia.

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Opetukseen valitaan myönteistä yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita sekä tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä.

S3 Psyykinen toimintakyky

Opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Yhteisillä tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä autetaan myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen **Peruste**

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot **Peruste**

Arvioinnin kohde

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas osallistuu liikuntatuntien toimintaan yleensä aktiivisesti kokeillen ja harjoitellen erilaisia liikuntatehtäviä.

T2 ohjata oppilasta harjaannuttamaan havaintomotorisia taitojaan eli havainnoimaan itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekemään liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja.

Sisältöalueet

S1 Fyysinen toimintakyky

Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Opetukseen valitaan sellaisia oppilaiden kehitysvaiheeseen soveltuvia turvallisia tehtäviä, joissa harjaannutetaan havainto- ja ratkaisuntekötaitoja liikuntatilanteisiin sovellettuina (esim. luontoliikunta ja palloilut) sekä tehtäviä, joissa eri vuodenaikoina ja erilaisissa oppimisympäristöissä vahvistetaan tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaitoja monipuolisten liikuntamuotojen (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilut ja voimistelut) ja eri liikuntalajien avulla. Liikunnan opetukseen kuuluu uinnin, vesiliikunnan ja vesipelastuksen opetusta. Oppilaille opetetaan liikkumiseen ja liikunnan harrastamiseen liittyviä tarpeellisia tietoja.

Valitaan tehtäviä, joilla opitaan harjaannuttamaan nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa. Opetuksessa käytetään monipuolisesti leikkejä, harjoitteita ja pelejä, jotka mahdollistavat osallisuuden, pätevyyden, itsenäisyyden sekä ilmaisun ja esteettisyyden kokemuksia.

Liikunnan opetukseen valitaan tehtäviä, joiden avulla tutustutaan myös oman toimintakyvyn arviointiin. Valtakunnallisen fyysisen toimintakyvyn seurantajärjestelmä Move!-n mittaukset tehdään niin, että ne tukevat 5. vuosiluokalla koulussa järjestettäviä laajoja terveystarkastuksia.

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Opetukseen valitaan myönteistä yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita sekä tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä.

S3 Psyykinen toimintakyky

Opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Yhteisillä tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä autetaan

myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyiden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen **Peruste**

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot **Peruste**

L4 Monilukutaito **Peruste**

Arvioinnin kohde

Ratkaisujen teko erilaisissa liikuntatilanteissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas tekee eri liikuntatilanteissa, kuten leikeissä ja peleissä, useimmiten tarkoituksenmukaisia ratkaisuja.

T3 ohjata oppilasta sekä vahvistamaan tasapaino- ja liikkumistaitojaan että soveltamaan niitä monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä, eri vuodenaikoina sekä eri tilanteissa.

Sisältöalueet

S1 Fyysinen toimintakyky

Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Opetukseen valitaan sellaisia oppilaiden kehitysvaiheeseen soveltuvia turvallisia tehtäviä, joissa harjaannutetaan havainto- ja ratkaisuntekötaitoja liikuntatilanteisiin sovellettuina (esim. luontoliikunta ja palloilut) sekä tehtäviä, joissa eri vuodenaikoina ja erilaisissa oppimisympäristöissä vahvistetaan tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaitoja monipuolisten liikuntamuotojen (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilut ja voimistelut) ja eri liikuntalajien avulla. Liikunnan opetukseen kuuluu uinnin, vesiliikunnan ja vesipelastuksen opetusta. Oppilaille opetetaan liikkumiseen ja liikunnan harrastamiseen liittyviä tarpeellisia tietoja.

Valitaan tehtäviä, joilla opitaan harjaannuttamaan nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa. Opetuksessa käytetään monipuolisesti leikkejä, harjoitteita ja pelejä, jotka mahdollistavat osallisuuden, pätevyiden, itsenäisyyden sekä ilmaisun ja esteettisyyden kokemuksia.

Liikunnan opetukseen valitaan tehtäviä, joiden avulla tutustutaan myös oman toimintakyvyn arviointiin. Valtakunnallisen fyysisen toimintakyvyn seurantajärjestelmä Move!-n mittaukset tehdään niin, että ne tukevat 5. vuosiluokalla koulussa järjestettäviä laajoja terveystarkastuksia.

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Opetukseen valitaan myönteistä yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita sekä tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä.

S3 Psyykinen toimintakyky

Opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Yhteisillä tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä autetaan myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot **Peruste**

Arvioinnin kohde

Motoristen perustaitojen (tasapaino- ja liikkumistaidot) käyttäminen eri liikuntamuodoissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas osaa tasapainoilla ja liikkua erilaisissa oppimisympäristöissä.

T4 ohjata oppilasta sekä vahvistamaan että soveltamaan välineenkäsittelytaitojaan monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä käyttämällä erilaisia välineitä eri vuodenaikoina erilaisissa tilanteissa.

Sisältöalueet

S1 Fyysinen toimintakyky

Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Opetukseen valitaan sellaisia oppilaiden kehitysvaiheeseen soveltuvia turvallisia tehtäviä, joissa harjaannutetaan havainto- ja ratkaisuntekotaitoja liikuntatilanteisiin sovellettuina (esim. luontoliikunta ja palloilut) sekä tehtäviä, joissa eri vuodenaikoina ja erilaisissa oppimisympäristöissä vahvistetaan tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaitoja monipuolisten liikuntamuotojen (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilut ja voimistelut) ja eri liikuntalajien avulla. Liikunnan opetukseen kuuluu uinnin, vesiliikunnan ja vesipelastuksen opetusta. Oppilaille opetetaan

liikkumiseen ja liikunnan harrastamiseen liittyviä tarpeellisia tietoja. Valitaan tehtäviä, joilla opitaan harjaannuttamaan nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa. Opetuksessa käytetään monipuolisesti leikkejä, harjoitteita ja pelejä, jotka mahdollistavat osallisuuden, pätevyyden, itsenäisyyden sekä ilmaisun ja esteettisyyden kokemuksia.

Liikunnan opetukseen valitaan tehtäviä, joiden avulla tutustutaan myös oman toimintakyvyn arviointiin. Valtakunnallisen fyysisen toimintakyvyn seurantajärjestelmä Move!-n mittaukset tehdään niin, että ne tukevat 5. vuosiluokalla koulussa järjestettäviä laajoja terveystarkastuksia.

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Opetukseen valitaan myönteistä yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita sekä tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä.

S3 Psyykinen toimintakyky

Opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Yhteisillä tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä autetaan myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot **Peruste**

Arvioinnin kohde

Motoristen perustaitojen (välineenkäsittelytaidot) käyttäminen eri liikuntamuodoissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas osaa käsitellä erilaisia liikuntavälineitä erilaisissa oppimisympäristöissä.

T5 kannustaa ja ohjata oppilasta arvioimaan, ylläpitämään ja kehittämään fyysisiä ominaisuuksiaan: nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa.

Sisältöalueet

S1 Fyysinen toimintakyky

Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Opetukseen valitaan sellaisia oppilaiden kehitysvaiheeseen soveltuvia turvallisia tehtäviä, joissa harjaannutetaan havainto- ja ratkaisuntekotoitoja liikuntatilanteisiin sovellettuina (esim. luontoliikunta ja palloilut) sekä tehtäviä, joissa eri vuodenaikoina ja erilaisissa oppimisympäristöissä vahvistetaan tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaitoja monipuolisten liikuntamuotojen (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilut ja voimistelut) ja eri liikuntalajien avulla. Liikunnan opetukseen kuuluu uinnin, vesiliikunnan ja vesipelastuksen opetusta. Oppilaille opetetaan liikkumiseen ja liikunnan harrastamiseen liittyviä tarpeellisia tietoja.

Valitaan tehtäviä, joilla opitaan harjaannuttamaan nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa. Opetuksessa käytetään monipuolisesti leikkejä, harjoitteita ja pelejä, jotka mahdollistavat osallisuuden, pätevyyden, itsenäisyyden sekä ilmaisun ja esteettisyyden kokemuksia.

Liikunnan opetukseen valitaan tehtäviä, joiden avulla tutustutaan myös oman toimintakyvyn arviointiin. Valtakunnallisen fyysisen toimintakyvyn seurantajärjestelmä Move!-n mittaukset tehdään niin, että ne tukevat 5. vuosiluokalla koulussa järjestettäviä laajoja terveystarkastuksia.

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Opetukseen valitaan myönteistä yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita sekä tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä.

S3 Psyykinen toimintakyky

Opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Yhteisillä tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä autetaan myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot **Peruste**

Arvioinnin kohde

Fyysisten ominaisuuksien harjoittaminen

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
------------------	---------------

Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas osaa arvioida fyysisiä ominaisuuksiaan ja harjoittaa nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa
-----------------------------------	--

T6 opettaa uimataito, jotta oppilas pystyy liikkumaan vedessä ja pelastautumaan vedestä

Sisältöalueet

S1 Fyysinen toimintakyky

Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Opetukseen valitaan sellaisia oppilaiden kehitysvaiheeseen soveltuvia turvallisia tehtäviä, joissa harjaannutetaan havainto- ja ratkaisuntekötaitoja liikuntatilanteisiin sovellettuina (esim. luontoliikunta ja palloilut) sekä tehtäviä, joissa eri vuodenaikoina ja erilaisissa oppimisympäristöissä vahvistetaan tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaitoja monipuolisten liikuntamuotojen (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilut ja voimistelut) ja eri liikuntalajien avulla. Liikunnan opetukseen kuuluu uinnin, vesiliikunnan ja vesipelastuksen opetusta. Oppilaille opetetaan liikkumiseen ja liikunnan harrastamiseen liittyviä tarpeellisia tietoja.

Valitaan tehtäviä, joilla opitaan harjaannuttamaan nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa. Opetuksessa käytetään monipuolisesti leikkejä, harjoitteita ja pelejä, jotka mahdollistavat osallisuuden, pätevyyden, itsenäisyyden sekä ilmaisun ja esteettisyyden kokemuksia.

Liikunnan opetukseen valitaan tehtäviä, joiden avulla tutustutaan myös oman toimintakyvyn arviointiin. Valtakunnallisen fyysisen toimintakyvyn seurantajärjestelmä Move!-n mittaukset tehdään niin, että ne tukevat 5. vuosiluokalla koulussa järjestettäviä laajoja terveystarkastuksia.

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Opetukseen valitaan myönteistä yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita sekä tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä.

S3 Psykkinen toimintakyky

Opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Yhteisillä tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä autetaan myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot **Peruste**

Arvioinnin kohde

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas on perusuimataitoinen (Osaa uida 50 metriä kahta uintitapaa käyttäen ja sukeltaa 5 metriä pinnan alla).

Muhoksella uinnin tavoite 6.lk:lla 200 m pohjoismainen uintitesti (50 m selkäuintia), krooli-, selkä- ja rintauintitekniikat, vesipelastus.

T7 ohjata oppilasta turvalliseen ja asialliseen toimintaan liikuntatunneilla.

Sisältöalueet

S1 Fyysinen toimintakyky

Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Opetukseen valitaan sellaisia oppilaiden kehitysvaiheeseen soveltuvia turvallisia tehtäviä, joissa harjaannutetaan havainto- ja ratkaisuntekotoitoja liikuntatilanteisiin sovellettuina (esim. luontoliikunta ja palloilut) sekä tehtäviä, joissa eri vuodenaikoina ja erilaisissa oppimisympäristöissä vahvistetaan tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaitoja monipuolisten liikuntamuotojen (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilut ja voimistelut) ja eri liikuntalajien avulla. Liikunnan opetukseen kuuluu uinnin, vesiliikunnan ja vesipelastuksen opetusta. Oppilaille opetetaan liikkumiseen ja liikunnan harrastamiseen liittyviä tarpeellisia tietoja.

Valitaan tehtäviä, joilla opitaan harjaannuttamaan nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa. Opetuksessa käytetään monipuolisesti leikkejä, harjoitteita ja pelejä, jotka mahdollistavat osallisuuden, pätevyyden, itsenäisyyden sekä ilmaisun ja esteettisyyden kokemuksia.

Liikunnan opetukseen valitaan tehtäviä, joiden avulla tutustutaan myös oman toimintakyvyn arviointiin. Valtakunnallisen fyysisen toimintakyvyn seurantajärjestelmä Move!-n mittaukset tehdään niin, että ne tukevat 5. vuosiluokalla koulussa järjestettäviä laajoja terveystarkastuksia.

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Opetukseen valitaan myönteistä yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita sekä tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä.

S3 Psyykkinen toimintakyky

Opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Yhteisillä tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä autetaan myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot **Peruste**

L6 Työelämätaidot ja yrittäjäyys **Peruste**

L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen **Peruste**

Arvioinnin kohde

Toiminta liikuntatunneilla

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas osaa ottaa huomioon mahdolliset vaaratilanteet liikuntatunneilla sekä pyrkii toimimaan turvallisesti ja asiallisesti.

T8 ohjata oppilasta työskentelemään kaikkien kanssa sekä säätelämään toimintaansa ja tunneilmaisuaan liikuntatilanteissa toiset huomioon ottaen.

Sisältöalueet

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Opetukseen valitaan myönteistä yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita sekä tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä.

S3 Psyykkinen toimintakyky

Opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Yhteisillä tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä autetaan myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu **Peruste**

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot **Peruste**

L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys **Peruste**

L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen **Peruste**

Arvioinnin kohde

Vuorovaikutus- ja työskentelytaidot

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas osaa toimia eri liikuntatilanteissa yhteisesti sovitulla tavalla.

T9 ohjata oppilasta toimimaan reilun pelin periaatteella sekä kantamaan vastuuta yhteisistä oppimistilanteista.

Sisältöalueet

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Opetukseen valitaan myönteistä yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita sekä tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä.

S3 Psyykinen toimintakyky

Opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Yhteisillä tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä autetaan myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä.

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu **Peruste**

L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys **Peruste**

L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen **Peruste**

Arvioinnin kohde

Toiminta yhteisissä oppimistilanteissa

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas noudattaa reilun pelin periaatteita ja osoittaa pyrkivänsä vastuullisuuteen yhteisissä oppimistilanteissa.

T10 kannustaa oppilasta ottamaan vastuuta omasta toiminnasta ja vahvistaa itsenäisen työskentelyn taitoja.

Sisältöalueet

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Opetukseen valitaan myönteistä yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita sekä tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä.

S3 Psyykinen toimintakyky

Opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Yhteisillä tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä autetaan myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä.

S3 Psyykinen toimintakyky

Muhos, painopistealueet 6. luokalla:

Vahvistetaan monipuolisia liikuntataitoja liikunnan harrastamisen mahdollistamiseksi. Ymmärretään, että liikunnan merkitys hyvinvoinnin edistäjänä ja ylläpitäjänä vaatii liikkumista vähintään ikäkausisuositusten mukaisesti.

Uinti

Tavoite: 200 m pohjoismainen uintitesti (50 m selkäuintia), krooli-, selkä- ja rintauintitekniikat, vesipelastus

Sisältö: Aikaisemmin opettujen tekniikoiden kertaus, aikaisemmin opettujen vesipelastustekniikoiden kertaus, uhrin nosto vedestä, vesipelejä.

Näytä perusteen teksti

Laaja-alaisen osaamisen alueet

- L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen **Peruste**
L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu **Peruste**
L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot **Peruste**

Arvioinnin kohde

Työskentelytaidot

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas osaa yleensä työskennellä vastuullisesti ja itsenäisesti.

Ei asetettu

T11 huolehtia siitä, että oppilaat saavat riittävästi myönteisiä kokemuksia omasta kehosta, pätevyydestä ja yhteisöllisyydestä.

Sisältöalueet

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Opetukseen valitaan myönteistä yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita sekä tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä.

S3 Psyykinen toimintakyky

Opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Yhteisillä tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä autetaan myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä.

S3 Psyykinen toimintakyky

Muhos, painopistealueet 6. luokalla:

Vahvistetaan monipuolisia liikuntataitoja liikunnan harrastamisen mahdollistamiseksi. Ymmärretään, että liikunnan merkitys hyvinvoinnin edistäjänä ja ylläpitäjänä vaatii liikkumista vähintään ikäkausisuositusten mukaisesti.

Uinti

Tavoite: 200 m pohjoismainen uintitesti (50 m selkäuintia), krooli-, selkä- ja rintauintitekniikat, vesipelastus

Sisältö: Aikaisemmin opettujen tekniikoiden kertaus, aikaisemmin opettujen vesipelastustekniikoiden kertaus, uhrin nosto vedestä, vesipelejä.
Näytä perusteen teksti

Laaja-alaisen osaamisen alueet

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen **Peruste**

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu **Peruste**

Arvioinnin kohde

Ei asetettu

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi

Osaamisen kuvaus	Arvion kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Ei vaikuta arvosanan muodostamiseen. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.

Keskeiset sisältöalueet

S1 Fyysinen toimintakyky

Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Opetukseen valitaan sellaisia oppilaiden kehitysvaiheeseen soveltuvia turvallisia tehtäviä, joissa harjaannutetaan havainto- ja ratkaisuntekötaitoja liikuntatilanteisiin sovellettuina (esim. luontoliikunta ja palloilut) sekä tehtäviä, joissa eri vuodenaikoina ja erilaisissa oppimisympäristöissä vahvistetaan tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaitoja monipuolisten liikuntamuotojen (kuten jää-, lumi-, luonto-, perus-, musiikki- ja tanssiliikunta sekä palloilut ja voimistelut) ja eri liikuntalajien avulla. Liikunnan opetukseen kuuluu uinnin, vesiliikunnan ja vesipelastuksen opetusta. Oppilaille opetetaan liikkumiseen ja liikunnan harrastamiseen liittyviä tarpeellisia tietoja.

Valitaan tehtäviä, joilla opitaan harjaannuttamaan nopeutta, liikkuvuutta, kestävyyttä ja voimaa. Opetuksessa käytetään monipuolisesti leikkejä, harjoitteita ja pelejä, jotka mahdollistavat osallisuuden, pätevyyden, itsenäisyyden sekä ilmaisun ja esteettisyyden kokemuksia.

Liikunnan opetukseen valitaan tehtäviä, joiden avulla tutustutaan myös oman toimintakyvyn arviointiin. Valtakunnallisen fyysisen toimintakyvyn seurantajärjestelmä Move!:n mittaukset tehdään niin, että ne tukevat 5. vuosiluokalla koulussa järjestettäviä laajoja terveystarkastuksia.

S2 Sosiaalinen toimintakyky

Opetukseen valitaan myönteistä yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita sekä tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä.

S3 Psyykinen toimintakyky

Opetuksessa käytetään tehtäviä, joissa opitaan pitkäjännitteisesti ponnistelemaan yksin ja yhdessä muiden kanssa tavoitteen saavuttamiseksi. Yhteisillä tehtävillä harjoitellaan vastuun ottamista. Iloa ja virkistystä tuottavilla liikuntatehtävillä autetaan myönteisten tunteiden kokemista, jotka vahvistavat pätevyyden kokemuksia ja myönteistä minäkäsitystä.

Muhos, painopistealueet 6. luokalla:

Vahvistetaan monipuolisia liikuntataitoja liikunnan harrastamisen mahdollistamiseksi.

Ymmärretään, että liikunnan merkitys hyvinvoinnin edistäjänä ja ylläpitäjänä vaatii liikumista vähintään ikäkausisuositusten mukaisesti.

Uinti

Tavoite: 200 m pohjoismainen uintitesti (50 m selkäuintia), krooli-, selkä- ja rintauintitekniikat, vesipelastus

Sisältö: Aikaisemmin opettujen tekniikoiden kertaus, aikaisemmin opettujen vesipelastustekniikoiden kertaus, uhrin nosto vedestä, vesipelejä.